

katedra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

KATEDRO mariborskih študentov izdaja Odbor mariborskih visokošolskih zavodov Zveze študentov Jugoslavije, Maribor / Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Vlado Golob / Izhaja mesečno / Uredništvo: Maribor, Gregorčičeva 30, telefon 35-96 / Tek. rač.: 604-13-1-167 (za Katedro) / Tiska Mariborska tiskarna Maribor / Založnik in uprava: Založba Obzorja, Maribor, Maistrova 5

MARIBOR
22. DEC. 1961
LETNIK II.
ŠTEVILKA 4-5

MARIBOR

POSNETEK: D. MODRINJAK

SREČNO
1962

Hotenje po spoznavanju neznanega in odkrivanju novega nas je usmerilo v študij na visoki šoli. Prišli smo iz za strojev, pisarniških miz ali šolskih klopi. Živeli smo v različnih svetovih — sedaj pa je visoka šola naš skupni svet, ki usmerja naše delo. Izpopolnjevanje znanja je naša osnovna naloga; vendar je ne smemo proučevati iz dveh različnih zornih kotov — strokovnosti in družbeno političnega udejstvovanja, saj je družba enotnost materialnih in zavestnih dobrin.

Družbeni razvoj je spremenil stara pojmovanja o »študentu« in mu priznal primeren položaj med graditelji socializma. Študent ni več pasivni objekt vzgoje, ki bremeni skupnost, temveč je aktiven ud družbe, ki začasno deluje izven neposrednega proizvodnega procesa z namenom, da se bo pozneje lahko vanj bolje vključil.

Naloga študentske organizacije izhajajo iz teh značilnosti našega življenja in dela. Značaj organizacije mora še dalje obdržati predvsem družbeno-politično obeležje, spremenile pa so se seveda oblike in metode našega dela.

Na obseg in vsebino dela Zveze študentov so bistveno vplivale spremembe v razvoju družbenega upravljanja na visokih šolah. Nove metode dela se večkrat ne skladajo s strukturo naše organizacije in zastarelimi pojmovanji. Menimo, da bo potrebno organizacijske oblike prilagoditi prizadevanju in zahtevam večine našega članstva.

Izvenšolskemu udejstvovanju študentov bi morali posvečati nekaj več pozornosti. Prva naloga vsakega študenta je res, da se usposobi za strokovnjaka, toda premalo je v tem strokovnjaku družbenega delavca, družbenega strokovnjaka. Če bomo upoštevali tudi to, potem bo naša skupnost dobila strokovnjaka, ki ga pričakuje in potrebuje.

Uprave šol in Zveze študentov bi se morale prav v tem pogledu še bolj potruditi: predavateljski zbor v idejnosti pouka, v spremljanju sprememb (kar je v veliki meri že uresničeno), Zveza študentov pa kot važen faktor usposabljanja strokovnjakov — družbenih delavcev v šoli in izven nje. Drži, da so naši učni programi natrpani tako, da ostane le malo časa za drugo dejavnost. Toda — ali s tem ne zanemarjamo družbe, eksponiramo pa posameznika, ozkega strokovnjaka?

Pri tem gre tudi za to, da ni dovolj, če se študent vključi v razne dejavnosti na šoli, temveč da sodeluje z okoljem, ki zajema šolo. V enem smo že uspeli:

v organih družbenega samoupravljanja na šolah sodelujejo predstavniki okolja. Naša naloga sedaj je: udejstvovanje izven šole. Tega prav tako ne gre zanemarjati.

Zelo zanimivo je, da nekateri mislijo, da je družbeno politični aktivnosti posameznika zadovoljeno že s strokovnim delom ali pa da lahko sodimo družbeno politično delo le z aktivnostjo izven stroke. Seveda takšnega mehanskega gledanja ne moremo sprejeti. To je treba pojmovati kot integralni problem — če je še potem sploh problem. Seveda moramo pritegniti čimvečje število študentov, čim širši krog aktivnih članov Zveze študentov.

Posebej je verjetno omembe vredno estetsko izobraževanje študentov, to pa zaradi tega, ker ga do sedaj razen v izjemnih »fanatičnih« primerih sploh ni bilo. Če želimo, in to vedno poudarjamo, naj bo naš mladi intelektualci vsestransko razgledan in izobražen, potem mu moramo tudi to zorst družbenega življenja približati, ji odmeriti pravo mesto in študente zainteresirati, kajti le tako se bodo tudi na tem področju družbeno udejstvovali in tako bodo lahko kompletni družbeni upravljalci.

Organi družbenega upravljanja — šolski sveti, sveti letnikov, kuratoriji menz in domov — so se pričeli ukvarjati z vsemi pogoji našega študija in življenja.

Zveza študentov mora še bolj kot doslej biti zavestni usmerjevalec delovanja študentov — članov skupnosti. Z najširšim sodelovanjem vseh članov mora določati enotno politiko, ki jo uporabljamo pri konkretnih akcijah. Člani Zveze študentov — naši predstavniki v organih družbenega upravljanja, so dolžni politiko, ki jo skupno določimo, dosledno zasledovati in upoštevati pri opravljanju svojih predstavniških dolžnosti ter nas o svojem delu točno obveščati. Ko nam bo to v celoti uspelo, ne bomo mogli govoriti več o zastopanju subjektivnih tendenc, neobveščeni in nezanimanju za delo. Tudi ne bo več mogoče očitati vodstvom organizacij, da ukrepajo samovoljno in nasprotno željam ter stališčem večine članstva. Enotno politiko bomo lahko vodili le, če bodo pri določanju in formiranju te politike vsi aktivno sodelovali. Prav gotovo se vsi zavedamo svojih želja in ciljev in zato moramo vsi pomagati, da jih uresničimo. Skupni napori bodo gotovo tudi uspeli v korist vseh, zato naj bo tesno sodelovanje vodilo in napotek za delo v novem letu.

Maribor tudi formalno študentski center

Zakon o visokem šolstvu v Ljudski republiki Sloveniji pravi med drugim: troje ali več fakultet se lahko združi v univerzo, troje ali več drugih visokošolskih ustanov v ustrezno združenje.

Doslej smo dobili:

- 2. julija 1959 Zakon o ustanovitvi Višje komercialne šole,
  - 26. novembra 1959 Zakon o ustanovitvi Višje tehniške šole,
  - 24. junija 1960 Zakon o ustanovitvi Višje pravne šole,
  - 24. junija 1960 Zakon o ustanovitvi Višje agronomske šole,
  - 24. junija 1960 Zakon o ustanovitvi Višje stomatološke šole,
  - 26. junija 1961 Zakon o ustanovitvi Pedagoške akademije — in z njimi tudi visokošolske zavode.
- Dne 1. junija 1961 smo dobili še Zakon o ustanovitvi Združenja visokošolskih zavodov v Mariboru.

Maribor je tako postal tudi formalno študentski center. Ima pet višjih šol in eno akademijo. Skupno število oddelkov rase iz leta v leto: od treh oddelkov jeseni 1959 in šestih oddelkov pomladi 1960 se je letos to skupno število povzpelo že na 20 oddelkov z rednimi slušatelji, na Pedagoški akademiji pa de'uje še sedem oddelkov, ki imajo za zdaj samo izredne študente. Letošnji vpis kaže, da imamo v prvem letniku 546 rednih in 927 izrednih slušateljev in v drugem letniku 603 redne in 729 izrednih kolegov. Skupno torej 1149 rednih in 1956 izrednih slušateljev ali vseh skupaj torej 2805 — brez absolventov, ki jih je tudi okoli 500.

Višja komercialna šola se bo februarja selila v novo stavbo.

Višja tehniška šola gostuje v centru za strokovno šolstvo in pripravlja elaborat za gradnjo lastne stavbe na prostoru

Iz poročila

med sedanjim glavnim in novim mostom na desnem bregu Drave. Predvidevajo, da se bodo delno preselili tja že leta 1964, povsem pa leta 1965. Imajo velike težave, predvsem z laboratoriji in risalnicami, ki jih rešujejo v tesnem sodelovanju z mariborskimi gospodarskimi organizacijami in s Srednjo tehniško šolo. Poleg tega imajo težave s predavatelji, saj imajo med 59 sodelavci le 10 rednih, vsi drugi so na odgovornih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah in so tam izredno obremenjeni.

Višja stomatološka šola ni v nič lažjem položaju. Leseni inštituti v bolnišnici, ki jih stalno dograjujejo, laboratorij za predklinično protetiko v zidani baraki pri parku, vaje iz kemije in fizikalni praktikum na VTS, upravni prostori v zgradbi Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje — vse to bi bile glavne težave. Rešitev iz zagate vidijo predvsem v gradnji fiksne zgradbe šole in zidanih inštitutov, kar so zajeli v investicijski plan 1961—1965.

Višja agronomska šola se je precej naslonila na Srednjo kmetijsko šolo, dobila v njeni stavbi dovolj prostora in opravlja tudi praktični del pouka v glavnem na posestvu Srednje kmetijske šole. Edini resnejši problem za VAS pomenijo neizkoriščeni prostori za laboratorije in kabinete, ker ni bilo sredstev, da bi jih opremili.

Tudi Višja pravna šola je zadovoljna s svojimi prostori, saj ji za zdaj še zadostujejo.

Pedagoška akademija začasno gostuje na učiteljskihi. Selila se bo sicer v dosedanje prostore Višje komercialne šole, vendar bo še vedno morala gostovati na učiteljskihi zaradi kabinetov in delavnic, ki jih v novih začasnih prostorih PA ni. Zato bo nujno potrebno začeti z gradnjo nove stavbe z ustreznimi učilnicami, kabineti, delavnicami itd.

Zapiskov predavanj so izdali na VKŠ 62 s skupno 11.069 stranmi; na VTS 7, vendar jih je cela vrsta že v pripravi; na VSS imajo na razpolago učbenike in zapiske predavanj za štiri predmete, za dva predmeta sta profesorja napisala potrebna skripta, za anatomijo imajo na razpolago atlase in navodila za vaje, uporabljati pa morajo ustrezno domačo in tujo literaturo. Na VPS so izdali za prvi letnik skupno okoli 2000 strani skript in pripravljajo nekaj takega tudi za drugi letnik. Na VAS so doslej izdali 1990 strani zapiskov predavanj za 11 predmetov, pripravljajo pa še nadaljnjih 950 strani, tako da bodo do junija 1962 izdali vsa najnujnejša skripta. Poročilo za zdaj še ne obravnava vprašanja učne literature na PA, saj je bil zavod šele pred kratkim ustanovljen.

Predavateljski kader: Letos deluje na naših visokošolskih zavodih skupaj 43 stalnih profesorjev (VKŠ 12, VAS 10, VTS 8, PA 5, VSS 2., 6 stalnih predavateljev, 51 honorarnih profesorjev, 70 honorarnih predavateljev in 14 drugih sodelavcev — vseh skupaj torej 184.

V prisotnosti podpredsednika Izvršnega sveta LRS dr. Jožeta Vilfana, zastopnika rektorja ljubljanske univerze prof. dr. Juharta, predsednika sveta ljubljanske univerze V. Pernuša, predsednika OLO Maribor Jožeta Tramška, sekretarja OK ZKS Miloša Ledineka, podpredsednice OLO Maribor Ančke Kuharjeve, predsednika OO SZDL Zvoneta Canjka in profesorjev ter študentov mariborskih visokošolskih zavodov je potekala 9. decembra dopolne ustanovitvena skupščina Združenja mariborskih visokošolskih zavodov. Vendar skupščina ni imela samo značaja svečanega dogodka, ampak je razprava, v kateri je sodelovalo 10 diskutantov, razpravljala o vseh pomembnejših vprašanjih današnjega visokega šolstva v Mariboru.

Poročilo s podatki in problemi visokošolskih zavodov je bilo razmnoženo. Zaradi tega ga na skupščini niso brali, ampak je predsednik začasne uprave tov. Tine Lah za uvod v razpravo kar nakazal nekaj problemov. Najprej je obravnaval inverzijo visokega šolstva in naloge za mariborske visokošolske zavode, potem je prešel na prehod na II. stopnjo in planiranje vpisa, delo z izrednimi in na vprašanje pedagoških metod. V tesni zvezi s tem je treba obravnavati tudi vprašanje skript in druge učne literature. Na koncu je govoril še o dohodkih šol in osebnih dohodkih in sploh o materialnem stimuliranju pedagoških kadrov. Končal je z odnosi v šoli.

Tudi naslednji diskutanti so govorili o teh zadevah. Seveda ne samo o teh, slišali smo tudi nekaj o razvoju mariborskih visokošolskih zavodov v drugo slovensko univerzo, o specifični usmeritvi mariborskih šol in o skrbi za pedagoške kadre, o povezavi teorije in prakse. Zadnji diskutant Franjo Vizjak, predstavnik odbora ZS mariborskih visokošolskih zavodov, je posegel v polemiko o prehodu mariborskih študentov na II. stopnjo v Ljubljani, ko je povedal, da je bistvo težav v nepopolno izvedeni inverziji na fakultetah po vsej državi.

V drugem delu svojega zasedanja je ustanovna skupščina izvolila za svojega prvega predstojnika profesorja Mira Bračiča, za njegovega namestnika pa ing. Jaroslava Cernigoja.

Popoldne je predsednik OLO Maribor Jože Tramšek priredil v Domu JLA sprejem.

RAZGOVOR S PRVIM PREDSTOJNIKOM ZDRUŽENJA

Mirom Bračičem

Takoj po izvolitvi smo naprosili za razgovor prvega predstojnika mariborskih visokošolskih zavodov profesorja Mira Bračiča.

Na vprašanje o prvih nalogah Združenja zavodov nam je povedal naslednje:

»Prva orientacija je sedaj sklicanje Sveta združenja, formiranje komisij in tako aktivizacija vsega, kar predstavlja združenje-svet in njegove komisije, uprava in komisije pri upravi. Samo tako bo združenje študijsko pripravilo probleme, ki jih že poznamo, in sprejelo glede njih potrebne sklepe. Ena izmed prvih nalog bo tudi sestavljanje in sprejetje statuta, s katerim bomo morali precizirati odnose združenja do zavodov in obratno. Za sedaj je to postavljeno zelo okvirno.

Po drugi strani pa, kar je tudi važno, nas čaka sprejemanje finančnega načrta in ugotovitev, kaj bomo financirali preko združenja, kaj pa kar neposredno. V Ljubljani je običajno financiranje preko univerze.

Od tod izhaja cela vrsta konkretnih nalog — zdravstveno zavarovanje študentov, gradnje šol in investicije, nadaljnja rast šol, vprašanje študijskih programov, nove metode, demokratični odnosi in podobno. Vse to, zlasti vprašanja programov, kadrov in odnosov bomo morali reševati v sistemu dolgoročne politike izgrajevanja mariborskega visokega šolstva. Poleg teh osnovnih nalog bo tudi praksa gotovo nakazovala sproti, kako in kaj.«

mm

DAN JLA

JUGOSLOVANSKA LJUDSKA ARMADA, POVSOD PRVA, KADAR JE TREBA POMAGATI, POVSOD IN VEDNO SKUPAJ Z LJUDSTVOM. ZRASLA JE IZ NJEGA, PRIPADA NJEMU.

22. DECEMBER 1941, RUDO V SANDŽAKU, V SRCU POKORJENE EVROPE SE JE UPRL MAJHEN NAROD, PO STEVILU, TODA VELIK PO POGUMU IN PO STEVILU UPORNIH, NEUKLONLJIVIH GLAV, KI VEDO, KAKO IN KAM JE TREBA UBRATI POT K SVOBODI, ONI PRAVI SVOBODI, ENAKI ZA VSE.

22. DECEMBER 1941, RUDO V SANDŽAKU, V SRCU EVROPE, SE FORMIRA REGULARNA EDINICA, PRVA EDINICA, PRVA, KI SE JE POSTAVILA PO ROBU NEMSKEMU IMPERIALIZMU. PRVA ENOTA JUGOSLOVANSKE ARMADNE. PARTIZANOV NE MORE NIHČE VEČ SMATRATI ZA NENAČRTNE SKUPINICE BREZ POMENA, KOT SO TO HOTELI PRIKAZATI ČLANI KRALJEVE VLADE V LONDONU. NIHČE VEČ. KAJTI REGULARNA ARMADA RASTE. IN RASLA JE IZ DNEVA V DAN, DO DOKONČNE OSVOBODITVE, VES ČAS TESNO POVEZANA Z LJUDSTVOM, VES ČAS V NJEGOVI SLUŽBI. NE SAMO V VOJNI, TEMVEČ TUDI V IZGRADNJI NASE DOMOVINE, POVSOD IN VEDNO.

22. december

Redna letna skupščina Zveze študentov v Mariboru

Študentje premalo čutijo ZŠ kot svojo organizacijo

Vodstvo Zveze študentov v Mariboru se je namenoma odločilo, da bo L redna letna skupščina mariborskih študentov v veliki dvorani kina Union, da bi ji tako lahko prisostvovalo čim več študentov. Odpadla so vsa predavanja, da bi tem bolj gotovo lahko prišli vsi, ali vsaj skoraj vsi. V dvorani pa je ostal prazen prostor v večini. Prišlo je okoli 200 študentov.

Tudi potek skupščine je pokazal, da študentom ni dovolj jasno, da je Zveza študentov njihova organizacija, v kateri bodo lahko, če bodo vsi sodelovali pri njenem delu, dosegli marsikaj koristnega. To je ugotovil tudi predstojnik Zdrženja mariborskih visokošolskih zavodov prof. Vladimir Bračič, ko je v svoji diskusiji govoril o vlogi in nalogah Zveze študentov v Mariboru.

Skupščina je potekala po običajnem dnevnem redu. Organizacijsko poročilo je sicer bilo razmnoženo, a ga je skupščina kljub temu poslušala kot uvod. Kritičen pregled dejavnosti Zveze študentov v Mariboru v njenem prvem letu obstoja je poudaril predvsem nesistematičnost pri lanskem delu, ki jo opravičuje edino to, da je delalo samo nekaj tovarišev. Nekaj napak gre gotovo tudi na račun tega, da je organizacija delovala šele prvo leto in je torej opravljala pionirsko delo.

Delo v lanskem letu je potekalo po komisijah, od katerih pa je polno zaživela samo komisija za tisk in propagando, ki je prerasla v uredništvo »Katedre«. Socialno-ekonomska komisija se je precej trudila in dosegla, kar je bilo mogoče doseči, saj ni imela nobenih sredstev, s katerimi bi lahko posegla v reševanje perečih problemov. Pripravila je dokaj celovito sliko socialno-ekonomskega stanja med našimi študenti in preskrbela nekaj honorarnih zaposlitev. Dosti več od nje ni bilo mogoče pričakovati in zahtevati. Idejno vzgojna in študijska komisija praktično niso zaživele kot vzgojni organ, ki bi morala predvsem skrbeti, da naši študentje ne bodo prišli v gospodarske organizacije kot »suhi strokovnjaki, ki ne poznajo življenja današnje družbe v takšni meri, da bi se takoj mogli aktivno vključiti vanj. Idejno vzgojna komisija je pripravila nekaj prireditev ob praznovanju 20. obletnice Revolucije, letos pa bo treba listo njenih dejavnosti razširiti predvsem preko raznih oblik spoznavanja z današnjo prakso, z našim družbeno-ekonomskim sistemom, z bistvom dogajanj po svetu itd.

Študijska komisija bo morala posvetiti največ pozornosti delovanju organov družbenega upravljanja in sodelovanju s šolskimi upravami ter z Zdrženjem visokošolskih zavodov o vseh vprašanjih okoli študija, od oblik in metod pedagoškega dela in izpitnih rokov, pogojev za vpis v višji semester do vprašanj predmetnika, učnih načrtov in bodočnosti naših diplomantov.

Kulturnega življenja naših študentov tudi ni usmerjala študentska organizacija, vendar moramo priznati, da kljub temu nismo ostali povsem brez vsakih možnosti za kulturno izživljanje. Predstave študentskega abonmaja v gledališču je obiskovalo preko 250 študentov, z obiskom na svojih prireditvah pa je zadovoljna tudi mariborska koncertna poslovalnica; koncertnemu abon-

maju se je priključilo tudi 110 študentov.

Dobre rezultate smo dosegli tudi na športnem področju. Prvenstva šol in tekmovanja za prvenstvo mariborskih visokošolskih zavodov pomladi in jeseni letos so zajela preko 500 študentov.

Lep uspeh mariborskih študentov predstavlja dejstvo, da je lani, ko nas je bilo vsega nekaj čez 800 in smo v večini primerov morali na obvezno počitniško prakso, pri gradnji »Avtoputa« sodelovala tudi brigada mariborskih študentov in dosegla lepe uspehe, tako na trasi kot v družbenem življenjsko-specialno pohvalo in Trakrenju. Osvojila je udarništvo, eije.

V celoti je torej delo Zveze študentov v Mariboru doseglo solidne rezultate, vendar je te uspehe treba pripisati predvsem izredni delavnosti pešice tistih, ki so vse leto požrtovalno garali na vseh vprašanjih, ki so se pokazala kot aktualna.

Programsko poročilo je še poglobilo ugotovitve, ki jih je nanizal pregled lanskega dejavnosti Zveze študentov in postavilo smernice in naloge za

delo v prihodnjem letu. Poudarilo je, da mora Zveza študentov kot družbeno-politična organizacija biti predvsem zavesten usmerjevalec delovanja študentov, tako pri šolskem kot tudi pri izvenšolskem delu. Načelo je tudi nekaj socialno-ekonomskih problemov, sodelovanja študentov v študijskih in kadroviskih komisijah. Dalje se je poglobilo nekoliko v pomen in delo organov družbenega upravljanja na šolah in ugotovilo, da so bili uspehi na

niti metode pedagoškega dela. Prav tako bi bilo potrebno še enkrat pregledati učne načrte in študijske pogoje in ugotoviti, kaj je še nepotrebnega ali potrebnega. Izrazilo je tudi mnenje, da pogoji za prehod v višji semester silijo študente k kampanjskemu delu brez poglobljanja v študij.

Na koncu je poročilo pozdravilo ustanovitev Zdrženja mariborskih zavodov in izrazilo željo, da bi bilo sodelovanje med Zvezo študentov in med

o težavah glede naziva diplomantov Višje tehniške šole.

Študentje so namreč stali samo štiri diskutante. Prvi je govoril o Počitniški zvezi, drugi o idejno-vzgojnem delu, tretji in četrti pa o materialnih problemih, vendar tudi nista nakazala rešitev, ampak sta samo ugotovila, da problemi obstajajo.

Se najbolj bogato je bilo sodelovanje predstojnika prof. Bračiča, ki je najprej pozdravil v imenu Zdrženja in OLO. Potem je izrazil ugotovitve, da študentje še niso začutili, da je Zveza študentov njihova organizacija in da imajo lahko od nje določene koristi in da lahko od nje pričakujejo tudi pomoč pri reševanju svojih problemov, ki pa bo vse to dosegla edino v primeru, da bodo pri njenem delu sodelovali vsi, ne pa samo 3-5 študentov izmed 1160, kolikor nas je v Mariboru. Dalje je govoril o programih naših šol in o delu družbenih organov ter o sodelovanju študentov v njihovem delu in poudaril, da so do sedaj študentje pribavili na seje šolskih svetov, ne da bi preštudirali in prediskutirali material, o katerem naj bi svet razpravljali. Ko je govoril o materialnih problemih, je ugotovil, da je še vedno prostih 144 ležišč v dijaških domovih, potem pa je povedal, da so že v teku priprave za ustanovitev prvega študentskega doma, ki bo imel okoli 150 ležišč.

Za njim se je oglasil k besedi predstavnik Univerzitetnega odbora ZS ljubljanske univerze, ki je govoril o položaju višjih šol glede na fakultete in o povezavi med njimi. Dalje je povedal nekaj o idejno-vzgojnem delu in o svobodnih katedrah. Na koncu pa je omenil še nekaj vprašanj mednarodnih stikov študentov.

Predstavniki Odbora višjih šol v Beogradu je povedal nekaj o problemih in delu študentov beograjskih višjih šol, s katerimi smo lani najtesneje sodelovali.

Proti koncu so v razpravo posegli še: sekretar OO SZDL tov. Godina, predsednik OK LMS tov. Ožbalt in predstavnika makedonskih študentov. Vsi so se v glavnem omejili na pozdrav skupščini.

MM

IZVOLJENI SO BILI:

V nadzorni odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši: Logar, Mulej, Verbančič, Banjac in Bajramagič.

Kot delegati za kongres ZSJ so bili izvoljeni: Logar, Mihajlovič, Vraber, Razgoršek, Krivec, Mulej in Golob.

Za kongres LMS: Karva, Biečan, Golob.

V Odbor višjih šol: Mihajlovič, Golob, Rode, Fajič, Vraber, Toplak, Košak, Tramšek, Krivec, Šonc, Vrbič, Jug, Prašinc, Stankovič, Kozarič, Vajgl, Horvat, Jakupovič, Puigertnik, Dopliher, Zupanič.

tem področju do sedaj le delni, zlasti je bilo premalo kontakta med volivci in med izvoljenimi predstavniki študentov v šolskih svetih, svetih letnikov in drugih organih družbenega upravljanja.

Poročilo se je ustavilo tudi pri študijskih vprašanjih in poudarilo potrebo, da postane znanje študentov manj pasivno in da bi šole morale izpopolniti

Zdrženjem čim tesneje in čim bolj demokratično.

Po kratkem odmoru je skupščina prešla na diskusijo, ki bi pravzaprav morala bistveno dopolniti obe poročili, vendar ni povsem dosegla svojega namena, oglasil se je namreč samo en študent, ki ga ne bi mogli označiti za »stalnega diskutanta«. Edino, kar smo slišali novega, je bil poziv k ustanavljanju Počitniške zveze na mariborskih visokošolskih zavodih. Ničesar o delu in problemih Zdrženja ZŠ na posameznih šolah, ničesar o študijskih problemih študentov razen

Radio VEKS - danes vam predava

Takoj po končani svečanosti podelitve diplom 18. najuspešnejšim študentom VEKS smo prosili za kratek razgovor direktorja šole tov. Tineta Laha.

Kako da ste se odločili za ustanavljanje inštitutov?

»Ustanovili smo jih zato, da bi s pomočjo teh zavodov organizirali znanstveno strokovno in praktično gospodarsko delo. Omogočiti hočemo študentom, da sodelujejo pri takih konkretnih akcijah, pomembni pa bodo tudi za profesorje, ki bodo tako najbolj povezani s prakso in s potrebami našega gospodarstva. Nič manjšega pomena ne bodo tudi za VEKS samo, saj bodo predstavljali resen izvor pedagoškega kadra.«

Kaj bi lahko povedali o vsakem izmed inštitutov?

»Inštitut za ekonomiko kot tudi vsi ostali zavodi bodo povsem samostojni, imajo tudi samostojen registriran predmet poslovanja. Inštitut za ekonomiko ima registracijo kot znanstven zavod s področja mikroekonomike. Če ime pove, kakšna bo njegova dejavnost. Sodelovali bodo naši profesorji, naši študentje in seveda zunanji znanstveni sodelavci.«

Zavod za tuje jezike ustanovljamo kot nekaj čisto novega na izrecno željo Urada za tehnično pomoč pri izvenšolskem svetu LRS in OLO Maribor. Naloge: organizirati pouk tujih jezikov po sodobnih metodah na mariborskih visokošolskih zavodih in pripraviti tečaje za potrebe gospodarskih organizacij in drugih institucij.

Zavod za mehanografijo bo uvajal mehanografijo v pisarne in predvsem v knjigovodstvo — knjigovodsko mehanografijo. Pri tem bo tesno sodeloval z Birostrojem.«

Veliko pozornosti je vzbudila tudi vest, da pripravljate predavanja po posebnih UKV valovih?

»Pisali smo na RTV, da želimo dobiti nekaj valovnih dolžin na UKV omrežju, ki bi nam bile na razpolo-

go med 14. in 24. uro. Sicer ne za ves ta čas, vendar nikakor ne prejšer so tedaj naši glavni poslušalci na svojih delovnih mestih. Imamo namreč preko 1000 redno zaposlenih študentov v sekcijah po vsej Sloveniji. Vsem, ki bi radi sprejeli naše predavatelje v svoji sredi in poslušali njihova predavanja, namreč ne moremo ustreči, saj profesorji tega fizično ne zmorejo. Tako pa bomo snemali na trak posebej pripravljena predavanja, ki jih bomo potem ob dogovorjenem času predvajali preko določenih valovnih dolžin. Poslušal jih bo torej lahko vsakdo, ki ima radijski sprejemnik z UK-valovi. Seveda pa to ne pomeni, da sploh ne bomo več obiskovali sekcij, temveč prej nasprotno.

Samo še eno vprašanje: slišali smo, da uvaja VEKS ekonomske enote. Tega verjetno nima še nobena šola v Jugoslaviji.

»Uvajanje ekonomskih enot pomeni v sklopu celotnega družbenega in gospodarskega življenja FLRJ pravo revolucionarno dejanje. Torej uvajanje ekonomskih enot na mariborski VEKS ne pomeni nič posebnega. Osnova za to dejanje leži v novem Zakonu o finansiranju šolstva, s katerim je odpravljen sistem budžetiranja, in pa v Zakonu o visokem šolstvu LRS, ki poudarja vlogo družbenih organov namesto državnih, kot je to bilo doslej. Tako VEKS formira svoje dohodke v skladu s svojimi pravilniki — Pravilnikom o formiranju dohodka in s Pravilnikom o razdeljevanju osebnih dohodkov. Dohodki šole, ki se ustvarjajo s sredstvi republiškega sklada za šolstvo za redno in osnovno dejavnost, prispevki slušateljev v rednem delovnem razmerju, z morebitnimi podporami in dotacijami raznih organizacij in z vsemi dohodki iz tako imenovane »izvensolske dejavnosti« (gospodarsko svetovanje, dodatno in diplomsko izobraževanje komercialnih kadrov, poučevanje tujih jezikov za

potrebe gospodarskih in drugih organizacij, publicistična dejavnost) — vsi ti dohodki se potem na VEKS delijo čisto enako kot v gospodarskih organizacijah: Najprej materialni stroški in amortizacija, članarina in prispevki, potem dobimo čisti dohodek, ki ga delimo na sklade (investicijski in rezervni, sklad skupne porabe in sklad osebnih dohodkov). Osebnih dohodke bomo delili po Pravilniku o osebnih dohodkih, v katerem je predvidena vrednost posameznih delovnih mest, prišli dodatki za službena leta in še posebej dodatki, ki ga določimo po anketi o pedagoških metodah med študenti in po prav tako anonimni delovni oceni.

Pri vsem tem imajo ekonomske enote naloge, da stimulirajo dejavnost po področjih in decentralizirajo samoupravljanje. Uvedli smo naslednje ekonomske enote:

- I. Učni oddelek.
- II. Oddelek za gospodarsko svetovanje.
- III. Oddelek za dodatno izobraževanje.
- IV. Oddelek za poučevanje tujih jezikov po sodobnih metodah
- V. Pisarne.

Ta poslednja ekonomska enota je najbolj zanimiva. Formira namreč svoj dohodek z določenim odstotkom po finančnem načrtu, s katerim participira na dohodkih vseh ostalih enot. Stroški poslovanja se namreč skoraj v celoti realizirajo prav tukaj. Za zdaj je samo ta enota izvolila svoj svet kolektiva. Pri vsakem izmed njenih oddelkov bodo formirani sveti kolektivi in tudi posebne komisije kot podaljšani organi šolskega sveta.

Letos smo obračunali še po starem, z novim letom pa prehajamo na sistem obračuna po ekonomskih enotah,« je končal tov. Tine Lah s pripovedovanjem o, skoraj bi rekli, revolucionarnih zamislih mariborske VEKS.

mm

MARIBORČANI NA V. PLENUMU CO ZSJ

Pred kongresom ZŠJ

V začetku meseca decembra je bil v Beogradu v Domu sindikatov V. plenum centralnega odbora Zveze študentov Jugoslavije, ki je imel na dnevnem redu prvi dve točki: reforma visokošolskega študija in družbeno upravljanje na visokih in višjih šolah ter nadaljnje perspektive Zveze študentov Jugoslavije. Plenuma sta se udeležila tudi dva predstavnika mariborskih študentov.

Uvodne misli o družbenem upravljanju in o reformi na visokih šolah je povedal Zoran Udovičič, član CO. Poudaril je predvsem:

● da še nimamo vsebinsko izvedene reforme, da se reforma izvaja še vedno preveč enostransko in mehanično: z delnim skrajševanjem ali s povečanjem učnih načrtov, s poostrevanjem študijskega režima itd.,

● da je v zadnjem času viden velik skok v razvoju visokega šolstva: število fakultet se je povečalo od 136 v letu 1959/60 na 207 v letu 1960/61, istočasno pa se je povečalo število študentov od 104.000 na 160.000,

● povečano število diplomiranih je pravzaprav samo podatek, ki pove, da je število diplomiranih v razmerju s povečanim vpisom,

● da še nimamo fiksiranega profila strokovnjaka, kakršnega bi morale izobraževati visoke šole,

● da ni rešen problem 1. stopnje in diplomantov 1. stopnje,

● da vpeljana šolnina ni v skladu s principom o svobodnem in brezplačnem šolanju,

● o problemu družbenega upravljanja je bilo rečeno, da družbeni organi upravljanja še vedno ne vodijo politike visokošolskih ustanov; uprave šol bi morale izvajati sklepe organov družbenega upravljanja,

● da bi bilo potrebno zvišati nivo udeležbe organizacije Zveze študentov v upravljanju preko predstavnikov študentov v organih upravljanja, t. j. da oni v organih upravljanja iznašajo stališča organizacije,

● da bi bilo potrebno vključiti tudi izredne študente v sistem družbenega upravljanja na visokih in višjih šolah.

Novica Pribičević je z uvodnimi besedami otvoril diskusijo o daljnih perspektivah Zveze študentov; V. kongres bo moral o tem formulirati niz principialnih stališč in je ta diskusija pomenila začetek razgovorov v vseh organizacijah Zveze študentov in s tem priprava na V. kongres.

Plenum je sklenil, da bo V. kongres Zveze študentov Jugoslavije od 8. do 10. februarja v Ljubljani. Kongres bo delal dva dni v plenumu, a en dan v štirih komisijah. Na kongresu bo en referat in dva koreferata: o dosedanjih rezultatih reforme in o družbenem upravljanju ter o delu študentov v kulturnih, športnih in ostalih organizacijah ter o bodočih nalogah v tem delu.

Ker je dosedanji predsednik CO ZSJ odšel na odsluženje vojaškega roka, je plenum izvolil novega predsednika: Novico Pribičević, dosedanjega podpredsednika.

Ustanovna skupščina ZŠ na PA

Pedagoška akademija je začela s predavanji 3. novembra. Istega dne so izvolili iniciativni odbor z nalogo, da pripravi vse potrebno za Ustanovno skupščino. V tesnem sodelovanju z odborom ZŠJ mariborskih visokošolskih zavodov je res uspelo, da so se študentje PA takoj vključili v delo Zveze študentov v Mariboru.

V pičlem mesecu je iniciativni odbor opravil svojo glavno nalogo. Ustanovna skupščina je bila 4. decembra ob 13. uri. Kljub na videz nerodnemu dnevu in času, je skupščina vendar uspela. Res se študentje še niso mnogo oglašali v razpravi, toda poročilo kaže, da so v glavnem že spoznali svoje glavne naloge in da so do skupščine že tudi v redu opravili vse naloge, ki jih je zahtevalo tekoče delo. Poročilo je namreč v svojem prvem delu zajelo dogodke in opravljene naloge od začetka delovanja Akademije do ustanovitve skupščine, v drugem delu pa je postavilo osnovne smernice dela ZŠ na PA za naprej. Predsednik odbor ZŠ visokošolskih zavodov je povedal nekaj osnovnega o organih družbenega upravljanja na zavodih, slišali smo nekaj o Skup-

Obisk v Ljubljani

Sredi meseca novembra so predstavniki odbora Zveze študentov v Mariboru obiskali v Ljubljani sekretarja CK LMS tovariša Zdravka Krivino in tovariša Vladka Majhna, predsednika Sveta za šolstvo pri Izvršnem svetu LRS.

Pogovarjali so se o vlogi in deležu mariborskih višjih šol, o vlogi študentske organizacije v Mariboru, o študentu upravljalcu in o finansiranju šolstva, dotiranju Zveze študentov in subvencioniranju študentov s posebnim oziroma na to, da je skoraj polovica študentov iz drugih mest in okrajev.

G. V.

KMŠ je imel skupščino

V torek, 14. novembra, je imel v prostorih ljubljanske Univerze Klub mariborskih študentov v Ljubljani svojo redno letno skupščino.

Naši kolegi so svojo skupščino dobro pripravili in povabili mnoge predstavnike mariborskih družbeno-političnih organizacij. Povabljeni so bili tudi predstavniki našega odbora ZSJ.

Po referatu, ki je bil mogoče premalo samokritičen in je zelo skromno nakazal oziroma obravnaval pojave, o katerih bi morali razpravljati člani in nečlani KMŠ, se je razvila živahna razprava, v kateri so sodelovali skoraj vsi prisotni. Največ časa pa so posvetili vlogi članov ZK v Klubu ter štipendiranju.

Kot zanimivost lahko navedemo, da ima KMŠ svoje predstavnike v skoraj vseh štipendijskih komisijah v okraju Maribor, medtem ko študentje mariborskih višjih šol tega še nismo uspeli urediti.

G. V.

ščini ljubljanske Univerze in nekaj o načrtih mariborske Zveze študentov. Pisca teh

Delovno predsedstvo

vrstic je najbolj presenetilo, da v razpravi ni hotela sodelovati direktorica Akademije tov.

Humekova, vendar je malo za tem, ko je odklonila vabilo delovnega predsednika, naj sodeluje v razpravi, odgovorila na nekaj vprašanj študentov. Glede skript je dejala, da jih letos še ne bo mogoče izdati, ker niso v predračunu (skripta se vendar prodajajo! — op. p.). Pač pa je dovolila, da si študentje sami razmnožijo zapiske s predavanji.

Ob koncu so izvolili 9-članski odbor in 3-članski nadzorni odbor in pa deset delegatov za skupščino Zveze študentov mariborskih visokošolskih zavodov. mm

Cobro programsko poročilo na VEKS

Dne 14. decembra je bila druga redna skupščina Zdrženja študentov na Višji ekonomsko-komercialni šoli v Mariboru. V lepo okrašeni dvorani je bilo prisotnih okoli 150 rednih študentov, članov Zveze študentov Jugoslavije. Skupščino so se udeležili tudi ravnatelj šole, profesor Tine Lah, predstojnik oddelka za zunanjo trgovino profesor Danilo Vežjak, tajnik šole in predstavniki drugih mariborskih višjih šol.

Skupščino je otvoril dosedanji predsednik združenja Ludvik Verbančič. Po izvolitvi delovnega predsedstva in komisij je skupščina začela z delom.

Iz organizacijskega poročila je bilo razvidno, da se združenje študentov na VEKS pravilno zaveda svoje vloge v današnjem sistemu šolstva in da je delo združenja upravi šole, kakor tudi študentom in upravi šole sta v preteklem letu sodelovali pri reševanju cele vrste problemov. Seveda je bilo delo včasih premalo organizirano in je bilo odvisno od pridnosti posameznih članov združenja, vendar so celotno delo združenja, kljub manjšim pomanjkljivostim, ocenili kot izredno uspešno ter je skupščina soglasno izglasovala razrešitve staremu odboru.

V programskem poročilu smo slišali

mnogo smernic, ki jih je stari odbor dal novemu odboru ter tako že določil program dela za prihodnje leto. Predsednik združenja Ludvik Verbančič je podrobno obdelal program dela za vsako komisijo posebej ter s tem vsakakor olajšal delo bodočim komisijam.

V razpravi, ki je sledila, je bilo govora o sodelovanju študentov VEKS v študentski delovni brigadi, kjer so bili v večini, v uredniškem odboru »Katedre«, v športnih tekmovanjih z ostalimi višjimi šolami, v sodelovanju z JLA itd.

Na skupščini pa je bilo le premalo govora o politični vlogi združenja študentov, kakor tudi o sodelovanju z izrednimi študenti šole ter o udeleževanju študentov v političnem življenju izven šole.

Ravnatelj šole, profesor Tine Lah je pozdravil skupščino v imenu profesorjev VEKS. Napovedal je vrsto novih pedagoških metod, ki jih namerava uvedti uprava šole ter se na koncu zahvalil dosedanjemu odboru združenja za njegovo delo in sodelovanje z upravo šole. Novemu odboru je zaželel veliko uspeha pri njegovem bodočem delu.

Z izvolitvijo novega odbora je bila skupščina združenja zaključena. -ic

Mnogo problemov na VTŠ

Delo skupščine je pričel tovariš Bieman, nato je delovno predsedstvo zavzelo svoja mesta. Sledila so poročila predsednika, blagajnika in nadzornega odbora. Razprava o poročilih je bila zelo raznolika, v ospredju pa so bile seveda težave študentov in razni predlogi, kako bi izboljšali položaj. Tovariš Logar je pojasnil ustanovitve, funkcije ter delo svetov letnika, svetov oddelkov ter šolskega sveta. Nov organ v življenju študentov je zbor volivcev, ki lahko razpravlja o mnogih primerih. Tovariš Bieman je načel problem sodelovanja z izrednimi študenti, saj so ti povezani s šolo v nekaterih primerih samo v zvezi z nabavo učnih pripomočkov. Mnogo zanimanja je vzbudil razgovor o strokovnem nazivu po končanem študiju na prvi stopnji. Odgovoril je tovariš direktor inž. Raič, ki je pojasnil, da odločitve o nazivu še ni, vendar pa obstaja predlog, po katerem bi diplomanti prve stopnje dobili naziv inženirjev, diplomanti druge stopnje pa naziv diplomiranega inženirja. Tudi vprašanje nadaljnega študija v Ljubljani je tovariš direktor pojasnil: vsi, ki imajo pogoje za vpis v peti semester, torej pogoje, ki veljajo v Ljubljani, lahko s študijem nadaljujejo.

Vsekakor je bilo v razpravi najvažnejše vprašanje prehrane študentov, z ozirom na glasove, da hočejo ukiniti menzo na Rotovškem trgu. Veliko študentov bi bilo s tem hudo prizadetih, tako da je skupščina predlagala, naj ZŠ vloži prošnjo, da menze ne ukinejo, dokler ne bo zgrajen obrat za družbeno prehrano.

Težave so tudi s tehnično literaturo v študijski knjižnici. Šola še nima knjižnice za širšo uporabo, vendar je tudi to v načrtu. Tudi o kulturnem življenju študentov so govorili na skupščini. Predlagali so na šolah razne razstave, ustanovitev pevskega zbora itd.

Štipendije naj bi bile pravično porazdeljene med boljše študente, ne pa da jih dobivajo posamezniki preko raznih poznanstov in zvez v poljetjih.

Tovariš Logar je govoril tudi o mladinski delovni akciji, ki naj bi bila v juniju in bi bila lokalnega značaja. Brigadirji naj bi pomagali pri zgraditvi vlečnice na Ribniško kečo. Kolikor bo več prijav, bo brigada sodelovala tudi na zvezni akciji. Letošnja počitniška praksa je pokazala premalo resnosti in skrbi za študente-praktikante s strani samih podjetij.

Rudi Tašner

Omogočati družbeno - politično dejavnost, ne vsiljevati

Na ljubljanski Univerzi študira preko 8000 rednih študentov. Skoraj vsi so člani Zveze študentov. Zaradi tega je študentsko življenje organizacijsko zelo razvejano, družbeno-političnih dejavnosti pa poznajo celo vrsto: od »Akademika«, najmočnejšega kulturno-prosvetnega društva v Sloveniji, »Tribune«, ki bo letos začela izhajati tedensko, Centra za marksistično izobrazbo študentov, Svobodnih tribun, Študentskih organizacij Ljudske tehnike (ŠOLT), Pokrajinskih klubov, Zveze študentskih športnih organizacij, počitniške zveze itd. Razen tega deluje tudi nekaj strokovnih organizacij. O vseh teh organizacijah smo lahko izvedeli vse najvažnejše.

Skupščina Zveze študentov v Ljubljani, ki je bila nedavno, je razpravljala tudi o vprašanju inverzije študentov, o uvajanju stopenjskega študija, postavila je vprašanje potrebe po stopenjskem študiju na vseh zavodih in vprašanje poglobljanja te reforme, saj je do sedaj izveden le formalni del inverzije, študijski programi pa potrebujejo še krepkega poglobljanja, da bodo res povsod ustrezali. Pri tem bo treba upoštevati predvsem potrebe delovnih mest, za katera so namenjeni diplomanti prve stopnje. Cetudi je to po mnenju rektorja prof. dr. Šnuderla predvsem naloga profesorskega kadra, bodo morali pri tem sodelovati tudi študentje, predvsem sveti letnikov, ki najbo-

lje poznajo položaj in bodo zato lahko pomagali.

Več diskutantov na skupščini se je ustavilo pri vprašanju družbenega upravljanja. Glavne ugotovitve: korak naprej v delu sploh, demokratizacija, spremenjen odnos do študentov, članov šolskih svetov, svetov letnikov in drugih organov družbenega upravljanja na Univerzi. Paziti je na potrebno pri izbiranju predstavnikov. Pred vsako sejo je treba stališča predstavnikov prediskutirati, ravno tako pa morajo predstavniki poročati svojim volivcem.

Glede socialno-ekonomskih problemov so ugotovili predvsem, da so zlasti v letošnjem letu cene hitreje rastle kot štipendije in da je prišlo do raz-

koraka med štipendijami in življenjskimi stroški. Cetudi so se ponekod štipendije že dvignile, se to ni zgodilo povsod. Zato tudi kljub dejstvu, da ima štipendije 50% študentov ljubljanske univerze, niso s tem povsem zadovoljni, saj so ugotovili velike razlike med štipendijami, tako po republikah kot po vrstah študija. S študijskimi krediti se v načelu strinjajo in si obetajo od njih marsikaj dobrega, vendar morajo ostati dopolnilo poleg štipendiranja. Razen tega je okoli kreditov še precej nejasnega — zlasti v zvezi z obrestmi in vračanjem. Se vedno imajo tudi precej problemov zaradi počasne gradnje študentskih domov v preteklih letih. Dokaj problematično je tudi stanje glede zdravstvenega zavarovanja študentov, saj jih socialni

izvor in starost delita v kategorije, od katerih je nekaj taktih, ki sploh niso zavarovani. Potrebno pa bi bilo enotno, brezplačno in brezpogojno zavarovanje vseh študentov.

Družbeno-politična dejavnost se mora v pogojih ostrejšega študijskega režima, ki omejuje možnost splošnega izobraževanja in kulturnega življenja, poglobiti. Zato je eden izmed diskutantov predlagal, da bi naj v okviru Univerzitetnega odbora ZSJ ustanovili nekakšen študentski inštitut, ki bi se naslonil na v tako dejavnost usmerjene fakultete — predvsem sociologija, družbeno-politično smer na pravo. Tako bodo lahko funkcionarji samo organizatorji, vse potrebne podatke pa bi jim dajal študentski inštitut.

REDNA LETNA KONFERENCA ZK NA MARIBORSKIH VIŠJIH ŠOLAH

Bogata razprava

Konferenci je prisostvoval tudi sekretar OK ZKS Maribor tovariš Miloš Ledinek

V soboto, 16. decembra, se je kmalu po osmi uri pričela konferenca Zveze komunistov na mariborskih višjih šolah. Konferenca je bila v veliki predavalnici Višje komercialne šole.

Konferenco je odprl dosedanji sekretar komiteja ZK mariborskih visokošolskih zavodov Ivo Zupanc. Po izvolitvi organov konference je sledilo poročilo.

Siroko poročilo je zajelo skoraj celoten pregled dela, uspehov in slabosti v udejstvovanju profesorjev in študentov naših višjih šol. Na mariborskih visokošolskih zavodih imamo 312 članov Zveze komunistov ali okoli 27 odstotkov vseh (komite ZK mariborskih visokošolskih zavodov zajema skupaj profesorje in študente). To je vsekakor zelo ugoden podatek, čeprav — kot je bilo rečeno v referatu — so sprejemanju članov v Zvezo komunistov posvečali premalo pozornosti. Prav tako je bilo premalo politično-ideološkega izobraževanja članov in še to izobraževanje — kolikor ga je bilo — je bilo premalo namenjeno tudi ostalim študentom na mariborskih visokošolskih zavodih.

Poročilo je omenilo tudi lepe uspehe naših šol, ki nedvomno presegajo okvire mariborskega okraja. Zelo kritično pa je sekretar Ivo Zupanc ocenil delo komiteja ZK mariborskih visokošolskih zavodov. Delo komiteja ni bilo takšno, kot bi moralo biti. Seveda pa so bile tudi objektivne ovire za boljše delo komiteja. Komite ni imel ne prostorov ne finančnih sredstev. Manjkalo pa je tudi izdelan program dela.

V razpravi, ki je sledila poročilu, je bilo mnogo govora tudi o družbenem udejstvovanju študentov. (Tega je poročilo ocenilo za premalo aktivno). Tako je študent — delegat VTS — govoril o obremenjenosti študentov z vajami, s predavanji in ostalim študijem. Družbena aktivnost študentov je zelo važna, to je nedvomno točno, toda upoštevati bi morali poleg preobremenjenosti tudi pomanjkanje prostorov, kjer bi se naj sestajali, razpravljali in imeli predavanja.

Govorili so tudi o nazivih diplomantov mariborskih višjih šol in tudi o ukinitvi nazivov, kar pa je le še stvar prihodnosti. V razpravi je bilo slišati tudi o politiki štipendiranja in kadrovske politiki, za kar pa je bilo rečeno, da ni vedno najboljša.

Bogat prispevek k razpravi o družbeno-političnem udejstvovanju študentov v šoli in izven nje, o nalogah pri študiju in o nalogah članov Zveze komunistov in komiteja mariborskih visokošolskih zavodih je prispeval sekretar OK ZKS tovariš Miloš Ledinek. To je bila tudi zaključna razprava na redni letni konferenci Zveze komunistov na mariborskih visokošolskih zavodih.

Konferenca ZK na Višji komercialni šoli

Previdnost pri sprejemanju novih

Lani so na Višji komercialni šoli srečali v Zvezo komunistov samo enega študenta. Previdnost, premalo razgibana idejno-vzgojna dejavnost, politična vzgoja mora iti vzporedno s pridobivanjem strokovnega znanja, kajti gospodarstvo rabi razgledanega človeka. Kritično so si pogledali iz oči v oči, ocenili svoje delo kot delo, ki je vse preveč le plod pridnosti posameznikov in ni znalo dovolj pritegniti vseh članov ZK in enako Zveze študentov. Čim prej moramo zamenjati vprašanje »Ali kaj delaš, tovariš?« z vprašanjem »Kje pa ti delaš, tovariš?«, so sklenili.

Toda to ni vse. V razpravi se je oglasilo 18 diskutantov. Družbeno upravljanje, rast vloge študentov v njem, dokaj uspešni oddelčni sveti, že trije študentje v šolskem svetu, uvažanje sistema anonimnega anketiranja študentov z vprašanji o pedagoških metodah — to so uspehi, s kakršnimi se lahko postavi redko kateri visokošolski zavod.

Uvažanje novih metod pri pedagoškem delu, filmi, ekskurzije, predavanja strokovnjakov iz prakse, predavanja in obiski v podjetjih, demokratsko sodelovanje med profesorji in študenti, izredna po-

vezava med šolo in študenti v rednem delovnem razmerju, napet učni program z širšim predmetnikom kot na ekonomski fakulteti na prvi stopnji, že povsem izdelan osnutek statutov, že popravljen učni načrt in razpored predmetov, tako da letos absolvira zadnja generacija, ki dobi še v čet-

tem semestru nove predmete poleg diplomskih, ki jih tako lahko polagaš šele na koncu, ko si gotov z vsemi drugimi, prestavitve prakse na začetek tretjega semestra — skratka, pogoji in tempo študija zahtevajo, da aktivnosti komunistov ne ocenjujemo več z merili, ki so veljala nekoč. mm

Konferenca ZK na VTŠ

Premalo skrbi za izredne . . .

V REFERATU JE TOVARIŠ SEKRETAR OCENIL DELO ZK NA VTS. POUČIL JE, DA BI ČLANI ZK DELOVALI PREDVSEM V ZS. TU JE NJIHOVO MESTO, DA S SVOJIM DELOM VZPODBUJAJO IN DAJEJO VZGLED OSTALIM ŠTUDENTOM.

Omenil je nekaj problemov, ki nastopajo na šoli. Mnogo pozornosti je posvetil študijskim problemom, posebno vprašanju zakaj toliko študentov ni izpolnilo pogojev v rednem roku. Menil je, da bi se z večjo pomočjo slabšim študentom lahko položaj občutno izboljšal. Umetno bi bilo, da bi imela ZS kartoteko, v katero bi vpisovali podatke o opravljanju izpitov. Iz kartoteke bi bilo

razvidno, koliko izpitov so študenti opravili iz posameznih predmetov in koliko študentov teh izpitov ni opravilo. Na osnovi teh podatkov bi lahko organizirala krožke iz predmetov, ki povzročajo pri izpiti največ težav. (Ali ne bi bilo mogoče uporabljati podatkov, ki jih ima referat za študentske zadeve v šolskem tajništvu? O. P.)

V razpravi po referatu so se oglašali študentje s svojimi predlogi. Svoje misli sta prispevala tudi tovariš direktor in sekretar šole. V razpravi so se študentje zanimali za delo predstavnika študentov v šolskem svetu, v zboru volivcev in v svetu letnikov. Menili so, da je treba paziti, da bodo izvoljeni predstavniki študentov resnično študentje, ki bodo znali tehtno uveljavljati stališča študentov. Govora je bilo tudi o izdajanju skript, vendar je povezano izdajanje skript na VTS s težavami tehnične narave, s katerimi se šola tudi sicer neprestano srečuje — med katerimi je predvsem prezaposlenost predavateljev.

Morda bi bilo potrebno več razmišljati o izrednih študentih, za katere je na VTS premalo poskrbljeno. Pogrešali smo razpravo o teh problemih.

Konferenca ZK na VPŠ

Pregled celotnega dela

V petek, 8. decembra 1961, so se komunisti VPŠ zbrali na prvi redni letni konferenci ZKJ.

Pregled celotnega dela po prvem letu obstoja VPŠ in z njo osnovne organizacije ZK je pokazal dokajšnjo aktivnost. Delo komunistov se lahko razdeli na: komuniste-člane uprave VPŠ, to je profesorje in študente komuniste. Prvi so v zelo kratkem času poskrbeli za nemoten potek predavanja, dobili zadostno število predavateljev, pripravili učne pripomočke. Pomagali so pri izdelavi statuta šole in pri vodenju seminarjev z zrednimi slušatelji. Predvsem poštrevnost in prizadostnost teh članov ZK se organizacija lahko pohvali za svoje uspehe. Medtem so študentje komunisti kazali svojo aktivnost v raznih debatah in pri študiju, ki je bil zelo uspešen.

Idejno politično izgrajevanje

komunistov pa ni bilo na zadovoljivi višini. Kolikor so se študentje udeleževali predavanj v okviru Marksistične tribune, jim to ni nudilo dovolj osnove za izgrajen lik komunista. Zato je predvsem naloga posameznika, da stremi za čim temeljitejšo idejno-politično izpolnitvijo. V bodoče bi največ pripomogli mladim komunistom, ki so prišli iz srednjih šol, tisti komunisti, ki so prišli iz prakse. Njihova povprečna starost je 33 let in so idejno že izgrajeni. Pomagali bi pa tudi pri izpolnitvi učnega programa, saj dobro poznajo, kakšne strokovnjake potrebuje praksa. Aktivirali bi pa tudi študente, ki še niso vključeni v ZK, tako da bi jim sporočali, kdaj so marksistična predavanja.

Izvoljen je bil še nov odbor in tako je bila zaključena uspešna konferenca. Vida Strukelj

Konferenca ZK na VAŠ največ o splošni vzgoji

Skupščina Zveze komunistov na višji agronomski šoli je bila 15. novembra. Udeležili so se

je skoraj vsi člani ZK, med njimi tudi profesorji in direktor šole inž. Butinar.

Najprej je sekretar prebral poročilo o dosedanjem delu osnovne organizacije ZK in VAŠ od ustanovitve do danes. Sledilo je blagajniško poročilo. Ta poročila so dejansko pomnila samo uvod za razpravo o uspehih, problemih in napakah. Tu je sodelovalo precej članov, študentov in profesorjev. Največ smo slišali o splošni vzgoji članov ZK, o vlogi vsakega posameznega komuniste, pa tudi o materialnih problemih študentov VAŠ itd.

Na skupščini so izvolili nov sekretariat, ki ga sestavlja 9 članov, kar je dva več kot do sedaj, ker se je število članov letos povečalo. V novem sekretariatu so predstavniki vseh oddelkov obeh letnikov, prav tako pa tudi predstavniki profesorske grupe ZK VAŠ. Da bi se delo v prihodnjem letu bolj odvijalo, se je organizacija razdelila na tri skupine: 1. letnika, 2. letnika in profesorjev-

Za današnji razgovor sem poiskal naše nove znanke s ceste, študente-milčnike: Jože Kunej, rojen 1937 v Banji Lukij, študent VTS, strojni oddelak, in Sava Mihajlovič, star 23 let, doma iz Ržaniče, študent VAŠ, oddelak za sadjarstvo, sta urejevala promet na križišču Partizanske ceste in Kopališke ulice. Ob dveh je bil promet zelo močan. Največ preglavic in »sivih las« so jima delali kolesarji.

»Niste še dolgo v službi, pa me zanima, kako sta se vživela v delo na cesti?«

»Prve dni smo bili s starejšimi kolegi, ki so nas vpeljali v delo. Sedaj smo samostojni. Najlepše je takrat, kadar je precej prometa. Le takrat se popolnoma vživim v svoje delo,« pripoveduje Savo. »Starejši kolegi-milčniki so nas dobro razumeli in tudi dobro vpeljali v praktično delo.« nadaljuje Jože.

Nista že imela na cesti kakšne neprijetike?

»Mi ne, pač pa kolesarji! Največji problem so kolesarji, ki hočejo imeti vsepovsod prednost. Precej nerodno je tudi to, da ne poznamo imen vseh ulic v Mariboru, za katere nas pogosto vprašujejo.«

Kako dolgo ste se pripravljali za službo milčnika-prometnika?

»28 ur v obliki seminarja,« pove Jože.

Kakšen je vaš delovni čas?

»Ta je prilagojen našemu prostemu času. Namesto na izprehod ali v kino, gremo v službo. Tudi tu se do neke mere razvedrimo.«

Ali vaju služba obremenjuje pri študiju?

»Za zdaj še ne. Sicer smo pa mi za zdaj še — poizkusni kuncici —.«

Poizkusni kuncici . . .

IZ SARAJEVA

Te dni je izšla stota številka sarajevskega študentskega lista »Naši dan«. Začel je izhajati leta 1953, z letošnjim šolskim letom je pričel izhajati tedensko.

IZ ZADRA

Študentje germanistike zadržarske Filozofske fakultete so obiskali svoje kolege v Zagrebu.

Študijska konferenca stomatologov

V napetem vzdušju

Konec novembra je Zveza študentov na VSS sklicala svojo prvo letno študijsko konferenco obeh letnikov. Konferenca se je udeležil v celoti tudi predavateljski zbor. Na konferenci so sprejeli novi študijski program šole. Pred konferenco je uprava šole dala osnutek programa študentski organizaciji na vpogled in razpravo. Študijska komisija je na predhodnih ločenih sestankih obeh letnikov prediskutirala osnutek študijskega programa in formulirala predloge, s katerimi bi nekoliko omilila oster študijski režim VSS.

Sama konferenca je potekala v napetem vzdušju. Studentje so aktivno posegali v razpravo in skušali podpreti predloge, ki jih je formulirala študijska komisija. Vendar konferenca ni bila dovolj pripravljena, ker je študijski komisiji primanjkovalo

časa in ni mogla v zadostni meri proučiti statuta šole in s tem tistih možnosti, s katerimi bi lahko uspešno in v pravih točkah dosegla spremembe študijskega programa. Zaradi tega je prišlo do nekaterih nesporazumov, ker so študentje zahtevali nekatere popravke, ki jih praktično sploh ni bilo mogoče sprejeti in uvesti. Ostale predloge je konferenca sprejela. Ker so bili predlogi umestni in dobro utemeljeni, jih je osvojil tudi predavateljski zbor.

V splošnem lahko rečemo, da je konferenca, čeprav je bilo opaziti nekaj organizacijskih pomanjkljivosti in nesporazumov, v glavnem uspela. Studentje so se zavedali vloge, ki jo ima študijska konferenca kot nekaj zbor volivcev v sistemu samoupravljanja šolstva. B. K.

PROBLEM PREHRANE MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

BOJ ZA DNEVNE OBROKE

PRIBLIŽNO 60% STUDENTOV NASIH VIŠJIH IN VISOKIH SOL PREJEMA VSAKODNEVNO HRANO V MENZAH ★ NESODOBNA POSTREŽBA IN KUHA STA VELIKI POMANJKLJIVOSTI ★ KDAJ BOMO ZAPUSTILI STARE NEHIGIJSKE KUHINJE IN JEDILNICE TER DOBILI MENZO MODERNEGA KOVA? ★ ZAKAJ UKINITI KUHNINJO RDEČEGA KRIZA NA ROTOVSKEM TRGU? ★ ZDRŽATI DO PRIHODNJEGA SEPTEMBRA!

Šli smo naokrog

Povsod smo bili, kjer smo zvedeli, da jedo naši študentje, in jih obiskali med kosilom. V zadnjem času smo namreč slišali mnogo kritik na račun prehrane, cen in postrežbe. Ker pa je pogled v jedilnice mnogo preskromen podatek, smo povpraševali tudi pri vodstvih kuhinj in pri ljudeh, ki so nam lahko dali konkretna pojasnila.

Pokazalo in odkrilo se je marsikaj. Včasih ne vemo za stvari, ki se dogajajo v naši neposredni bližini, za katere pa bi morali zvedeti prav vsi, če bi hoteli, da bi se izboljšale.

Sedaj imamo pred seboj dve stvari: ukinitve nekaterih menz in veliko pričakovanje nove samopostrežne restavracije.

Kako je danes?

Trenutno obratuje več menz, kuhinj ali restavracij, ki skrbijo za prehrano Mariborčanov. Razen delavsko-uslužbenskih restavracij pri podjetjih imamo v mestu sledeče menze z večjimi kapacitetami: Abonent, Mladinska kuhinja na Rotovškem trgu, Ljudska kuhinja in Zdravstvena menza na Partizanski cesti. Seveda ne smemo pozabiti kuhinj v domovih v Strossmayerjevi in Mladinski ulici (slednja je že v razsulu). Zanimivo je predvsem to, da se študentje hranijo prav povsod, ne glede na ime kuhinje ali cene.

Preglejmo dejstva:

Abonent daje dnevno okrog 1400 opoldanskih obrokov in 400 večerij. Kapaciteta kuhinje je za polovico manjša, tako da nastaja vprašanje, če bi mogla restavracija ob podobnih pogojih res še

V menzi »RK«

naprej obratovati. Naši statistični podatki so preskopi, da bi povedali, kolikšen odstotek študentov se hrani v Abonentu. Po zatrjevanju upravnice pa je gotovo polovica vseh abonentov prav šolska mladina. Torej je to ena naših postojank.

Dom Srednje kmetijske šole nudi svojim stanovalcem bolj demokratične pogoje. Kdor hoče, se namreč lahko hrani drugod. Dejstvo pa, da kapaciteta kuhinje ni izkoriščena, kaže, da verjetno ni vse v najboljšem redu. Študente VAS srečujemo po vseh jedilnicah, čeprav imajo stanovanje v domu. Ali torej to nekaj ne pove?

Mladinska kuhinja na Rotovškem trgu, ki bi jo lahko že upravičeno imenovali študentsko menzo, je menda najbolj obremenjen obrat za družbeno prehrano v Mariboru. Kapaciteta je 250 obrokov na dan, daje jih pa okrog 600. Pri tem je potrebno poznati pogoje, v katerih kuhinja deluje in bo kmalu jasno, da je zmogljivost res do skrajnosti izkoriščena. Jedilnica ima 80 stolov, na katerih se mora v času dveh ur izmenjati 600 oseb (največ kosil bi naj izdali okrog enih in je tedaj pravi problem, dobiti mesto) — torej ima vsakdo le 15 minut časa za obrok.

Ljudska kuhinja pa ostaja prazna. Od kapacitete 450 obrokov je izkoriščena le dobra polovica. Študentje, ki se se hranili tam v počitnicah, zatrjujejo, da niso bili zadovoljni in so se zato preselili

drugam: k Abonentu ali v Mladinsko kuhinjo.

Zakaj likvidacija sredi šolskega leta?

Slišali smo pred časom, da nameravajo ukiniti kuhinjo v Dijaškem domu ob Mladinski ulici; sedaj je to že potrjena vest. Danes že zopet govorijo o likvidaciji Mladinske kuhinje na Rotovškem trgu. Dobro je vedeti kaj več o tem.

Ustanovitelj Mladinske kuhinje in njen pokrovitelj je bil okrajni odbor Rdečega križa. Prvotno je bila menza ustanovljena izključno za socialno šibke otroke, kasneje pa je sprejemala na hrano tudi otroke zaposlenih staršev.

Sedaj je kuhinja prerasla ta okvir in je postala nekakšna dijaško, študentska menza, ki je edina skrbela za mladinsko prehrano.

Toda Rdeči križ se je nenadoma odpovedal pokroviteljstvu. »Mi nismo dolžni podpirati to kuhinjo, kajti nikjer nimamo jamstva, da kuhinja ne bo delala s primanjkljajem. Ker pa mi nismo denarni zavod, ampak humana organizacija(!), ne more nihče pričakovati, da bomo pokroviteljstvo še obdržali.«

To bi se naj zgodilo z novim letom. Na OO RK pravijo, da si Mladinska kuhinja lahko poišče pokrovitelja, kjer hoče in tako zagotovi obstanek. Toda kdo bo prevzemal pokroviteljstvo za nekaj mesecev? Morda občinski ljudski odbor?

Podpirati socialno ogrožene iz lastne občine!

Na občinskem ljudskem odboru Maribor-Center so razpravljali tudi o teh stvareh. Vendar ne morejo prevzeti Mladinsko kuhinjo pod svoje okrilje. Kajti občina je ogromno investirala za gradnjo novega obrata družbene prehrane ob Prešernovi ulici in torej tudi ne more prevzemati nove odgovornosti na svoja ramena.

»Mi smo popolnoma za to, da se Mladinska kuhinja obdrži do konca šolskega leta,« je dejala podpredsednica občine Center tovarišica Kolaričeva, »čeprav so še morda neizkoriščene možnosti v domu v Strossmayerjevi ulici in Ljudski kuhinji. Ne moremo pa dopustiti, da bi bila ukinjena Mladinska kuhinja, kajti s tem bi precej mladih ljudi izgubilo svojo redno prehrano.«

Doslej je tudi občina lahko pomagala s svojimi sredstvi; toda v novih pogojih (sklep Ljudske skupščine — razprava o socialno ekonomski službi), občina ni več mecen ustanov, kakršna je Mladinska dijaška kuhinja. Vsaka občina je dolžna podpirati socialno ogrožene dijake in študente s svojega področja. Kdaj se bo nova oblika pomoči uveljavila, je seveda drugo vprašanje. Dejstvo pa je, da je šolska mladina zelo raznolika, iz vseh krajev, in da tedaj ni lahko zbrati takšnih sredstev.

Vsekakor za današnje prehodno obdobje, ko še ni dograjen novi obrat družbene prehrane, nikakor ni upravičena ukinitve Mladinske kuhinje. Zakaj torej ne bi OO RK obdržal pokroviteljstva še teh nekaj mesecev?

Vsi so za zdrav konkurenčni boj

Po svoje so zanimivi odgovori na vprašanje, ki smo ga postavili vsakomur, ki odgovarja za svojo ustanovo; ali ste za zdravo konkurenco? Stoodstotno so odgovorili pritrdilno. S tem vprašanjem smo hoteli omogočiti dve primerjavi:

Ljudska kuhinja ima približno okrog 250 abonentov in ima v njej trenutno hrana najnižjo ceno: kosilo je po 90 din, večerja po 70 din (za študente celo 80 in 60 din).

Abonent in Mladinska kuhinja imata

enotne cene: kosilo 100 din, večerja 70 in imata 1400 oziroma 600 abonentov.

Kje so torej vzroki, da Ljudska kuhinja nima več abonentov? Gotovo ni prijetno jesti v navalu, pa ljudje vendar ne grejo v Ljudsko kuhinjo, kjer je dovolj prostora. Verjeli bomo torej tistim, ki so prišli iz Ljudske kuhinje in pravijo, da je tam v splošnem zelo slabo.

Menda ni nenavadno, če ugotovljamo, da Ljudska kuhinja v tem trenutku res nima prave bodočnosti. Istočasno pa razdiramo dobro stoječe menze namesto da bi ukiniteli tiste (če že mora biti), ki životarijo ob polovični zasedbi!

Gospa »Soča« ima težave

Drugi dom našega študentskega polovičarstva in bohemstva je Soča. Njeno ime je postalo že tako popularno, da ni menda za nikogar več neznanca. Kadar koli prideš tja, boš našel v njej vse polno mladine, ki sedi ob skodelici kave ali mleka.

Pravzaprav je Soča restavracija, ki bi naj nudila nekaj za malo denarja: skromen zajtrk, večerjo; skratka obroka, ki sta študentom bolj sezonskega pomena.

Upravnica — zaupala je svoje nadime: »Gospa Soča« — pa je potožila o svojih problemih. Vsa nesrečna je govorila, kako se posel v lokalu »zatika« ravno zaradi študentov (seveda tega ni naravnost povedala, ampak to je jasno). Pozna namreč nekaj takih, ki hodijo nekajkrat dnevno skozi lokal in delajo nepotrebno gnečo, ali posedajo ure in ure ob praznih mizah, ne da bi bili uvidni do drugih gostov: ti namreč ne morejo dobiti prostora in tako nevoljni zapuščajajo lokal.

Težko pričakovani obrat

Res je: Soča je samostojna ekonomska enota in mora skrbeti za svoj obstoj. Hkrati pa je študentsko »pribežališče v sušnih dneh«. Zato je jasno: študentje bomo morali dobiti družabne prostore, kjer se bomo lahko zadrževali, ne da bi pri tem zavirali gostinstvo.

Vsa bodočnost je v obratu za družbeno prehrano

Kakorkoli smo danes nesrečni in nezadovoljni zaradi naše prehrane, ne moremo za zdaj doseči več kot dvoje:

☆ da ohranimo vsaj sedanje stanje in

☆ da do septembra leta 1962 res dobimo novi obrat družbene prehrane.

Tovarišica Kolaričeva je povedala nekaj več o tem. Ne le, da bo to velikanski obrat, ki bo zadostoval za ves Maribor, ampak bo tudi naj sodobneje opremljen. Investitor je občina Center in razne gospodarske organizacije.

S tem obratom bo namreč zadoščeno sodobnim potrebam po prehrani, ki so iz dneva v dan zahtevnejše. Sedanje menze še daleč ne izpolnjujejo higienskih norm, niti ne morejo dati tega, kar si gost želi. Moramo vedeti, da se s časom menja tudi struktura hrane in priprave, prav tako pa zahteve po izbiri. Kuhinja, ki kuha enolično hrano, ne more pravzaprav igrati kakšne pomembnejše vloge. Osnovni kriterij je že ta, da si bo v novih pogojih gost izbiral obroke tudi po lastni finančni moči.

Tehtno je vsekakor vprašanje, če se

Pri »Abonentu«

bo tudi študent znašel v teh, na pogled tako idealnih pogojih.

Hrana bo namreč večlična (predvidevajo, da bo štirilična + enolonična). To se pravi, da bo možnost izbire štirih menijev. Cene bodo seveda temu ustrezne — predvsem upajmo zmerne. Če bomo študentje našli naš študentski meniu, za zdaj še ni mogoče reči, vsekakor pa bi radi kaj več kot morda samo enolonično.

Tu nastopa za nas nova možnost: namreč pomoč posameznih občin, ki bodo svoje študente podprle z denarnimi dotacijami po lastni presoji.

Kljub temu bodo še vedno problemi. Pri ekonomskih cenah nove menze verjetno ne bodo upoštevali, da so naše študentske študije še vedno neekonomske. Rešitev tega vprašanja se torej pač ne bi smela zavleči.

Nekaj tehničnih podrobnosti o samopostrežni restavraciji

V gradnjo je bilo investiranih cca 307 milijonov, ki jih je prispeval ObLO Maribor-Center. (Med razlogi, da se je za gradnjo odločil, najdemo tudi točko, ki govori o porastu števila študentov v Mariboru.) Gradbena dela so v teku, oprema pa je v glavnem tudi že pripravljena.

Samopostrežna restavracija v Mariboru bo ena naj sodobnejših. Podobna bo velenjski in zagrebški. Dnevna kapaciteta bo okrog 4000 kosil, 2000 večerij in zajtrkov in približno 3000 enoloničnih za dopoldanske in popoldanske malice. V njej bo zaposlenih z upravo vred okrog 120 oseb v dveh izmenah. Ker se bo gost vključeval v postrežbo, bodo z manjšim številom osebja znižali režijo in s tem seveda tudi cene.

Podobne restavracije so prišle v Evropi na plan že leta 1925. Na zahodu jih je danes že mnogo pod najrazličnejšimi nazivi: Self-service restaurant, Restaurant à l service libre, Snack-bar itd. Lokacija je izbrana ob Prešernovi cesti. Zanimivo je, da restavracija sama ne bo v pritličju, pač pa v prvem nadstropju. V pritličju bodo namreč razne garderobe, priprava za kuhinjo in pa buffet, kjer se bodo gostje po kosilu lahko dalj časa zadrževali. V prvem nadstropju se bo postrežba delila na dve liniji. Gost bo vzel pladenj, na katerega si bo polagal s pulta izbrane jedi. Ob koncu mu bo registratorica izdala blok, ki ga bo plačal šele po kosilu (ali večerji) pri izhodu. Umazane posode ne bo odnašal sam, pač pa bo za to skrbela posebna služba z vezički na kolesih.

Postrežba bo pač morala delovati brezhibno. Za to bo potrebna odlična organizacija, predvsem pa tudi spretnost posameznikov. Zavod za napredek gospodinjstva že sedaj pripravlja osebje, ki se bo spoprijelo s to nalogo.

TOLIKO TOREJ VEMO ZA SEDAJ O NAŠI BODOČI PREHRANI IN RESTAVRACIJI. VSI SEVEDA UPAMO, DA SE BODO — PREDVSEM UGODNE — NAPOVEDI URESNICILE IN DA BOMO IMELI SEPTEMBRA ŽE PRILOŽNOST SI SAMI POSTREČI IN IZBRATI KOSILO V SAMOPOSTREŽNI RESTAVRACIJI OB PREŠERNOVI ULICI.

M. Prašnicki

Rezultati ankete socialno-ekonomske komisije

42 odstotkov štipendistov

Že v lanskem šolskem letu je odbor ZŠJ mariborskih višjih šol izvedel anketo o socialno-ekonomskem položaju naših študentov. Anketa je zajela približno dve tretjini takrat vpisanih študentov. Letošnja anketa, ki zopet ni bila v celoti izvedena ob vpisu, pa obsega odgovore slabe polovice mariborskih študentov. Kljub temu da to ni zelo visok odstotek, je anketa izpolnila svojo nalogo, saj tako ali tako lahko daje samo orientacijske rezultate, ker se položaj v podrobnostih vendarle spreminja.

Razen tega, da je anketa zajela le 50 odstotkov študentov, je narobe pri njej še to, da je trajalo več kot mesec dni, preden so združenja ZŠ na posameznih šolah oddala rezultate s svojih šol odboru ZŠ visokošolskih zavodov.

ANKETA JE OBDELALA NEKAJ STATISTIČNO ZANIMIVIH VPRAŠANJ — STEVILO ANKETIRANIH, SPOL, STAROST, OKRAJE IN REPUBLIKE STALNEGA B.V. VALISCA. V DRUGEM DELU PA JE POSTAVILA NEKAJ VPRAŠANJ O KONKRETNIH POGOJIH. PRI KATERIH ŠTUDENTIJE, OD STANOVANJA IN PREHRANE DO VZDRŽEVANJA. SE POSEBEJ PA SO ZANIMALI SESTAVLJALCE ANKETE STIPENDISTI, STIPENDIJE IN OBVEZNOSTI IZ POGODB O STIPENDIRANJU.

STEVILO, SPOL, STAROST

Na anketo je odgovorilo skupno 645 študentov, stotim odstotkom se je najbolj približala pedagoška akademija, za njo višja agronomska šola, najslabši pa je bil odziv pri komercialistih in tehnikih. Se večje so razlike med šolami glede strukture po spolih. Splošni procent gre krepko v premoč moškega dela študentov — 70,8 odstotka med nami je moških, le 29,2 odstotka je ženskega spola. Predstavnice »šibkega spola« prevladujejo samo med pedagogi, najmanj ji je seveda med tehnikih, sicer pa so tudi na ostalih štirih šolah v manjšini.

Povprečna starost je padla od 25 na 21,8 let.

VAS . . . . . 23,3 let
VTS . . . . . 21,6 let
VKS . . . . . 21,7 let
VSS . . . . . 21,4 let
VPS . . . . . 19,5 let
PA . . . . . 23,0 let

Najstarejši anketirani študent ima 41 let, toda ne verjamem (op. p.), da je zares najstarejši. Agronomska šola je najstarejša v povprečju, imajo pa tam najmlajšega slušatelja, ki ima vsega 16 let. V splošnem imajo torej mnogo nižje številke od lani. Vpisalo se je okoli 500 novih, to je res, vendar je padec povprečne starosti presenetljivo močan.

OD KOD PRIHAJAS, KOLEGA?

Skoraj vsakdo bo odgovoril, da je domače gore list. Sloven-

ce je več kot štiri petine, iz drugih republik pa je največ Srbov, potem Hrvatov in kolegov iz BiH. Makedonci in Crnogorci so redkejši, a se tudi najde kakšen. Največ jih je letos prišlo iz drugih republik zaradi agronomije, kjer jih je 45, zaradi tehnike (29) in zara-

KJE STANUJEMO?

Velika večina naših kolegov stanuje v mestu, od anketiranih se jih samo 44 vozi, kar v odstotku (7,4%) sicer ne pomeni zelo mnogo, vendar se nekateri vozijo zelo daleč, tudi do 60 km; toda večina ni od tako daleč.

Potovanja pomenijo dokajšnjo oviro pri študiju, zlasti pri tistih na daljših razdaljah. Tisti ki se vozijo na kratkih progah, pa se vozijo tudi po večkrat na dan, saj tudi jedo in se učijo doma.

KOLIKO VELJA STREHA NAD STUDENTSKO GLAVO?

Stara ugotovitev se ponavlja: stanovanja so predraga. Lani

OKRAJ	VTŠ	VKŠ	VSS	VAS	VPS	PA	SKUPAJ
MARIBOR	103	99	50	59	18	42	371
LJUBLJANA	5	12	1	3		1	22
NOVO MESTO	2	12	1	3	1		19
MUR. SOBOTA	4	7	4	13	5	2	35
NOVA GORICA	2	9	5	7			23
CELJE	6	19	9	11	3	2	50
KRANJ	1	9	3	7			20
KOPER	3	13	2	3	1		22

Od vsepovsod smo se zbrali

se je še našlo nekaj takih, ki so plačevali po 1000 dinarjev, letos jih več ni. Po drugi strani pa letošnja anketa ni zabeležila lanskih ekstremov z vsotami med 6 in 8 tisočaki.

Najnižja zabeležena številka znaša 1500 dinarjev, najvišja 5000 dinarjev. Najvišje se je črta v diagramu dvignila pri vsoti 4000 dinarjev. Vendar ni so sobe samo drage; letos pr-

be vlažne. V glavnem so menda sobe tudi sončne, skoraj dve tretjini pa imata zakurjeno.

OSNOVNI STROŠKI

dosegajo torej pri najbolj skromnih skoraj 10.000 dinarjev, pri tistih, ki imajo malo boljši tek, pa seveda presegajo to »magično mejo«. Kje je še kino, kje so mnogim tako nujno potrebne cigarete, gledališče, striženje, nujni »vzporedni« šolski izdatki, ples, pranje perila za tiste, ki niso doma? Skratka — vsi pridemo precej preko 10.000 dinarjev, tudi preko 12.500. Tisti, ki pa so že bili dalje časa v delovnem razmerju in so se že navadili na določeno udobje, na določen standard, višji kot je to povprečen študentski nivo, so sploh poglavje zase. Zanje te številke v večini primerov ne morejo držati.

KDO KRIJE STROŠKE?

Za polovico mariborskih študentov krijejo te osnovne izdatke starši. Do tod so podatki ankete še zanesljivi, kajti dalje kaže, da ima študentje preko 40 odstotkov naših študentov, medtem ko jih je na študijskem dopustu ob rednih prejemkih v višini osebnega dohodka samo okoli 2 odstotka, če lahko verjamemo podatkom, ki jih navaja anketa. Tu se je v anketni list prikradla majhna, toda, kot je vi-

deti, huda napaka, kajti za odgovore o preživljanju imamo premalo rubrik. Zaradi tega se je mnogo kolegov, ki so prišli študirat z delovnega mesta in ne iz šolske klopi, navedlo, da imajo štipendijo. O razlikovanju med štipendijo in med osebnim dohodkom za čas študijskega dopusta bomo morali bolje ločiti, če hočemo dobiti pravilne podatke.

Najbrže imajo tudi študijski dopusti in osebni dohodki v tem času značaj štipendije in verjetno pomenijo tisto, za kar se vsi borimo — načrtno kadrovsko politiko gospodarskih organizacij. Vendar so v svoji višini in morda tudi v tem, kako se podeljujejo, tako različni od štipendije v običajnem smislu besede, da je razlikovanje nujno.

Razen tega daje mešanje obeh pojmov tudi varljive statistične rezultate. Zakaj?

Ze kratak sprehod po naših šolah bo vsakomur dokazal, da nimamo samo 2 odstotka kolegov, ki so prišli v šolo z delovnega mesta. Kajti to bi v absolutni številki pomenilo, da jih ni na vseh šestih šolah skupaj niti trideset!

STIPENDIJE, ki jih ima na ljubljanski Univerzi že okoli 50 odstotkov študentov, kažejo po naši anketi varljivih 42 odstotkov. Varljivih, pravimo, ker so previsoki. Resnica se najverjetneje snče pod 40 odstotki, morda bi se spustila tudi do 35!

VISINA STIPENDIJ nam daje bolj zadovoljive podatke, le da zopet naletimo na isto — upoštevanje osebnih dohodkov kolegov na študijskem dopustu.

povprečno
VAS 10.000
VTS 10.800
VKS 11.590
VPS 8.300
VSS 8.000
PA 9.722
skupen povpreček 9.735
dinarjev
(Če verjamemo anketi.)

Velik napredek od lani — skoraj za 1.000 dinarjev višji povpreček štipendij! Toda samo na prvi pogled. Kajti tudi stroški so porasli najmanj za toliko...

Okrog 5 odstotkov mariborskih študentov si pomaga s honorarnimi zaposlitvami, vendar skoraj vsi izmed njih ugotavljajo, da se jim to pozna pri študiranju.

Kreditni bodo morda popravili položaj, vendar bo težišče vedno moralo ostati na študentih. Za mariborske študente pa se bo moralo še spremeniti na bolje, če nočemo zaostajati za drugimi študentskimi centri. Štipendija in sploh zagotovljene osnovne življenjske potrebe prav gotovo morajo vplivati tudi na študijske uspehe. Bomo brez skrbi, da se bo kdo ob štipendiji razvadil in nehal študirati! Se celo ne tedaj, če študentja ne bo pomenila le

ZAKLJUČKI, ŽELJE, POTREBE?

Se vedno se pojavljajo štipendije samo po 5 ali 6 tisočakov. Še vedno nimamo fonda za subvencije, ki bi moral pomagati preko kritičnih točk kolegom, ki nimajo sredstev in ne morejo takoj dobiti štipendij. Stanovanjske površine za študente so v družbenem planu in že postajajo resničnost, začetek je tu. Obstoječi dijaški domovi so sprejeli pod svoje strehe naše kolege. Tudi štipendije so se delno dvignile, toda za zdaj žal le delno. Škoda je, da nimamo podatkov o socialnem izvoru naših študentov — bili bi zelo zanimivi. Drugod namreč opažajo, da se odstotek študentov iz kmečkih družin in iz družin nekvalificiranih delavcev niža iz leta v leto...

Sava M.-MM

pomoči slabo situiranemu mlademu človeku, ampak pravilno kadrovsko politiko.

DAJALCI STIPENDIJ ali štipenditorji, kot jim pravijo, so predvsem gospodarske organizacije: Tovarne, trgovska podjetja, zadruga, a tudi ljudski odbori, ustanove (Zdravstveni domovi itd.), ter nekatere družbene organizacije (ZB itd.).

OBVEZNOSTI IZ STIPENDIJSKIH POGODB nam dajo raznoliko sliko: nekateri so napisali, da jih študentja sploh ne veže, ali pa sploh niso odgovorili na to vprašanje. Drugi zopet bodo morali odslužiti svojo štipendijo v kar 5 letih, četudi še nobena naša šola nima več kot dva letnika. Povprečje študentskih obveznosti je daljše kot povprečna študijska doba mariborskega študenta.

RAZLIKE MED LETNIKOMA so precejšnje. Stare težave s študentji za študente prvega letnika se vlečejo dalje. Naj študent najprej pokaže, da je zanesljiv, da polaga izpite in da je skratka primeren, preden se podjetje odloči in investira v njega določeno vsoto. Ko se vendar tako rado zgodi, da si študent poišče študentjo, takoj ko se odloči, da bo »šel naprej« in mu potem to ne uspe — pravijo študenti, — češ dovolj nam je slabih izkušenj. V drugem letniku ni samo več študentov, temveč so tudi višje.

Podjetje velja tak študenti še vedno manj, po drugi strani je študent tudi zadovoljen.

BE-BOP je pravzaprav nastal na 52. ulici v New Yorku, kjer je igral orkester Kenny Clarka. Tam je tudi Dizzy Gillespie prvič sodeloval po prihodu v New York z orkestrom Caba Callowaya. Pozneje se jima je pridružil še Charlie Parker.

Nova vrsta jazza be-bop je torej nastala v letih, ko so začeli skupaj igrati: alt-saxofonist Charlie Parker, trobentar Dizzy Gillespie, basist Oscar Pettiford, tenor-saxofonist Budd Johnson, pianist Theolonius Monk in bobnarja Max Roach in Kenny Clark. Jazz-glasbeniki so jih hodili poslušati in jih nato posnemali. Pojavilo se je nekaj novih talentov, tako med trobentarji Miles Davis, Howard McGhee in nedvomno najbolj nadarjeni Fats Navarro, ki pa je žal zelo mlad umrl (star 27 let). Takšno preciznost tona in igranja kot jo je dosegel Navarro, najdemo pozneje samo še pri Cliffordu Brownu, ki pa je tudi mlad umrl, kot žrtev avtomobilske nesreče, pet let za Navarro.

Enako velik umetnik, kot sta bila Navarro in Brown je bil tudi pozavnist J. J. Johnson, ki je skupaj z Billom Harrisonom in Dancem Kai Windingom postavil pozavno na pravo mesto v jazzu.

V tistem času so se pojavljali tudi novi instrumenti in instrumentalisti. Cesto so bili to glasbeniki iz latinske Amerike, n. pr. Chano Pozzo — eden izmed največjih bongostov v zgodovini jazza, in kitarist Laurindo Almeida, ki je igral na navadno špansko koncertno kitaro.

(Ob smrti Chana Pozza so vzdignili veliko prahu. Širile so se namreč govorice, da so ga ubili pripadniki neke verske sekte, češ da je izvajal njihove obredne ritme, ki so bili skrivnost za »navadne zemljanec«).

V be-bopu se je uveljavilo zelo mnogo odličnih kitaristov. Naj omenim najbolj znane: Sal Salvador, Chuck Wayne, Tal Farlow, Johnny Smith in naslednik Charlija Parkerja — Barney Kessel.

Pomembno vlogo so v be-bopu odigrali tudi aranžerji kot n. pr.: Ralph Burns, Quincy Jones in George Russell, ki so pri svojem delu uporabljali vrsto novih idej.

V dobi med drugo svetovno vojno in takoj po njej opažamo v jazzu mnogo sprememb. Osebnost odličnega glasbenika, organizatorja in vodje orkestra Woodyja Hermana, ki je v času od 1940 do 1950 vodil vrsto orkestrorov, je bila v središču pozornosti. Orkester, ki ga je Herman vodil od 1944 do 1946 sta odlikovali predosem sijajna sekcija trobent in nepogresljiva ritmična sekcija, v kateri so igrali: Chubby Jackson — bas ter Da-

Vinjeta V. H.

ve Tough (pozneje je igral v ansamblu Dava Brubecka) in pozneje Don Lamond — bobni.

Naslednji Hermanov orkester je bil pravi posnetek tedanjega jazza. V njem so se odlikovali solisti — tenor saxofonista Stan Getz in Zoot Sims ter vibrafonista Red Norvo in Terry Gibbs. Mnogo je seveda k slovesu orkestra pripomogel tudi W. Hermanov aranžer in komponist Ralph Burns, ki je ravno v teh letih dosegel svoj ustvarjalni višek.

Stan Kenton je v jazzu zapustil globoko sled. Stevilo orkestrorov, ki jih je Kenton vodil, je veliko, njihova značilnost pa je poseben zvok, ki so ga prinesli Kentonovi skrbno izpoljeni aranžmaji in njegovo nenehno eksperimentiranje. Mali simfonični orkester, ki ga je organiziral leta 1950 za svojo turnejo (imenovano tudi »novosti v moderni glasbi«), mu je pomagal, da je svoje glasbene ideje, o katerih je predaval, podkrepil s primeri, in s tem zrušil opozicijo, ki je ostajala proti jazzu. V Kentonovem delovanju je zna-

Vinjeta V. H.

čilen nenehni avanturizem in eksperimentiranje. To ga je tudi napravilo eno najpomembnejših osebnosti jazza.

Nadaljnji vodja orkestra, ki je ubral svojo pot, proč od običajnih orkestrorov, je bil Dizzy Gillespie. V več kot 10 letih vodenja velikih orkestrorov je Dizzy opravil veliko delo. Nastopal je tudi sam kot presunljivo in seriozen solist, ki je s svojim igranjem uveljavljal ne samo svoje ideje, temveč tudi ideje takih aranžerjev kot sta bila George Russell in Quincy Jones. Nesreča za Gillespiea, kot tudi za sam jazz je bila, da je bilo tedaj zelo težko zbrati dovolj dobrih glasbenikov v orkestru in jih tudi obdržati dalj časa skupaj.

Mogoče je bil »Count« Baise še najbolj samozavesten in najbolj uspešen vodja orkestrorov — poleg Duke Ellingtona. Dolgo vrsto let je Basie vzdrževal doleden standard izvajanja in solistov, kar osekakor pomeni velik delež v vitalnosti vsakega orkestra.

Vzporedno z razvojem Be-bopa je nastajala nova glasba, včasih zelo blizu glasbi, ki sta jo izvajala D. Gillespie in Ch. Parker, včasih pa po svoji naravi od njega zelo oddaljena. Končno je ta jazz prodril pod imenom »cool« (hladen), nazivom, ki je posrečeno označeval njegove glavne značilnosti: vzdržanost, mirnost. Ta jazz so v začetku imenovali celo »frigid«.

»Cool« je popolnoma preobrnil dotedanje pojmovanje jazza. Namesto divjih, ognjevityh, mestoma bliskajočih se solov Gillespiea in Parkerja, slišimo zdaj umirjeno glasbo »cool« glasbenikov kot so: Lennie Tristano, Dave Brubeck, Lee Konitz, Gerry Mulligan itd. Ozadje coola tvori klasična glasba, melodične linije pa so izvajali s preciznostjo in premišljenostjo. Lennie Tristano, ki ga mnogi

smatrajo za tvorca »cool« jazza, je prišel l. 1946 v Chicago po končanem študiju na konservatoriju. Poleg tega, da je bil izvrsten glasbenik, je bil Tristano tudi odličen pedagog. Svojim učencem, med njimi je bil tudi Lee Konitz, je znal vcepiti mnogo idej in povedati mnogo svojega bogatega znanja. Tristano je sodeloval s klarinetistom in saxofonistom Johnom La Porta. Skupaj sta vzgojila mnogo novih jazz glasbenikov. Oba sta kazala mnogo spoštovanja do jazz tradicije, vendar sta opeležala mnogo idej in sta imela velik vpliv na takratna dogajanja v jazzu.

Na »zapadni obali« (West coast) je delovalo mnogo jazz skupin, stalnih in občasnih, ki so precej eksperimentirale, vendar so bile zelo pod vplivom »vzhodne obale« (East coast) na kateri so delovale mnoge skupine, kot na primer: Shorty Rogers in Jimmy Giuffre, Bud Shank in Shelly Manne itd. Vse te skupine so imele podoben slog igranja, izjema je bil le Dave Brubeck, ki je ubral svojo pot v izvajanju.

Najbolj uspel ansambel, ki je nastal kot rezultat tega eksperimentiranja, je bil kvartet Gerryja Mulligana, ki je opustil

Naši jazz glasbeniki so samouki — ne toliko samouki kar zadeva splošno glasbeno znanje, oboladovanje instrumenta, kompozicije, harmonizacije in instrumentacije — pač pa samouki v jazzu. Jazz so se naučili igrati (in se še sedaj učijo) s poslušanjem posnetkov znanih jazz-glasbenikov, in z obiskovanjem redkih koncertov jazz orkestrorov. Marsikateri ne bo nikoli pozabil radijske postaje »Voice of America — Tanger« in napovedovalca, znanega jazz strokovnjaka, Willisja Connoverja, kajti to so bili naši prvi učitelji, prvi strokovnjaki, ki so nas opeljali v svet jazz-glasbe.

Zanimivo je, da so kljub pomanjkanju prave jazz-vzgoje dosegli naši jazz-glasbeniki priznanja tudi izven naše domovine. Naj omenim samo nekatere: — bobnar Petar Spasov je na priporočilo znanega aranžerja Quincy Jonesa dobil štipendijo za študij jazza v ZDA, kjer se še sedaj nahaja;

— enako povabilo je nedavno dobil od vodje Modern Jazz Quarteta pianista Johna Lewisa tudi mladi beograjski pianist Vasilije Belošević;

— Ljubljanski jazz-ansambel štejejo strokovnjaki med najboljše tovrstne ansamble v Evropi;

— trobentarja Mile Pavlovič in Dušan Gojkovič že vrsto let igrajo v enem najboljših evropskih jazz-orkestrorov — orkestru Kurta Edelhagena;

— Dušan Gojkovič je po sodelovanju na jazz festoalu v Newportu proglašen za »proo jazz-trobentno Europe«;

— pianist in aranžer Borislav Roković piše aranžmaje celo za orkester Bennyja Goodmana.

Vse to nam dokazuje, da so možnosti za dovršeno, vrhunsko izvajanje jazza tudi pri nas velike. Potrebno je le poiskati pravičen odnos do te glasbe in dati vsem kvalitetnim jazz-glasbenikom možnosti za izpopolnjevanje. Jazz mora tudi pri nas dobiti svoj status. Mogoče bi se dalo ukreniti kaj v okvirih kulturno-umetniških društev — primer za to je KUD »Jože Hermanko« v Mariboru — preko glasbenih šol. Potrebni so ljudje, ki bi strokovno in z ljubeznijo vodili vse mlade glasbenike, ki želijo igrati jazz in poskrbeti, da ne bi zašli, prepričani sami sebi stran od prave umetnosti. Jazz, če ga ne izvajamo strokovno, se zelo lahko — prav kakor katerakoli druga vrsta umetnosti — sprevrže v kič, ter s tem naredi celotni glasbi »medvedjo uslugo«.

Vinjeta B. S.

KAKO JE Z JAZZOM PRI NAS?

Jugoslovanski jazz težko primerjamo z jazzom drugod po svetu. Vzrok je dokaj preprost. V drugih deželah ima jazz razmeroma dolgo in bogato tradicijo. Pri nas pa se je začel razvijati precej pozno in se mora še sedaj mestoma boriti z začetnimi težavami, saj nimamo niti primernih lokalov, kjer bi izvajali samo jazz glasbo, niti potrebne glasbene literature, da o glasbenih šolah in konservatorijih, kjer bi poučevali samo jazz, sploh ne govorimo.

pleše. Jazz je potrebno samo poslušati in se vanj vživeti. V jazz lokalih po svetu vlada mir, ljudje pijejo brezalkoholne pijače in mirno poslušajo izvajanje. Jazz torej nikakor ni združen s pojmi »orgije«, »alkoholizem«, »popivanje« ali celo »narkomanstvo«.

V nekaj nadaljevanjih sem skušal na kratko prikazati raz-

Vinjeta B. S.

voj in zgodovino jazza. Marsikateri poznavalec jazza bo gotovo pogrešal celo vrsto najbolj znanih imen v jazzu. To sem storil namenoma. Zaradi pomanjkanja prostora in iz želje, da ne bi prerasel okvirov kratkega prikaza dogajanja v svetu jazza, sem se omejil samo na najbolj bistvene dogodke v jazzu in omenil samo tiste jazz-glasbenike, ki so bistveno vplivali na njegov razvoj. Ni pa nujno, da so ti glasbeniki tudi najpomembnejši predstavniki kakega stila v jazzu.

Vinjeta V. H.

Kdor se želi podrobneje seznaniti z jazzom, naj seže po knjigi: »Jazz lexikon«, kjer so predstavljeni vsi jazz glasbeniki z najpotrebnejšimi podatki, ali pa po knjigi Barry Ulanova »Zgodovina jazza«. Obe knjigi sta pri nas izšli v hrvatskem prevodu. Pravilno sliko o tem, kaj je jazz, nudi tudi predavanje znanega ameriškega komponista in dirigenta Leonarda Bernsteina »Kaj je jazz?« Predavanje je združeno z magnetofonskimi posnetki značilnih primerov. Interesenti ga lahko dobijo pri Prosovetnem servisu v Ljubljani.

Poleg tega deluje v Mariboru v okviru KUD »Jože Hermanko« tudi klub ljubiteljev zabave in jazz glasbe, ki prireja občasna predavanja za svoje člane o jazzu.

Zapiski v rubriki »Jazz nekoč in sedaj« so bili v prvi vrsti namenjeni tistim, ki se za jazz navdušujejo, ne poznajo pa njegove zgodovine ter tistim, ki so zanj sicer slišali, vendar ga ne poznajo in ga na osnovi nekaterih preveč subjektivnih mnenj obsojajo in napadajo.

Naš namen ni bil učiti in pridigati o jazzu. To bi naj bila dolžnost drugih institucij. Hoteli smo le to vrsto glasbe približati tistim, ki je dovolj ne poznajo. Upamo, da nam je to uspelo. ic.

Za ali proti?

Danes, v dobi skoraj najbolj koncentriranega razvoja gospodarstva, kultura ni v koraku s časom. Res je tudi, da naj kulturo spremljajo nove družbene oblike samih ustanov, organizacij, toda vse premalo je govor o kulturi kot vsebini in smislu. Premalo je verjetno, vsaj pri nas v Mariboru, kritik in razprav o idejnosti kulture, o njenem namenu, o njeni publiki. Preveč še tudi mogoče ločimo republika — Ljubljana in potem še Maribor. Res je: nismo veliko mesto, toda delamo ga manjšega, kot je.

Mogoče le premalo razmišljamo o tem, ali je lahko centralizacija umetniških sil v republiških metropolah pravilna ali pravična. Verjetno osebni naši družbeni skupnosti ni do tega, da bi bile kulturne dobrine koncentrirane, čeprav bi bile zaradi tega verjetno nekoliko manj kvalitetne, saj bi zato bile tudi manj dosegljive večjemu številu ljudi. Verjetno je še posebej v umetnosti važno, da zbudimo zanimanje širšega kroga ljudi, kot pa to družbeno dejavnost, pravzaprav v nasprotju s celotnim napredkom našega družbenega življenja, koncentrirati na ozkem področju. Tako tudi nastanejo pojmi kot je: kulturna provinca.

Tega tudi ne moremo reševati tako, kot so na neki naši občini z dvigom rok rešili tamkajšnji možje: Denarja ne damo! Nihče pa ni povedal, kaj želi, kakšno zvrst kulture, umetnosti, kaj v kulturno-zabavnem življenju. Da za sedaj naši ljudje ne hodijo v gledališče, je skoraj razumljivo, toda golovo je tudi, da bi ljudje želeli česa kvalitetnejšega, novejšega, tega, česar pač mariborsko gledališče v takšni zasedbi ne more in ne zna nuditi. Toda treba je povedati, kaj želimo, kaj nas privlači. To pa običajno terja več denarja... Vendar naj bi bile naše želje vsaj v razmerju z našim družbenim standardom. Potrebno bo torej verjetno temeljitejšega razmišljanja.

Redki zlati smeh

Gredo. Trije! Vstrie in z okornim kriljenjem rok si nekaj spretno dopovedujejo. Prvi s ponosom, ostala dva z boršama: s sivo in črno. Gredo po cesti (kod pa!) orošeni s curki dragocene

Vinjeta V. H.

vode, ki jo blagohotno razda vsakih štirinajst dni škropilni avto mestne komunale.

Prvi: Zanemarim neizraziti, okrnjen opis značaja in se ustavi ob barvah. Črni čevlji, škrlatnordeče, perlon nogavice, listno zelene hlače, rjav o karirasta srajca in črna majica. Tihožitje okusa: Po bikoborskem hrbtu in levjem vratu je zleknjena plava borša.

Drugi (od zgoraj navzdol): Siva sukinja, rumena majica, rjave hlače, škrlatnordeče nogavice in višnjevo rdeč krohot iz na stečaj odprtih ust.

Tretji: kombinacija obeh. Mavrica barv s sinjimi prehod. P. s.: »Drap« sandali s škrlatnordečimi nogavicami.

Trije po cesti gredo. Nenadno se eden hlastno sklone in nekaj pobere. Stopijo v gručo. Soglasno sprejmejo predlog, ker je posvet kratek. Dohitim jih in slišim »famozno«. Nedelja in dekle na Pohorju! Tam je že vse zeleno.

Nekaj sfrči v jarek. Počakam, da se oddaljijo. Podrsam z nogo med travo. Mala denarničica iz zelenega polivinila. Res, čisto majcena denarnica, obrnjena navzven. Ima škrlatnordečo podlogo in rumeno zaponko. Ležala je v travi, bohotno zeleni, kot Pohorje.

Izza ovinka pa se je slišal redki, zlati smeh.

Po tri slike Miliona Averyja, Stuarta Davisa in Marka Tobeya, ki jih uvrščajo v grupo z nazivom »pionirji modernega slikarstva«, predstavljajo ugod v razstavo. Posebno pozornost med njimi zaslužijo platna Stuarta Davisa.

V skupini lirčnih surrealistov so zbrana dela Loren McIverjeve in Williama Basiotesa. Nežna lirika Loren McIverjeve privleče pozornost vsakega obiskovalca. Občutena Mesečina, sestavljena iz odtenkov sive in modre barve ter Kapljice olja in listje, ki so izraz tihega doživljanja umetnice, so ugodna paša za oči. Tu je še platno Au revoir Paris, — Na svidenje Pariz — ki ga označujejo Moulin Rouge, neonske luči, vrvež, stare strehe, življenski tempo, hiter sicer, toda nikakor neusmiljen in ob tem mlekarice, cvetlice in podobno

Akcijsko slikarstvo je skupen naziv za prizadevanja Grace Hartigan, Jacka Tworkova, Williama de Kooninga, Franca Klinea, in Jacksona Pollocka. Slike teh umetnikov delajo močan vtis. Najprej brutalen kontrast rdeče in zelene barve, Četrtek, Jacka Tworkova. Na prvi pogled deluje strašno — neprikrita ironija, ostrost potez, brezupje vsakdanjosti in skladnost. Težko se je spustiti v razglabljanje o tem, kaj hoče dati Grace Hartigan ljudem s sliko Kansas, naddušuje pa William de Kooning s Temno mlako, Kompozicijo in znano Zeno. Kontrasti zelene, modre, rdeče in rumene barve, krik umetnika, proti mehanizaciji uma in telesa, to prav gotovo ni »non sens«, apatija, ki jo očitajo sodobnim umetnikom, ampak pozitivna kritika časa. Skupna značilnost akcijskih slikarjev so odločne poteze, ki kažejo umetnikovo neposredno prizadetost pri ustvarjanju, težnjo po čim močnejšem izrazu in končno kritičnost. »Dobri slikarji, dela, ki impresionirajo,« je izjava nekega obiskovalca galerije.

Grupo slikarjev Roberta Goodnougha, Bradley Walker Tomlina in Marka Rellia združuje težnja po klasični disciplini. Zlasti Tomlinu je uspelo dobiti prostornost, zdi se pa, da je njegovo slikanje le poigravanje z barvnimi efekti (naslov slik: Številka 5-1949 in Številka 1-1949), torej predvsem dekorativnega značaja. Enako bi si upal trditi za Marka Rellia, ki

pa je izrazno močnejši. Richard Diebenkorn in David Park razstavljata po tri izrazno zelo močne in tehnično dognane slike. Njuno delo pomeni pravzaprav odklon od smeri akcijskih slikarjev, saj sta se ornila k figurativnosti. Pri prvem zlasti ugajata oskladitev modre in zelene barve pri sliki Zena ob oceanu in slika Zena na verandi. Človeška postava, izgubljena v prostoru. Izmozgana žena z moškimi potezami in ocean, ki je zanjo le odprta temnomodra packa, ji predstavlja del prostora, ki jo duši. Navdušil me je Zeleni akt Davida Parka.

Dela abstraktnih impresionistov delujejo dekorativno ali pa — nerazumljivo. Opazna je včasih bolj, včasih manj uspešna težnja po barvnih učinkih in prikazu prostornosti. Esteban Vincente z nešteti odtenki rumene in oker barve deluje plastično.

Razen dobre tehnike na treh enobarvnih platnih Barmonta Newmena ne vidim ničesar. Nekdo je izjavil, da skupaj delujejo kot n. pr. Beethovnov akord. Mogoče že, toda... Iz skupine slikarjev ki slikajo na platna, velika celo do 3x5 m in skušajo doseči za oko sprejemljivo kompozicijo z velikimi ploskvami (dekorativno?) bi izluščil Roberta Mathervela, čigar Svadba deluje grozljivo. Zanimivo, toda manj pomemben je poskus Ada Reinhardta Temna slika. Z odtenci temne modrosive barve mu je uspelo dobiti prostornost, izrazne moči pa Temna slika nima.

Josef Albers in Elsworth Kelly slikata bolj ali manj skladne geometrijske like, ki delujejo disciplinirano, človek pa se vrašuje, ali je to umetnost. Sledijo platna Jaspera Johnsa in Roberta Raushenberga. Zlasti o slednjem bi se dalo mnogo govoriti. Dve hlačnici, srajčni rokav, premazan z črno barvo, tri deske, na eni napis: Pazi kod hodiš!, izrezek iz revije, ovojni papir, dve fotografiji, nekaj dekagramov barve in — končno efekt. Mnogo vprašani si zastavljajo povprečni, lepote željni človek, ko vidi tako umetnost, ki je pa nedvomno

Premišljevanja po razstavi sodobnega ameriškega slikarstva v prostorih Umetnostne galerije v Mariboru

Sodobna likovna umetnost

je namenjena. Mnogo ljudi je mnenja, da je moderen izraz le modni krik. Toda motijo se — življenje teče naprej. Nekaj časa so ljudje oboževali Rubensa, Tiziana, Rembrandta, zaradi tega je Van Gogh, ki je slikal drugače, dokler je živel, prodal samo eno sliko. Danes ni človeka, ki bi ne občudoval Van Gogha. Čemu torej obsodba in odpor proti umetnemu slikarstvu? Dobro umetnost (in drugačne bi sploh ne smelo biti) je treba spoznavati, treba se ji je približati, kajti če se ona potrudila k nam, pade nujno tudi njena kvaliteta. Slišal sem pripombo, da so ti slikarji ujeli v lastno puščobo in jo s puščobo, ki jo slikajo, preganjajo. Nekaj takih je res razstavljalo svoje produkte, toda bili so v manjšini. Če namreč slikar stremi za dekorativnimi efekti in mu to tudi uspeva, se je te obtožbe že otresel.

Zelo bi pa želeli, da bi podobne razstave še kdaj obiskale Maribor in da bi si jih ogledalo čim več ljudi. Ivo Vajgl

odsev današnjega časa in če že ni lepa za oko, je izrazno zelo močna in ima neprecenljivo vrednost kot dokument.

Razstavo sestavlja 84 slik. Skupna značilnost so izredne dimenzije. Takšne razstave mariborska Umetnostna galerija še ni imela priložnosti varovati. Izredno skrben je bil izbor del, saj je težko z manj kot sto platni prikazati prerez skozi sodobno slikarstvo velikega naroda. Moramo pa priznati, da je to organizatorju v celoti uspelo. Vsi slikarji razpolagajo z izredno izbrušeno slikarsko tehniko in velikimi materialnimi možnostmi.

Kako je mariborsko občinstvo sprejelo razstavo?

Zanimanje je bilo nadpovprečno, vtisi pa zelo različni. Nekaj izjav iz spominske knjige:

»Stal sem pred slikami, za katere ne vem, kako naj si jih razlagam.«

»Večina proizvodov je dokaz, da je sodobna Amerika v splošni degeneraciji, ne samo v politiki, ampak tudi v umetnosti.«

»Te slike imajo nekaj skupnega z jazzom. Človeku, ki jih gleda, so lahko všeč ali ne, umesnega stališča ni.«

»Razen Mesečine in Kapljice olja in listje, mi nobena slika ni ugajala.«

Kaj naj sedaj iz teh nekaj izjav izluščimo?

Mariborčani v glavnem razstave niso razumeli, moderna slikarska umetnost jim je še predaleč. — Zakaj je tako? Ni dvoma, da pri nas življenski tempo še ni tak, da bi občutili oso težo mehanizacije, s katero se je spustil v dir vsak Američan. Taka umetnost ni nikakor znak depresije v umetnosti sami, temveč le z novimi izraznimi sredstvi (simbolika) prikazana zrcalna slika življenja, ki vratolomno drvi naprej.

Ne glede na to, da dobršen del razstave povprečnemu obiskovalcu ni bil dostopen, trdim, da je razstava zelo zanimiva in uspešna. Veliki večini sta bili najbolj všeč sliki Mesečina in Kapljica olja in listje, ki sta lepi na oko, toda ali je res potrebno, da v današnjem času slikamo samo lepoto, iluzoren mir in skladnost? Slika je lahko lepa o tem, kar prikazuje in čemur

Vinjeta V. H.

SEDAJ PA AKUD

Teče že tretje leto višjih šol v Mariboru in število študentov se množi iz dneva v dan. Tudi odbor Zveze študentov se je že zelo dobro znašel v svojem delu. Za vse je pa seveda potrebno nekaj časa. Saj tudi v drugih študentskih centrih, ki imajo dolgoletne izkušnje, ne gre brez težav. O tem se lahko prepričamo, če zasledujemo njihovo delo. Najprej ustanavljajo, potem ocenjujejo in na koncu seveda kritizirajo.

Vsega tega si še mi ne moremo privoščiti. Za zdaj je naša življenjska zgodba še zelo kratka. Na plenumu smo sicer slišali eno in drugo, vendar smo pogrešali kaj več o bodočem kulturno-umetniškem delu.

Jasno je, da kulturno-umetniško udejstvovanje študentov ne bo moglo najti prave podobe niti v razpravah niti v pravem udejstvovanju, dokler ne bo dejansko zajelo tudi tiste ljudi, ki bodo zanj odgovarjali.

S tem pa sedaj moramo začeti. Mariborskim študentom je potrebno kulturno-umetniško društvo in brez njega ne bomo mogli uresničiti misli o pravem študentskem centru, kakršnega si želimo.

Kulturno-umetniške študentske skupine iz večjih mest so se marsikje lepo uveljavile, kar mora biti nam kot novincem posebna želja. Ljubljanski študentje so v letošnjem letu zopet oživel delo svojega društva Akademikov. V njegovem okrilju delujejo pevski zbori (PZ primorskih akademikov, Akademski pevski zbor), folklorna skupina France Marolt (ki je že žela številna priznanja tudi v tujini) in drugi, ki se zaživela tudi igralska skupina.

Podobne programe imajo tudi ostala akademska kulturno-umetniška društva v republiških centrih. Toda vsi imajo pred nami izredno prednost, ker delujejo neposredno v stiku z ustreznimi visokimi šolami kot so: Akademija za igralsko umetnost, Glasbena akademija in podobno. Za svojo kvaliteto so naše igralske skupine žele že tudi mednarodno priznanje. Letošnji festival dramskih skupin v Zadru je n. pr. pomenil izredno afirmacijo Zagrebčanov.

Zato bodimo oprezni, ko bomo ustanavljali posamezne sekcije AKUD. Dejstvo, da imamo v Mariboru nekaj amaterskih umetniških skupin, nas ne sme uspavati. Če bomo verjeli, da zadostuje že udeležba študentov v teh skupinah, se bomo kaj lahko prevarili. Kajti pokazati bi se utegnulo, da smo bili prelahkoverni.

Važno je predvsem, da bo AKUD mariborskih študentov združeval mlade moči in jih v javnosti predstavljal kot organsko celoto. Kajti med dvesto študenti je gotovo mogoče izbrati dovolj pevcev za dober pevski zbor. O tem ni dvoma. Tudi pevovodje ne bi smeli predstavljati problemov.

Prav tako se lahko med tiskimi najde nekaj pristašev in izvajalcev zabavne glasbe. Maribor še doslej ni imel dobrega zabavnega orkestra, kot bi ga lahko imel.

In igralska skupina? S tem ne bi preveč hiteli. Pač pa je potreben uvod: recitatorstvo. To bomo potrebovali na vsaki proslavi, povsod, kjer bomo hoteli poudariti, da smo bili sposobni organizirati prireditve.

Kajpak se ne smemo predolgo pripravljati, kajti s tem zgublamo ne le čas, temveč tudi — neled, če smo si odkriti. Od študentov lahko Maribor mnogo pričakuje.

Poseben poudarek pri teh pričakovanih gre pač na račun študentov Pedagoške akademije (prve v Sloveniji!) ki naj pokažejo, da jim ni samo problematika kulturno-umetniškega dela zelo blizu, temveč tudi delo samo in da se želijo že med študijem izpopolniti v svojem znanju. Zato tudi pričakujemo, da bo njihov pristop k organizaciji spontan.

M. Prašnicki

KONČNO V MARIBORU

VELIKI ZABAVNI ORKESTER

2. decembra 1961. Navaden sobotni dan je. Navaden — morda pa ne. Tokrat se je namreč na občnem zboru KUD »Jože Hermanko« v Kazinski dvorani prvič predstavil veliki zabavni orkester. Da — pred mnogimi leti je Maribor imel svoj veliki plesni orkester (AMOR), vendar je ta kasneje razpadel. Bilo je še mnogo poskusov in želja posameznika da bi Mariborčani vendarle dobili svoj veliki plesni orkester toda žal je ostalo vse brez uspeha.

Morda je bila pot, kako bi naj ustanovili plesni orkester napačna. Kako bi naj ustanovili veliki orkester, če premore Maribor samo dva aktivna saxofonista ter je celo brez pozavnistov! Naslednja slabost pa so aranžmaji. Maribor nima svojega aranžerja, Prišek, Rijavec, Adamič in ostali v Ljubljani pa so prezaposteni.

Vendar se je takrat, ko so mariborski glasbeniki že povsem obupali nad mislijo kako bi ustanovili veliki plesni orkester, pri nekaterih violinistih, dijakih Srednje glasbene šole, rodila misel: zabavni orkester z GODALI. Tovarš Edvard FERŠ, vodja ansambla »SWING« je mladim violinistom takoj ponudil svojo pomoč. Z malim godalnim orkestrom je začel so

delovati ves ansambel »SWING« . Takrat je orkester štel »že« 15 članov. Zaradi premajhnega prostora pa je prenehal z delom. To je bilo leta 1960. V zgodnji spomladi so nato posamezniki stopili v stik z ravnateljem Glasbene šole KUD »Jože Hermanko« tovaršem Srečkom GRUŠOVNIKOM, ki je, čeprav prezaposten z reformo glasbenega šolanja doraščajoče mladine in sodelovanjem pri ustanavljanju jazz-kluba, nudil orkestru vse pogoje za nadaljnje delo. Orkester je dobil sobo za vaje, aranžmaje in celo študijskega dirigenta. Sadovi takšnega načrtnega dela so se kmalu pokazali. Meseca aprila je zabavni godalni orkester že sodeloval v okviru TV-oddaje »SPOZNAVAJ SVOJ DOMAČI KRAJ«. Orkester je štel že 30 članov. Z novim šolskim letom je orkester povečal število članov ter dobil lastnega dirigenta tovarša Iva Meša. V tej zasedbi smo imeli priliko poslušati orkester na občnem zboru KUD »Jože Hermanko«, kjer je s svojim programom prejel nedeljno priznanje. Čeprav so v orkestru težave (ansambel šteje 40 ljudi, primanjkujejo instrumenti), mu obetajo še lepo bodočnost.

Mogoče prav zato tista sobota le ni bila samo navaden dan...

Ivo Germ

Vinjeta V.H.

Zanimivost na VKŠ

Februarja prihodnje leto bo popolnoma dokončano poslopje nove Komercialne šole v Razlagovi ulici, kamor se bodo preselili slušatelji VKŠ iz nekdanjega poslopja Klasične gimnazije.

V novi zgradbi bosta na razpolago dva velika prostora — foyerja. V zvezi s tem je dalo Društvo mariborskih uporabnih likovnih umetnikov pobudo, da naj bi bila v enem od njih stalna razstava likovnih del. Uprava šole je idejo z razumevanjem sprejela.

Stalne razstave v foyerju nove šole bodo pomembne zato,

ker bodo tako umetnost približali širšemu krogu študentov, ki bodo imeli tako več priložnosti seznaniti se z deli na tem področju. Znano je namreč, da se posamezni študenti mariborskih višjih šol, žal, ne zanimajo toliko za umetnost, da bi samoiniciativno obiskali razstave.

Z estetskega vidika, pa bo šola nudila lepši notranji videz, in bo s tem tudi slušateljem prijetnejša, ker jim bo nudila in pomenila več kot prej.

A. Košak

KONCERT ZABAVNE GLASBE

V začetku decembra je bil v Domu JLA v Mariboru koncert zabavnih melodij kandidatov za Zlati mikrofon. Koncert je organiziral Dom JLA v Zdrženjem jazz godbenikov iz Beograda. Nastopili so: Nada Knežević, Duško Jevremović, Zivan Milič, Ljubiša Stošič, Nevenka Ivošević, duo DD in orkester Dixieland »7 Mladih«.

Nada Knežević, ena naših najboljših pevk zabavne glasbe, je z dodatno skladbico »All of me« dokazala poleg ostalega, da je tudi ena najboljših pevk jazza v naši domovini. Izredno lep glas in tudi sigurnost v petju ter predvsem izreden smisel za glasbo so tej pevki prinesli letos na tekmovalstvu pevcev zabavne glasbe v Beogradu Zlati mikrofon.

Tudi duo DD je poleg svojega uvežbanega »fizičnega« repertoarja zelo dobro zapel — predvsem pesem »Bikini«. O tem ženskem pevskemu paru bomo verjetno še kdaj kaj več slišali in videli.

Ostali pevci Zivan Milič, Duško Jevremović, Ljubiša Stošič (ki je obenem tudi basist orkestra Dixieland »7 Mladih«) ter mlada pevka Nevenka Ivošević pa so zaostajali, tako po občutku za glasbo kot obvladovanju glasu.

Orkester sam je bil dokaj povprečen. Med posamezniki ni nobeden izstopal, za oder in dvorano v Domu JLA so bili preglašni. Mnogo bolje so zaigrali, ko niso spremljali pevcev. Prehitro smo opazili, da niso bili pripravljene za nastop s pevci.

Orkester sestavljajo skoro sami študentje beograjske Univerze. Vključeni so v Zdrženje jazz godbenikov v Beogradu in tudi aranžmaje pišejo sami.

● V Mariboru imamo verjetno dva orkestra, ki bi ob malo bolj organizirani vadbi dosegla isto ali celo boljše raven izvajanja.

● Tudi pevce in pevke v takšni kvaliteti bi zmogli sami (če izvzamemo Nada Knežević in Duo DD).

● Pohvaliti pa moramo upravo Doma JLA, ki z veliko prizadevnostjo uresničuje želje velikega dela občinstva (ki ga druge kulturne ustanove v Mariboru ne znajo [zakaj?] privabiti v svoje dvorane). Dom JLA priredi letno povprečno 15 nastopov raznih skupin (kot poslednja bo letos Varaždinsko gledališče!). Poleg tega so vstopnice po relativno zelo nizki ceni: 100, 150, 200 dinarjev, pri čemer seveda ne krijejo stroškov prireditve — tudi ob polni dvorani — vendar bodo nadaljevali s prireditvami. (Ali ni koncertna poslovalnica nekoliko preveč zanemarila velik del publike, hvaležne publike, ki bi ji bilo nujno potrebno omogočiti kultivizacijo poslušanja.) Za sedaj pa: čestitamo upravi Doma JLA! Žal pa so lepaki, ki vabijo na te prireditve, vedno v srhohrvaščini namesto v slovensščini.

● Publika na tem zabavnem koncertu je bila glasna, aktivno je sodelovala z glasbeniki na odru, ni motila in razgrajala, bila je navdušena.

Potrebno bi bilo del povečanih sredstev, ki jih daje družba glasbenim institucijam, uporabljati tudi za pospeševanje zabavnega glasbenega življenja.

Vinjeta V.H.

Mariborska kulturna revija

je izdala zanimivo brošuro PREGLED KULTURNEGA DELA V MARIBORSKEM OKRAJU. Besedilo je pripravil profesor Bogo Teply, izredno tehtno uvodno besedo pa je napisal sekretar OK ZKS Miloš Ledinek.

Knjižica je izšla na 45 straneh in obravnava skoraj vse (zasledili nismo pododpora Društva likovnih umetnikov uporabne umetnosti) kulturne ustanove in organizacije ter društva.

V brošuri sta omenjena tudi časopisa »Naše gospodarstvo« in »Katedra« mariborskih študentov.

Kdorkoli se zanima za kulturno življenje v mariborskem okraju, jo lahko kupi v Upravi CP »Večer« v Gosposki ulici.

Dolgo pričakovani Pregled kulturnega dela v mariborskem okraju je vsekakor uspeh V. MARIBORSKE KULTURNE REVIEJE. Želimo, da bi vsako leto ta revija izdajala pregled in opis dela v preteklem obdobju.

Uredništvo KATEDRE razpisuje natečaj zabavnih melodij. Skladbe bodo javno izvajane meseca marca 1962. leta. Najboljše popevke in teksti bodo nagrajeni.

Pravico sodelovanja imajo vsi mariborski komponisti, še posebej pa so vabljeni študentje mariborskih višjih šol in Mariborčani, ki študirajo v Ljubljani. Natečaj bo anonimen. Skladba (doslej neizvajana) mora biti opremljena z melodijo, podpisano harmonijo, vpisan tekst in na dodatnem priloženem listu tekst. Vsaka skladba naj bo opremljena s šifro; v posebni kuverti naj bo pa šifra in točen naslov skladatelja.

Vse izbrane skladbe (žiri bo izbral najboljše) bodo izvajane dvakrat. Pevce bodo spremljali revijski in mali plesni orkester. Žirijo izbere uredništvo KATEDRE. Skladbe morajo biti oddane najkasneje do 1. februarja 1962, in sicer na naslov Uredništvo KATEDRE Maribor, Gregorčičeva 30, telefon 35-96 vsak delavnik od 12. do 14. ure.

UREDNIŠTVO.

Razstava Toša Primožiča

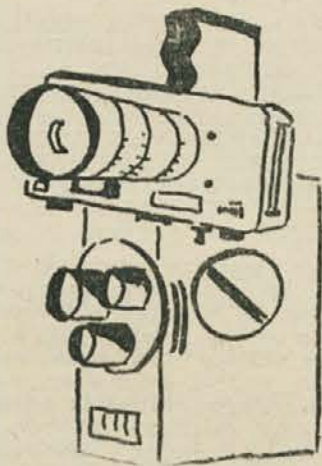
S
O
N
Č
N
I
C
E

V salonu Založbe Obzorja v Gosposki ulici, kjer se je v zadnjem letu uveljavila nekaka Mala galerija mariborskih umetnikov, je odprta razstava maribor-

skega slikarja Toša Primožiča. Nekaj platen z motivi iz domače zemlje nam predstavi umetnika kot dobrega opazovalca in slikarja rodne grude.

Dvojni obrat ali horizontala

Francoski »novi val« predstavlja v tem filmu oziroma s tem filmom režiser, eden najuglednejših predstavnikov tega vala, Claude Chabrol. Kot glavni igralci sodelujejo: Madeleine Robinson — za to vlogo je prejela na festivalu v Benetkah 1959 prvo nagrado — Jaques Daquemin, Antonella Lualdi in Jean-Paul Belmondo.

Film je mojstrsko obrtno narejen. Barvni posnetki so skoraj dovršeni (spominjajo na Zlato ribico). Kombiniranje barv in prostora je dovršeno. Celotno občutek, da je to nameščeno, ne moti. Verjetno pa prav to vsiljuje misel, da je film delo enostranskega umetnika. Zakaj? Problem je res zgrabil svojsko, dialoge oblikovno izdelal. Rekviziti so mu velik pripomoček k obrtnemu učinku filma. Toda v obdelavi — pri pisanju scenarija je sodeloval tudi režiser Claude Chabrol — je film oddaljen od bistva problema. To je mišljeno tako: da problem obstoja — v toliko

je film resničen — toda obdelava je površinska — čeprav zelo svojstvena. Sicer je v smislu zapadno-evropske (bolje rečeno francoske) sociologije, ki je izrazito meščanska in torej ni nova. Spleti in kombinacije kakor so oblikovane v filmu, niso proizvod (vertikalnega) razmišljanja, temveč spretnost v »horizontalni«, ki v prostoru visoko seka vertikalo.

Problemi so že stari. Nov je samo mladi, primitivni, toda in mogoče zato odkritosrčni junak v novi obleki in bolj »novem« obnašanju. Predvsem pa je nova obdelava, način.

Tako lahko to dramo z zapleti in kriminalnim obelježjem vrednotimo najbolj kot tehnično dovršeno filmsko obrt, čeprav ji zanimivosti ne moremo odreči.

Doklej še provincijski?

Mariborsko gledališče nima zelo velike tradicije, ki je vsakemu poklicnemu gledališču najtrdnjša osnova. Starejši Mariborčani se spominjajo predstav, dramskih in opernih ter operetnih, ki so jim predstavljale večsintetični stik s kulturo. Bile so pa vedno na taki višini kot danes — povprečne, dovolj dobre za provinco, le z redkimi uspehi nad povprečjem. Od časa do časa je kdo, ki si je zaželel več kot segajo meje našega povprečja, dvignil glavo, povedal svoje mnenje, pa je zopet sklonil: bistvene spremembe ni bilo. In tako je tudi glasba, ki jo čujemo v interpretaciji domačih izvajalcev v Mariboru, s skoraj 90.000 prebivalci, ostala še dandanes povprečna. Vsi smo zadovoljni — ali pa tudi ne.

Mnogo nas je v Mariboru, ki si želimo boljše umetnosti, saj je povsem jasno, da je treba narediti konec mišljenju, da za tako imenovana provincijska gledališča zadostuje, če sploh obstajajo, kvaliteta pa je sekundarna. Ali Maribor ni rodil dovolj mladih umetnikov, ki bi pomagali dvigniti našo kulturno raven? Rodil jih je dovolj, toda odšli so kot ptice selivke v Ljubljano, Zagreb, mogoče še kam, kjer so jih radi sprejeli, a tudi plačilo je tam boljše. Letos je Maribor imel priložnost za pomladitev opernega orkestra in filharmonije.

Trije diplomanti Akademije so bili na razpolago. Vsi so se zaposlili drugod. Kje so vzroki?

Večja mesta, Zagreb, Ljubljana in druga, imajo po več orkestro, razvija se konkurenca. Plačilo je višje, nesorazmerno višje v primerjavi z mariborskim, in to nikakor ni prav. Zares ni izpodbudno, da se naše želje po izboljšanju kvalitete umetnosti razblinjajo ob denarnem vprašanju. Toda to ni edini vzrok. Dva mlada umetnika, ki sta bila kljub relativno nizke-

mu plačilu pripravljena angažirati se v Mariboru, so odklonili. Po enem letu da bosta dobila mesto so jima zagotovili, toda eno leto je dolgo, službe pa se najdejo tudi drugje. SNG v Mariboru živi v pričakovanju novega zakona o gledališčih; morda bo tudi Mariboru prinesel koristne spremembe. Toda — ali ne bo takrat že prepozno? Ali ne bi mogli teh problemov z malo več okretnosti sproti reševati? Zamujena priložnost. Morda nam bo kmalu žal... Ivo Vajgl

Ilustracija I. D.

SLAVOMIR MROZEK

Pomlad na Poljskem

Izbrala in prevedla Lojze Krakar in Uroš Kraigher, izdala Prešernova družba v knjižni zbirki »Ljudska knjiga«.

Sele pred kratkim je Mrožek, pisatelj-satirik zablestel na poljskem knjižnem nebu, danes pa je že med najbolj priljubljenimi in najbolj čitanimi. Zaradi svojega smisla za satiro, zaradi dogodkov in ljudi, ki so še nedavno bili takšni tudi na Poljskem, zaradi vsega tega in še česa drugega je Mrožek pisatelj, ki bo še dolgo bran in iskan. In zbirka »Pomlad na Poljskem« predstavlja Mrožeka v vsej njegovi veličini.

V knjigi, ki smo jo dobili,

je dvajset njegovih satir in ena komedija. Vse njegove satire in komedije Polnijo dogodki, ki so bili še do nedavnega na Poljskem — tabu. Mrožek jih je iz zlaganih in neumnih naredil še smešne in to tako, da jih bodo kakor na Poljskem brali tudi pri nas. Mrožek je potenciran in koncentriran satirik, zato ne liubi daljših tekstov. Toda ti sestavki toliko povedo, kakor marsikateri roman. Takšna zvrst pisanja je človeku nenavadno blizu, da nam je kar nerodno, ko se spomnimo, da Slovenci vsaj malo, malo podobnega pisatelja ne premoremo.

Slavomir Mrožek

Rad bi bil konj

Moj bog, kako rad bi bil konj...

Brž ko bi v ogledalu videl, da imam namesto nog in rok kopta, zadaj rep in avtentično konjsko glavo — bi pri priči odšel na stanovanjski urad. — Prosim za veliko, sodobno stanovanje — bi rekel.

— Vložite prošnjo in čakajte, da pridete na vrsto.

— Ha, hal — bi se zasmel. — Kaj ne vidite, da jaz nisem kar tako, neki navadni, sivi človek? Jaz sem nekaj drugega, nekaj ekstral!

In že bi dobil veliko, sodobno stanovanje s kopalnico.

Pisal bi za kabaret in nihče ne bi mogel reči, da sem zanič. Celotno takrat, kadar bi bili moji teksti slabi. Nasprotno.

— Za konja naravnost izorstno — bi me hvalili.

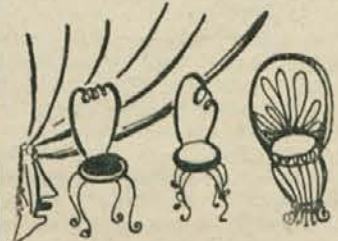
— To ti je glavca — bi rekli drugi.

Da ne govorim o koristih, ki bi jih imel od pregovorov in rekov: zdrav ko konj, smejati se kot konj, konj ima štiri noge, pa se vendar spotakne...

Konjsko življenje pa bi seveda imelo tudi nekatere slabe strani. Svojiim sovražnikom bi položil v roke novo orožje. Ko bi mi pisali anonimna pisma, bi jih začelnjali takole: »Pravite, da ste konj? Vi ste navaden ponny!«

Zenske bi se zanimale zame. — Kako drugačni ste od drugih... — bi govorile.

Ko bi šel v nebesa, bi po sili razmer dobil krila. In postal bi Pegaz. Konj s krili! Ali lahko človek doživi kaj lepšega?

Vinjeta V. H.

KINO Index

MORALIST, italijanska proizvodnja, film vseh 509,950,714 kvadratnih kilometrov površine naše zemlje, odlična igra, predvsem Alberta Sordija in Vittoria de Sica, z naočniki in brez naočnikov, z malce skoraj simboličnim koncem. 8

SINOVI IN LJUBIMCI, film po romanu H. G. Lawrencea in angleških filmskih umetnikov, posnetek in prizori vredni samostojne umetniške slike, vsebina blizu mladim in vredna zanimanja starejših. 10

KRIZARJI, po romanu Henrika Sienkiewicza, poljski barvni »veliki film«, občuti se rahla primerjava s sedanjo-stjo, scene z mnogimi statisti in odličnimi kostumi, zelo prijeten film. 9

PLAVI ANGEL, (kdor je bral »Profesorja Nesnago« Heinricha Manna in gledal prvo filmsko realizacijo, bo šel verjetno z zanimanjem v kino), ameriško barvni in pobarvan film, v profesorju rahla solzavost in bebavost, odlična May Britt. 7

MIRNO LETO, jugoslovanski izletniški (»izletniški«) film, nepolnoleten, Ohrid v črno-beli tehniki, ne samo malcekrat obdelana tema. 5

DVOJNI OBRAT, ali film francoskega »novega vala«, pravzaprav odličnega filmskega obrtnika Clauda Chabrola, (samo?) kritika z opravičilom, tehno-kratska obdelava (poglav splošen), posnetki, barve in občutek za sliko tehnično dovršen, toda zaradi obdelave problema. 8

NAŠ RAZGOVOR S TOVARIŠICO ANČKO KUHAJEVO, PODPREDSEDNICO OLO MARIBOR

Vsi pogoji za uspešen študij

Da bi študente bolje seznanili s tem, kakšno skrb posveča Okrajni ljudski odbor Maribor študentom mariborskih visokošolskih zavodov, smo zaprosili podpredsednico OLO Maribor tovarišico Ančko Kuhar za razgovor. Čeprav z delom vedno preokupirana, se je tovarišica Ančka Kuhar ljubeznivo odzvala.

KDO FINANSIRA VISOKOŠOLSKE ZAVODE V MARIBORU?

Višje šole v Mariboru je ustanovila Ljudska skupščina LRS tako kot druge visokošolske zavode v Sloveniji. Zato prispeva glavni del sredstev za osnovno dejavnost in investicije ustanovitelj. Tako so dobile višje šole potrebna finančna sredstva v letu 1961 iz republiških proračunskih sredstev. Letos pa iz sredstev republiškega sklada za šolstvo. Odobrena finančna sredstva so omogočila nemoteno delo šol, prav tako pa so bile izvršene nekatere najnujnejše investicije. Pred dograditvijo je novo poslopje Višje komercialne šole, zgrajeni in opremljeni so bili začasni prostori institutov Višje stomatološke šole, urejeni anorganski, organski in analitiški laboratoriji Višje tehniške šole.

Za uspešen začetek pouka na višjih šolah je bilo potrebno dati tem vsaj najnujnejše prostore in opremo. Okrajni ljudski odbor Maribor je dal višjim šolam na razpolago šolski prostor, ki so ga do tedaj zasedale srednje strokovne šole oz. je bil namenjen novoustanovljenim šolam druge stopnje, ki so se morale vsled tega utesniti, dokler ne bomo z novogradnjo oskrbeli tudi nižjim in srednjim strokovnim šolam potrebni šolski prostor. Prav tako je Okrajni ljudski odbor prispeval del ustanovitvenih stroškov šol. Po dogovoru z ustanoviteljem prispeva OLO 30% sredstev za osnovno dejavnost Pedagoške akademije in daje dotacijo Združenju visokošolskih zavodov za plačilo stroškov njegove dejavnosti. Za opremo laboratorija Višje tehniške šole in opremo Višje komercialne šole so prispevala sredstva tudi nekatera večja podjetja v našem okraju.

Manjši del dohodka šol predstavljajo sredstva, ki jih prispevajo izredni slušatelji za tako imenovano šolnino. Prav tako so za sedaj še skromna sredstva, ki jih ustvarjajo šole s tako imenovano »izvenšolsko dejavnostjo«.

Z novim zakonom o finansiranju šolstva postajajo šolski zavodi vse bolj samostojne institucije in tako dobivajo tudi viri finansiranja oz. ustvarjanja dohodka vse širšo osnovo. Čeprav je res, da bodo glavni viri dohodka predstavljala sredstva, ki jih bo na osnovi objektivnih meril določil ustanovitelj oz. družbeni organ namenskega sklada, bodo morale šolske institucije ob aktivnem angažiranju predavateljev in študentov najti oziroma ustvariti tudi sredstva na osnovi storjenih uslug gospodarskim organizacijam in ustanovam. Kot kaže začetna praksa VKŠ je možno tako dejavnost lepo povezati z učnovzgojnimi delom na šoli. Ko bodo v naslednjih letih dobile tudi ostale višje šole boljše materialne pogoje in več stalnega predavateljskega kadra, bodo lahko omenjene usluge visokokvalitetne in tako ustvarjena sredstva pomembnejša.

KAKSEN ODNOS IMAJO MARIBORSKA PODJETJA DO

NOVOUSTANOVljenIH VIšJIH ŠOL?

Gospodarske organizacije na področju našega okraja se vse bolj zavedajo pomembnosti obstoja višjih šol v Mariboru. Pomanjkanje visokokvalificiranih strokovnih kadrov je že sedaj velika ovira za doseganje večjih proizvodnih uspehov. Nagel razvoj osnovnih sredstev, prehod na avtomatiziran način proizvodnje, vse močnejša konkurenca in zahtevnost notranjega tržišča ter uspešna vključitev našega gospodarstva v svetovni trg bodo v naslednjih letih zahtevali vedno več sposobnih strokovnjakov vseh profilov. O teh problemih aktivno razpravljajo samoupravni organi predvsem v večjih podjetjih, vendar je konkretnih zaključkov še vse premalo. Mislim, da bi morala biti kadrovska politika v gospodarskih organizacijah bolj načrtna in temeljiti na dolgoročnem

planu vzgoje kadrov, ta pa bo moral postati sestavni del načrta gospodarske organizacije. Planirano vzgojo potrebnih kadrov vseh profilov bo mogoče opraviti v izobraževalnih centrih in v rednih šolskih institucijah t.j. v šolah druge stopnje in v visokošolskih zavodih. Prepričana sem, da bodo gospodarske organizacije našega okraja v prihodnjem obdobju storile za vzgojo kadra še več, saj je to eden od osnovnih pogojev za izpolnitev nalog, ki so si jih zadale v perspektivnih gospodarskih načrtih. Tako bo tudi odnos do višjih šol vse boljši in bo izražen nedvomno tudi v tem, da bodo dale za višje šole še več materialnih sredstev in dobrih strokovnjakov, ki jih šole še potrebujejo. Seveda pa bodo morale storiti svoje tudi šole same s tem, da bodo na osnovi čim boljših programov vzgojile tak kader, ki bo v naših podjetjih in ustanovah kar najuspešnejši.

KAKO SI JE OLO ZAMISLJAL OZIROMA KAKO SI ZAMISLJA RESITEV PREHRANE IN STANOVANJ ZA ŠTUDENTE MARIBORSKIH VISOKOŠOLSkih ZAVODOV?

Za uspešen študij na visokošolskih zavodih je prav gotovo pomembno oziroma važno, da so čim ugodneje rešena vsa osnovna materialna vprašanja študentov. Tega važnega problema se zaveda tudi Okrajni ljudski odbor. Gre predvsem

za rešitev stanovanjskega vprašanja in prehrane za študente. Spričo velikih problemov, ki jih je bilo treba rešiti z ustanovitvijo šestih višjih šol v Mariboru v teku zadnjih dveh let, je bilo prav gotovo nemogoče, da bi istočasno zadovoljivo rešili tudi materialna vprašanja študentov, saj zahteva rešitev teh problemov tudi velika materialna sredstva.

Okrajni perspektivni družbeni načrt predvideva, da bomo v naslednjih petih letih s pomočjo republiških sredstev zgradili nove nastanitvene kapacitete v študentskih domovih in z gradnjo sob za študente v novozgrajenih stanovanjskih blokih, kajti število rednih slušateljev iz leta v leto raste, vedno več pa je tudi študentov izven področja našega okraja, ki so vezani na stalno bivanje v Mariboru. Menim pa, da bi se lahko študentje že sedaj posluževali še vedno prostih kapacitet v obstoječih internatih, čeprav razmere bivanja niso najugodnejše, ker so internati stari in je temu primerna tudi njihova funkcionalnost. V treh internatih v Mariboru je še vedno prostih 144 ležišč kljub temu, da študentje plačujejo dražjo oskrbo pri privatnih stanodajalcih. Prav tako bo potrebno proučiti eventualno regresirane stroškov prevoza v Maribor za študente, ki imajo ugodne prometne zveze, saj bi s tem zmanjšali pritisk na stanovanjske potrebe v Mariboru.

Vprašanje prehrane študentov v Mariboru ne mislimo reševati z izgradnjo menze za študente, ker sodimo, da je ta problem povezan z rešitvijo družbene prehrane nasploh. Kot je znano, je v gradnji velik objekt družbene prehrane na področju občine Maribor-Center s kapaciteto 6000 obrokov, ki bo v glavnem za več let rešil tudi problem prehrane za študente. Objekt bo gotov v prihodnjem letu.

ALI BO V MARIBORU USTANOVljena SE KAKSNA NOVA ŠOLA IN ALI BODO ŠTUDENTJE DOBILI DRUGO STOPNJO V MARIBORU?

Z ustanovitvijo šestih višjih šol v Mariboru, ki imajo 20 oddelkov, so v glavnem povečane učne kapacitete tistih visokošolskih zavodov, ki vzgajajo kader, katerega v našem gospodarstvu in javnih službah najbolj primanjkuje. Z izboljšanjem materialne osnove in razširitvijo obstoječih kapacitet ljubljanskih fakultet in višjih šol v Mariboru se bo po perspektivnem načrtu število učnih mest še zvišalo. Iz statističnih podatkov in razprav na republiških forumih pa je ugotovljeno, da predstavlja velik problem premajhna kapaciteta Medicinske fakultete v Ljubljani ob dejstvu, da je pomanjkanje visokokvalificiranega kadra na terenu občutno in da je tudi interes mladine za študij medicine vse večji. Prav tako zahteva večjo materialno bazo tudi reformirani študij medicine. Zato je bilo že pred pričetkom šolskega leta 1961/62 več razprav o razširitvi učne baze Medicinske fakultete v Ljubljani. Spričo objektivnih materialnih in kadrovskih pogojev, ki obstajajo v Mariboru z dobro organizirano predvsem bolnišnično

službo, je bilo predvideno, da bo že v šolskem letu 1961/62 organiziran študij medicine v Mariboru kot razširjena učna baza medicinske fakultete. Predlog ni bil realiziran iz objektivnih razlogov, ki so bili predvsem materialnega značaja, saj so potrebna finančna sredstva za realizacijo študija velika. Menim pa, da bo potrebno o predlogu ponovno razpravljati in priti do pozitivne rešitve, saj sedanje razmere na medicinski fakulteti v Ljubljani in kadrovska situacija v zdravstvu nujno zahtevajo razširitev študijskih kapacitet medicine.

Upoštevač pravico, da lahko obstoječe višje šole ustanovljajo nove oddelke, kolikor bi to kadrovska situacija zahtevala, menimo, da v prihodnjih letih v Mariboru ne bomo ustanovljali novih višjih šol, glede študija medicine pa je bilo že povedano.

Zvezni in republiški perspektivni gospodarski načrt predvidevata, da bo potrebno v naslednjih letih vzgojiti veliko število visokokvalificiranega kadra vseh profilov. Istočasno pa so očitne tudi ugotovitve, da so sedanje kapacitete visokih šol še posebno z ozirom na večstopenski študij premajhne. Zato so predvidena v perspektivnih planih velika materialna sredstva za izboljšanje in razširitev kapacitet visokega in višjega šolstva. Prepričana sem, da bo kadrovska situacija v gospodarstvu in v ostalih področjih javnih služb narekovala ustanovitev druge stopnje tudi na nekaterih višjih šolah v Mariboru. Jasno pa je, da zahteva osnovanje druge stopnje veliko predpriprav tako materialnega značaja kot priprav s strani proforskega kadra, kajti kvaliteto pouka postavljamo že na nivoju prve stopnje v naših višjih šolah na prvo mesto.

PRED Približno TREMI MESECI SO DPLOMIRALI PRVI ŠTUDENTJE NA MARIBORSKIH VISOKOŠOLSkih ZAVODIH. OB TEM ENO PRAVZAPRAV ZASTARELO VPRASANJE: KAJ PRICAKUJE MARIBOR OD DIPLOMATOV IN ŠTUDENTOV NASPLOH?

Že v razpravah o ustanovitvi višjih šol v Mariboru smo ugotavljali, da obstajajo v našem mestu tudi vsi ostali pogoji, ki so za aktivno delo študentov nujno potrebni. Tu mislimo na vrsto kulturno-prosvetnih ustanov, na razgibano družbeno politično življenje, živhalno športno dejavnost itd. Prav bi bilo in tudi upravičeno pričakujemo, da bodo prav študentje najaktivnejši činitelj, ki bodo za svoj študij in razvedrilo izkoriščali kulturno-prosvetne in ostale institucije ter s svojim mladostnim poletom in aktivnim sodelovanjem v družbeno političnem življenju vnašali v naše mesto potrebno živahnost in razgibanost. Prvim in vsem ostalim diplomantom pa želimo, da bi pridobljeno znanje kar najbolj uveljavili pri opravljanju vsakodnevnih nalog na svojih delovnih mestih in tako doprinesli čim večji delež v nadaljnji izgradnji naše skupnosti. Diplomanti, ki bodo nadaljevali študij na drugi stopnji visokega šolstva, pa naj z uspešnim študijem opravičijo prizadevanja uprav šol in proforskih zborov ter forumov, ki so usmerjeni za doseganje kar najboljših učnovzgojnih uspehov na višjih šolah v Mariboru.

Na povabilo Odbora višjih šol iz Beograda smo kot gostje prisostvovali njihovi redni letni skupščini. Kmalu po 9. uri je zbrane delegate in goste pozdravil predsednik odbora Milan Jevtič. Referat o delu odbora v preteklem mandantnem obdobju so prejeli delegati napisan že pred skupščino, zato je predsednik v svojem poročilu, ki ga je podal, obdelal podrobneje le važnejša vprašanja in nakazala program dela za prihodnje obdobje. Poročilo, kakor tudi poznejša razprava sta bili posvečeni pretežno problematiki politično-ideološkega dela Zveze študentov. Ugotovitev, da je bila na tem področju dejavnost mnogo prešibka in premalo raznolika, je temeljila na mnogih primerih in izkušnjah iz prakse. Spoznavanje družbeno političnega življenja naj študentom omogoči, da ne bodo zgolj strokovnjaki, marveč predvsem zavestni graditelji naše družbe. Delo študentske organizacije bi moralo zato potekati nenehno in ne kampanjsko in usmerjeno le na reševanje trenutno perečih problemov. Usmerjenje mora biti na temeljito študiranje in razpravljanje o vseh vprašanih razvo-

Obisk v Beogradu

ja naše družbe, predvsem seveda problemov, ki se pojavljajo pri našem delu. Izogibati se moramo tudi aktivističnemu fraziranju in nepotrebnemu sestankarstvu, kajti le tako bomo lahko študente za delo zainteresirali in jih k delu pritegnili. Naše dejavnosti in koncepte morajo biti elastične, prizadevati si za napredek, zato moramo oblike našega dela stalno prirejati potreban. Od študentov, ki so prišli iz proizvodnje pričakujemo, da bodo v našem delu aktivno sodelovali in nam prenašali izkušnje, ki so jih v praksi pridobili, predosem pa nam bodo omogočili, da bo naše delo usmerjeno na reševanje praktičnih problemov. Referat se je dotaknil tudi študentske reforme in v tej zvezi poudaril, da morajo študentje pri izvajanju reforme odigrati aktivno in gonilno vlogo pri odpravljanju zastarelih metod in oblik dela. Posebno je bilo poudarjeno sodelovanje v organih družbenega upravljanja šol in na pomanjkljivosti, ki se pri tem pojavljajo. Mnogo težav imajo študentje beograjskih višjih šol pri prehodu na drugo stopnjo, ker jim fakultete v večini primerov ne priznavajo enakopravnosti, tako da prihaja k mnogih anomalij, kot so opravljanje istega izpita pri istem profesorju pri prehodu na drugo stopnjo. Nekateri šole pa so tudi na tem področju že dobro uspele in so posredovale svoje izkušnje tudi drugim šolam. Tak odnos fakultete do višjih šol so prevzeli tudi nekateri univerzitetni organi in celo študentje, kar zasluži seveda vso grajo. Tako so bili študentje višjih šol prikrajšani pri dodeljevanju prostorov v domovih, pri olajšavah v menzah in pri prevozih v mestnem prometu. Seveda se proti temu odločno bore, vendar so bili uspehi doslej minimalni. Predsednik je ob koncu referata pozdravil še sodelovanje z drugimi višješolskimi centri in posebno poudaril prijateljsko sodelovanje z mariborskimi študenti. V razpravi so teze referata v celoti potrdili in nakazali nekatere smerice za reševanje omenjenih problemov.

Po skupščini smo se pogovarili o nekaterih konkretnih oblikah našega bodočega sodelovanja in o pripravah za kongres ZSJ in posvetovanja višjih šol Jugoslavije.

USPEŠEN IZREDNI ŠTUDIJ + SLUŽBA =

maksimum napora

Na oddelku za zunanjo trgovino VKŠ je 24. novembra tega leta diplomiral Ludvik MERC. Vso študijsko dobo je bil izreden študent (v rednem delovnem razmerju v uvožno-izvoznem podjetju »Ferro-moto« na mestu direktorja) in smo ga predvsem zaradi tega naprosili za krajši razgovor, da bi tako izvedeli, kako je razmeroma zelo nagio in uspešno premagal težave, ki so združene z izrednim študijem.

— Kako lahko zaposleni slušatelj uspešno izredno študira?

— Če upoštevamo najvažnejši faktor, da delovno mesto zahteva svoje, potem je treba prosti čas čim bolj racionalno izkoristiti oziroma se v celoti posvetiti intenzivnemu študiju. Skratka: potrebno je nenehno, vztrajno in trdo delo. Uspeh je odvisen tudi od mentalitete posameznika. Neupogljiva želena volja vodi k uspehu, lagodnost pa je zaviralni moment.

— Kakšen odnos je imelo podjetje do vašega študija?

— Podjetje je pokazalo razumevanje. Pred posameznimi izpiti sem dobil nekaj dni dopusta. Sploh vlada v našem podjetju načelo, da vsakomur, ki se želi izpopolniti, nudimo pomoč v okviru naših možnosti.

— Obstoje prepričanje, da lahko posameznik mnogo uspešneje izredno študira, če je to študij njegove stroke, kakor če se odloči za izredni študij popolnoma nove stroke. Glede na dejstvo, da ste se z izrednim študijem izpopolnjevali pravzaprav v svoji stroki, nas zanima, če vam je pri študiju koristila praksa?

— Praksa mi je nedvomno koristila. Služba v podjetju zahteva razumevanje ključnih vprašanj. Marsikateri pojmi iz skript in učbenikov so mi bili zaradi tega že a priori znani. Gre v neki meri za določeno empirično znanje, ki ga je treba dopolniti s teorijo in ki omogoča lažje ter hitreje razumevanje teorije. Če bi se bil odločil za izredni študij katere druge stroke, bi bilo vse še težavnejše, kakor je že bilo.

— Ali ste že kdaj pred ustanovitvijo VKŠ nameravali nadaljevati študij?

— Pripravljal sem se, da bi se vpisal na Ekonomsko fakulteto v Ljubljani.

— Ali nameravate sedaj vpisati drugo stopnjo?

— Trenutno sem nekoliko utrujen, kar pa je najbrž prehodno. Od nadaljevanja študija me deloma odvrača mednarodna trgovina v podjetju. Razen tega nameravam pridobiti znanje še utrditi. Kljub temu me bo morda še kdaj prevzela želja...

— Koliko truda ste žrtvovali za dosego diplome VKŠ?

— Maksimum napora. Več skoraj ni bilo mogoče.

— Koliko vam je nudila VKŠ v primerjavi z rednimi študenti?

— Uprava VKŠ nam je nudila skoraj toliko kakor rednim slušateljem. Organizirala je popoldanska predavanja v skrajšani obliki ter pripravila skripta in učbenike.

— Ali vam je znano, kako rešujejo svoje probleme izredni slušatelji izven Maribora?

— Izredni študentje izven Maribora imajo svoje odseke — na primer v Murski Soboti, Celju, Kopru itd. — kamor prihajajo predavatelji. Težave so zanje s tem bistveno omiljene. Z odseki so izredni študentje zelo zadovoljni.

— Ali vam je kateri izpit povzročil posebno težke ure?

— ... Matematika in nemščina. Za to sem žrtvoval največ časa — med drugim tri letne dopuste. Na predavanja iz teh dveh predmetov sem včasih pohitel tudi k rednim slušateljem.

— Ali bi lahko v ilustracijo navedli približno število ur, ki ste jih dnevno posvetili študiju?

— ... Povprečno pet do šest ur dnevno. Seveda med tednom včasih manj, zato pa v soboto in nedeljo od deset do dvanaest ur.

— Kaj menite o tem, da večina vaših rednih kolegov še ni diplomirala?

— Da bi bila kriva neresnost dvomim, sam poznam namreč mnogo težav, ki so socialne narave — prvenstveno nizke štipendije in pomanjkanje stanovanj — kar vse zelo zavira redno opravljanje izpitov in pravočasno diplomiranje.

— Kdaj menite, da bo diplomirala večina?

— Po mojem mnenju od januarja do marca prihodnjega leta (1962).

— Ali ste si morda znali na kakšen poseben način olajšati izredni študij?

— Osebo se mi je obnesla praktična porazdelitev študija na sorodne skupine izpitov. Sicer pa o tem nisem razmišljal. Morda bom v tem smislu šele kdaj pozneje odkril kaj tehtnejšega.

— Česa si želite v bodočnosti v našem mestu in v vašem podjetju?

— Fakultete. To bi bila velika pridobitev, ker bi s tem krili potrebe po kadrih. V podjetju si želim izboljšanja kreditnih prillik.

— Kaj menite o »Katedri« nasploh in kaj o razmerju »Katedra« — izredni študentje?

— Posrečeno povezuje problematiko posameznih mariborskih visokošolskih zavodov in med drugim pomaga pri reševanju perečih vprašanj. V rubriki za izredne slušatelje je še zlasti priporočljivo razpravljati o problemih izrednega študija v drugih jugoslovanskih študijskih mestih in prvenstveno o njihovem reševanju.

NA HRVAŠKIH FAKULTETAH IN VIŠJH ŠOLAH

Vedno manj izrednih študentov

Veliki vprašaj: Kaj je z metodologijo izrednega študija

Zagrebski »Studentski list« je objavil zanimiv članek o nekaterih problemih izrednega študija v njihovi republiki. Zaradi mnogih sličnih točk v problematiki izrednega študija, objavljamo članek v skrajšani in prirejeni obliki.

Da bi izredni študent uspešno opravil izpite, mora žrtvovati letni dopust in prosti dnevni čas, za študij in še marsikdaj vzeti brezplačni dopust. To zahteva velike napore, še posebno, če izredni študent v kolektivu, kjer je zaposlen, ne uživa razumevanja. To je pogost pojav. Podjetja se najbrž ne zavedajo, da je zanje v perspektivi koristnejše, če njihov delavec vzporedno študira. Navajamo nekaj podatkov, ki pokažejo, kako je število izrednih študentov v preteklih letih hitro poraslo — da bi le-

tos naglo padlo. V študijskem letu 1958/59 je bilo na zagrebski univerzi 2374 izrednih študentov, predpreteklo leto se je to število povečalo za 28, a v preteklem letu se je število izrednih študentov skoraj podvojilo (4625). Najvišje število izrednih študentov so imeli na Ekonomski in Pravni fakulteti. V preteklem študijskem letu jih je bilo na teh dveh fakultetah 3696. Pred tremi leti je bilo na Tehnološki, Elektrotehnični, Prirodoslovno - matematični, AGG in Strojni fakulteti le 72 izrednih študentov. V študij-

skem letu 1959/60 in naprej so samo te fakultete (s Pravno in Ekonomsko) imele izredni študij. V preteklem letu so ga uvedle še Filozofske fakultete v Zadru in Zagrebu, Kmetijsko-gozdarska fakulteta v Zagrebu in Visoka kmetijska šola v Osijeku. Nista ga imeli Medicinski fakulteti v Zagrebu in Reki, Veterinarska fakulteta in Elektrotehnična fakulteta v Zagrebu in Splitu, Strojna fakulteta na Reki in Kemijsko-tehnološka fakulteta v Splitu. Za tekoče leto podatki še niso urejeni, vendar vemo že sedaj, da ni izrednega študija na Medicinski, Farmaceutski in AGG fakulteti, medtem ko je na Ekonomski fakulteti lunskeleto število izrednih študentov manjše skoraj za polovico.

Opadanje je očitno. Fakulteti s tremi ali štirimi izrednimi slušatelji se praktično ne izplača, da sploh kaj organizira. Toda: fakultete so zelo malo storile za izpopolnjevanje sistema in za propagando izrednega študija.

Natečaj hrvatskih fakultet za vpis izrednih študentov kažejo dosti anomalij. Ponekod je lahko izredni študent le tisti, kateremu to dovoli njegov delovni kolektiv. V teh natečajih je tudi postavka, da stroške študija poravnajo ustanove, občinski ljudski odbor ali študenti sami. Tako morajo za 20 do 50 dni konsultacij ali seminarov vjaj plačati izredni študentje od 13 do 33 tisoč dinarjev. S tem so v primerjavi z rednimi študenti postavljeni v težak položaj. Prihajamo do zaključka, da z ene strani izredni študij propagiramo, z druge strani pa omejujemo. Nekatere naše fakultete formirajo takozvane centre za izredni študij v mestih izven fakultetnega sedeža, organizirajo konsultacije in seminarske vaje na fakultetah, pripravljajo večerna predavanja in pouk v poletnih mesecih, uporabljajo razne inštruktorje za teren, nabavljajo razna pomagala in literaturo, toda vse fakultete so pozabile na to, da bi organizirale skupino strokovnjakov, kakšen center, ki bi proučeval metodologijo izrednega študija. Čas je že, da bi centre za izredni študij formirali tudi pri večjih podjetjih, ljudskih univerzah in oddaljenih občinskih krajih, kjer bi se študentje zbirali, izmenjavali izkušnje in literaturo in kjer bi prišli v stik z rednimi študenti. Uspešno pomoč bi lahko nudili tudi domači študentski klubi. Tako bi izredni študij približali kvaliteti rednega študija. Drugače ne bodo nikoli mogle oblike pomoči, kot so jih sprejela fakultete, v popolnosti rešiti problemov, ki spremljajo izredni študij. Za to imamo mnogo primerov: Tehnološka fakulteta v Zagrebu je formirala za izredne študente semestralne seminarje (po en mesec), vendar so ti seminarji dali le 30% obsega predavanj. Filozofska fakulteta v Zagrebu organizira letno le 14-dnevni tečaj. Ekonomska fakulteta v Zagrebu je osnovala centre za izredni študij v Zaboku, Karlovcu in Varaždinu.

Kljub temu število izrednih študentov pada, ker se za to vprašanje ni dovolj zainteresiralo gospodarstvo. Fakultete tožijo zaradi pomanjkanja prostorov, kadrov in materialnih sredstev. Tudi Zveza študentov temu vprašanju ni posvetila dovolj pozornosti. Vprašanje izrednega študija bo vsekakor nujno treba vsaj nekoliko bolj reševati.

Na I. gimnaziji v Mariboru je zvonilo...

vprašaj
35-96 odgovarja

Koliko je v Jugoslaviji kompletnih univerzitetnih mest? Kje so univerze? In kje so višje šole? M. B. — VKŠ

1. Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Skopje in Novi Sad, kmalu pa verjetno še Reka in Niš.

2. Poleg naštetih mest obstajajo univerze še:

Na Reki (tri fakultete), Osijeku, Splitu, Zadru, Subotici, Nišu (tri fakultete), Kragujevcu, Prištini, Titogradu, Sisku, Zenici, Tuzli in Boru.

3. Visoke oziroma višje šole pa so: v Mariboru (šest višjih šol), Kopru, Piranu, Puli, Poreču, Onatiji, Dubrovniku, Kotorju, Karlovcu, Dugi Resi, Varaždinu, Bedekovčini, N. Dvorih, Slavonskem Brodu, Križevcih, Vinkovcih, Vukovarju, Sisku, Osijeku, Zemunu, Zrenjaninu, Subotici, Prištini, Peći,

Kosovski Mitrovici, Cačku, Leskovcu, Šabcu, Aradjelovcu, Kruševcu, Smederevu, Bitoli, Kumanovem, Tetovu, Prilepu, Strmici, Stipu, Titogradu, Cetinju, Brčkem, Banja Luki in Mostaru.

Kako se vzdržuje PA v Mariboru? K. B. — VSS

Preberi razgovor z Ančko Kuharjevo — podpredsednico OLO Maribor.

Videl sem, da se Katedra prodaja tudi v samopostrežbi? Kakšni so rezultati?

Po načelu: »Malo tebi, malo meni.« Povprečno je za 21% kala.

Več bralcev je tudi vprašalo: Kdaj bomo pričeli izhajati vsaj 2 x mesečno?

Zelo verjetno že s 1. februarjem 1962!

30.000 izrednih študentov na jugoslovanskih univerzah

Ko je Zvezni izvršni svet izglasoval odlok, s katerim je omogočen izreden študij na vseh jugoslovanskih fakultetah in akademijah, visokih in višjih šolah, so se odprle široke možnosti in perspektive. Izredni študij ni ostal več privilegij nekaterih ambicioznih ljudi, marveč je postal stalen način izobraževanja, ki se skuša prilagoditi pogojem in možnostim tistih, katerim je namenjen. Računati je treba s tem, da je postal lik izrednega študenta v sistemu našega šolstva važen in odločujoč faktor, ki ga moramo postaviti popolnoma paralelno s pojmom rednega študenta. Klasični sistem študija, kjer imamo na eni strani jasno izoblikovan lik in obliko rednega študenta, na drugi strani pa vzporedno nedoločno in nebitveno obliko izrednega študenta, mora odstopiti mesto novim oblikam študija, po kateri ne samo, da se morata lika rednega in izrednega študenta zlititi v en edinstveni profil, temveč se morata redni in izredni študij med seboj tudi dopolnjevati in prepletati.

Že samo dejstvo, da pri nas postavljajo pozitivni predpisi in praksa visokošolskega študija izredni študij na enakovredno raven rednemu, kaže, da prištevamo izredni študij med realne oblike izobraževanja. S tem smo hoteli odpreti vrata vsakomur, ki hoče doseči višjo izobrazbo, pa naj bodo to ljudje v rednem delovnem razmerju, ali pa ljudje izven njega: svobodni umetniki, gospodinjice in študentje, ki so že redno vpisani na eni izmed fakultet ali višjih šol.

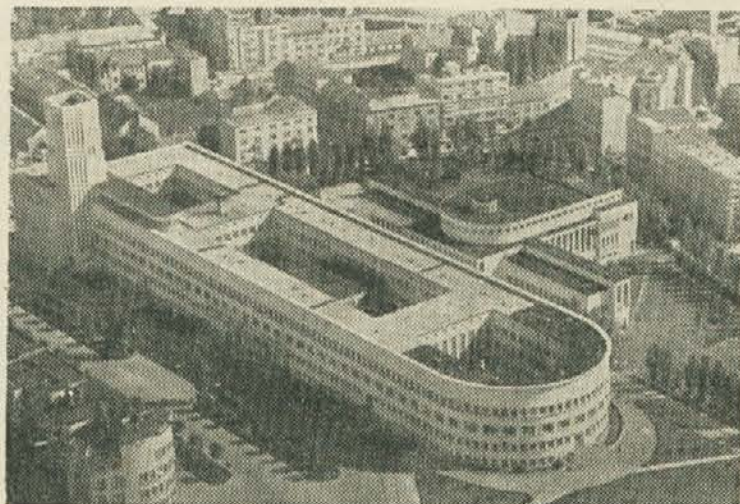
Statistike kažejo, da je v lanskem šolskem letu bilo na jugoslovanskih fakultetah visokih, višjih šolah in akademijah vpisanih okrog 30 tisoč izrednih študentov, od tega samo 23 tisoč v prvem letniku. Ta podatek kaže, da je že lani dosegel izredni študij velik razmah, saj je od predlanskih sedem tisoč vpisanih poskočilo lani za več kot trikrat, to je na 23 tisoč. Izredni študij so vpeljali na 59 fakultetah, 7 visokih in višjih šolah in na dveh umetniških akademijah. Brez izrednega študija je ostalo 40 jugoslovanskih fakultet, za katere sodimo, da bodo v kratkem tudi uvedle izredni študij, čim bodo prebrodile začetne kadrovske in finančne težave. Vse to kaže nedvomno na to, da je izredni študij dobil polno »državljansko pravico«. V pomoč izrednim študentom dela v 43 jugoslovanskih mestih 85 centrov. Vendar čutimo pri tem tako važnem faktorju določeno nedodelanost v kompetencah in vlogi komun, gospodarskih in društvenih organizacij in drugih zunanjih činiteljev pri samem organiziranju in financiranju centrov za pomoč izrednim študentom. Paradokso je tudi dejstvo, da ti centri za pomoč izrednim študentom sicer obstajajo na podeželju in manjših mestih, ni pa jih v samih univerzitetnih središčih pri posameznih fakultetah.

Ko gledamo iz vseh teh vidikov institucijo izrednega študija, se nam zdi, da širina in razmah te novosti še vedno ni dobila svoje polne in določene vsebine. Oblikovanje in napredek izrednega študija zahteva še več časa, a dosežanje rešitve svojo preizkušnjo in prve rezultate. Čas je že, da obsežnost in raznovrstnost te snovi ne dozori samo za razpravljanje, marveč tudi najde primerne rešitve. Prav tako ni posebno razveseljivo, da izredni študent v novi obliki in kvalitativno novi vsebini še nima trdno določenega svojega profila in še ne sodeluje neposredno v najširšem političnem forumu študentov — v Zvezi študentov Jugoslavije.

Na medicinski fakulteti je študij nemogoč brez praktičnih vaj, ki so tu še posebno važne. Prav zaradi tega je še do nedavnega prevladovalo mnenje, da na medicinski fakulteti nikakor ni možno organizirati izrednega študija. Poleg poizkusov v drugih jugoslovanskih študijskih mestih je tudi Medicinska fakulteta v Novem Sadu omogočila izredni študij. V prvem letniku ima 152 in v drugem 144 izrednih slušateljev. To je osekakor nadpovprečen

Zanimiv poizkus v Novem Sadu

odziv. Domnevalo je, da so ustvarili vse pogoje za normalen razvoj izrednega študija, čeprav pomeni izredni študij na medicinskih fakultetah še posebno povečan napor. Na novosadski Medicinski fakulteti teče izredni študij vzporedno z rednim. Trikrat tedensko imajo v popoldanskem urah predavanja in vaje. Seveda je ob tem povsem umesten premislek, da ob takšnem študiju to sploh niso izredni slušatelji. V prvem letniku mora vsak izredni slušatelj plačati 4000 dinarjev. Vendar so stroški takšnega študija občutno

NOVI SAD — izredno tudi na medicinski fakulteti

višji, saj velja po približnih izračunih vsak izredni študent letno od 70 do 90 tisoč dinarjev. V drugem letniku so po večini tisti, ki so končali prvi letnik na kakšni drugi fakulteti (veterinarska, filozofska, farmacevtska). Ti so pripravljani poravnati celotne stroške svojega izrednega študija. Preko centra za izredni študij rešujejo svoje

probleme. Teže je s študenti, ki niso v okviru novosadske komunne. Ti ne morejo zaradi oddaljenosti in službe prisostvovati rednim vajam in predavanjem za izredne študente. Zato bodo najbrž osnovali centre za izredni študij tudi v drugih komunah. Dosedanji uspehi osekakor obetajo ugodne končne rezultate.

Pogled izrednega v izredno

Na prvi pogled niti ni tako težavno pisati o izrednem študiju in izrednih študentih na mariborskih višjih šolah. Vendar nastopijo težave že takoj v začetku. Izrednih študentov je v Mariboru veliko, vsak med njimi ima svoje poglede na izredni študij in na težave, ki z njim nastopijo. Premnogokrat slišimo med razgovori študentov, da je izredni študij lahek, češ da so izpiti lažji, da ima izredni študent plačo, redno življenje itd. Na vsa ta mnenja seveda kaj lahko odgovorimo.

Že samo dejstvo, da so naše mariborske višje šole omogočile izredni študij, je velikega pomena. Veliko je ljudi, ki bi se radi na svojih delovnih mestih izpopolnili, nekaterim tudi njihov dosedanji poklic ne odgovarja; so tudi taki, ki opravljajo svoje delo v službi, samo da bi imeli finančno osnovo, ki jo terja študij in življenje samo. Vsi pa študirajo, da bi dosegli svoj cilj, to je: boljše prihodnost in eksistenco. Vsekakor pa imajo izredni študentje mnogo dolžnosti v službi in pri študiju. Tako nastopajo kaj kmalu velike težave in človek mora biti zelo trden

in imeti mnogo volje do študija, da sploh ne govorimo o dragocenem času — o času, ki je izrednemu študentu še toliko bolj dragocen!

Organizacija izrednega študija v Mariboru je precej realna, posebno ker so v pomoč izrednim študentom sekcije izrednega študija, ki obstajajo v vsakem večjem mestu Slovenije. Posebno se v tej organizaciji sekcije odlikuje VKS, ki je svoje sekcije razširila iz Maribora v Ljubljano, Koper, Novo Gorico, Kranj, Trbovlje, Celje itd. Preko vseh teh sekcij se je VKS odlično povezala z izrednimi študenti, jim omogočila

možnost, da lahko polagajo izpite vsak mesec v šolskem letu, če so pravočasno prijavili izpit. Redni slušatelji pa so vezani na razpisane roke.

Kljub temu, da je študijski režim na Višji agronomski šoli izredno zahteven, so nekateri izredni slušatelji drugega letnika z izpiti na tekočem in so relationo pred redno vpisanimi slušatelji. Opravili so namreč vseh šest predpisanih izpitov. Prve izredne diplomante pričakuje Višja agronomska šola že koncem leta 1962 ali v začetku 1963. Zanimivo je dejstvo, da so z vsemi izpiti na tekočem slušatelji, ki so vaje in predavanja opravili v kakšnem centru za izredni študij. Krška sekcija v okviru Kluba inženirjev in tehnikov je ena izmed najagilnejših. Laboratorije in predavatelje je dala ena izmed krških tovarn.

VISJA FINANČNA SOLA V SMEDEREVU

Pred nedavnim so v Smederevu odprli Višjo finančno šolo, na kateri traja pouk dve leti. Smederevska podjetja, ki potrebujejo te kadre, stipendirajo določeno število študentov te šole.

Vest o šolnini med izrednimi študenti ni povzročila veliko razpravljanja in kritik. V glavnem se vsi strinjajo s šolnino, ki bo — po mnenju mnogih — marsikoga spametovala. Res je, da je ponekod, če vzamemo spet kot primer VKS, šolnina visoka: 12.000 din, kar pa ni bilo tako potrebno. To navajam zaradi tega, ker si morajo nekateri popolnoma sami kriti stroške in jim podjetja, kjer so zaposleni, ne pomagajo. Prav bi bilo, če bi pozneje, pri novi zaposlitvi po uspešno končanem študiju, taki študenti dobili te izredne stroške povrnjene. Vendar niso vsi v takem položaju; nekaterim podjetja, kjer so v službi, izdatno pomagajo.

Na koncu bi ponovno ugotovil, da terja izredni študij mnogo časa, volje in truda, da pa je to tudi pogoj za uspešen konec študija in nadaljnje uspehe v delovnem razmerju.

Drugače kot na ostalih šolah

»Rubrika izrednih« naše Katedre je sprejela dokaj vprašan o izrednem študiju na VAŠ. Skušali smo v kratkem odgovoriti vsem skupaj.

Kdor bi torej rad vedel še kaj več, naj kar vpraša in poznamo se bomo tudi za ostale podrobnosti in vam odgovorili.

Izredni študij na Višji agronomski šoli je zastavljen nekoliko drugače kakor na ostalih mariborskih višjih šolah. Višja agronomska šola je skušala organizirati študij po posebnih izobraževalnih centrih. Te centre so ustanovili pri okrajnih klubih Kmetijskih inženirjev in tehnikov, in sicer v Murski Soboti, Ptuj, Celju, Krškem in seveda tudi v Mariboru. Na teh centrih je šola skušala organizirati s pomočjo okrajnih klubov inženirjev in tehnikov seminarjska predavanja in redne vaje. Vendar se ta način organizacije ni docela obnesel. Studentje bi morali obiskovati ta predavanja in vaje med rednim delovnim časom, kar pa je

težko. Zaradi tega si želijo, da bi jih šola med semestralnimi počitnicami poklicala v Maribor, in bi za vaje in predavanja žrtvovali svoj dopust. Tako bi imeli mir in se lahko nemoteno predajali študiju. Seminar predavanj in vaj, ki obsegajo prvi semester, bo v januarju prihodnjega leta, za tretji semester pa v mesecu februarju. Te seminarje morajo opraviti vsi izredni slušatelji. Program vaj se ne razlikuje od programa rednih študentov. Slušatelji, ki stanejo na področju mesta Maribora, lahko obiskujejo vaje in predavanja skupno z rednimi — kolikor jim to dopušča služba. Popoldne pred letošnjim brucobanjem bo šola sklicala posvet obeh letnikov izrednih slušateljev. Na tem posvetu bodo določili termine seminarjev in vaj, obenem pa bomo rešili tudi ostala organizacijska vprašanja. Prav tako bodo seznanili prvi letnik z novim študijskim programom.

V veliko olajšavo izrednim

študentom bo predpsem to, da ima Višja agronomska šola na razpolago dovolj skript, ki so jih sestavili njihovi predavatelji sami in ki pravzaprav predstavlja razširjena predavanja.

Ker so izredni slušatelji, ki so zaposleni v našem kmetijskem gospodarstvu, preobremenjeni z delom, ne more Višja agronomska šola zahtevati od njih, da bi imeli za prehode med semestri in letniki iste pogoje kakor redni slušatelji. Ti namreč morajo, ali vsaj naj bi, končali študij prve stopnje v dveh letih. V sled tega je Višja agronomska šola omilila pogoje za izredni študij. Čeprav morajo redni slušatelji za prehod iz tretjega v četrti semester opraviti kar šest izpitov, je izrednim slušateljem dovoljen vpis v drugi letnik samo z dvema. Na Višji agronomski šoli je namreč mogoče slediti določenim predmetom brez obsežnega predznanja iz kakega drugega predmeta. Prav tako je v veliko olajšavo izrednim slušateljem tudi

NA I. PRVENSTVU VIŠJIH ŠOL V NAMIZNEM TENISU

Zopet brez stomatologov

Bezjak (VKŠ) nepričakovano dvakratni zmagovalec – Odlični finale v igri dvojic – Samo 18 igralcev

Preteklo nedeljo je telovadnica SSTV odmevala od udarcev loparjev. »Mojstri belih žogic in zelenih miz« so bili tokrat študentje višjih šol, ki so se tega dne prvič pomerili med seboj v namiznem tenisu. Kljub velikemu številu prijavljenih je nastopilo le 18 igralcev. Tudi to tekmovanje se je odvijalo pod pokroviteljstvom uredništva »Katedre«.

Favoritov od nikoder

Pred pričetkom prvenstva menda nihče ni dvomil, kdo so favoriti. Ko so sestavljali pri-

javno listo, je predstavnik stomatologov ob pogledu na listo pripomnil: »E, pa mi smo zopet najmočnejši! Kar piši: Vujsič, Toldi, Kadjibeganovič, Kobas-

ljič, Nikolič.« Žal pa na tekmovanje ni bilo nobenega od »bo-dočih« zmagovalcev. Čeprav so jih organizatorji pričakovali nekoliko pozneje (na mali nogomet so prišli šele ob 11. uri, čeprav se je tekmovanje pričelo že ob 8. uri) ni bilo do zaključka prvenstva nobenega. Ne tako stomatologi...

Pukšič servira

V zaključna tekmovanja so se plasirali več ali manj pričakovani tekmovalci. V predtekmovanjih je odlično igral Pukšič, saj je s svojimi servisi popolnoma uničil Vogrinec in Juga, ki sta do takrat zanesljivo zmagovala. Bezjak je v začetku zaigral negotovo in imel z Bratkovičem in Kanclerjem kar precej opravka. V finalni borbi pa je zaigral taktično odlično, saj je po prvem Pukšičevem setu nadaljeval izredno ofenzivno in nadaljnja dva seta zanesljivo odločil v svojo korist.

Dramatične borbe

Srečanja v igrah dvojic so bila mnogo zanimivejša in dramatičnejša. Največjo pozornost je vzbudila borba med poznejšima finalistoma Pukšičem in Živkom ter Klemenčičem in Maksičem. Poleg nekaterim lepim udarcem smo bili priča še lepšim besed-

nim dvobojem, v katerih je bilo nekaj izvirnih izrazov, ki pa jih na tem mestu, žal, ne moremo zabeležiti.

Zmagovalca turnirja Bezjak-Bratkovič sta v polfinalu zaigrala izredno ofenzivno, tako da sta se Vogrinec in Kancler kljub vsej borbenosti najpogosteje znašla na nasprotnikovi strani mize. Posebno se je odlikoval Kancler, saj je s svojimi atrakcijami, ki so se največkrat končale na gladkem parketu, navdušili prisotne. Zlobneži trdijo, da so bili vsemu vzrok slabi copati...

V finalni igri dvojic smo gledali odlični namizni tenis z vsemi pripravami tega lepega in dinamičnega športa. Še posebej so nam ugajali odlični udarci Pukšiča in Bezjaka ter na trenutke vratolomna obramba Živka, ki je v veliki meri izkoriščal svoje vratarske sposobnosti.

Tekmovanje je odlično vodil predstavnik mariborske namiznoteniške podzveze Rudi Stern.

Rezultati

POSAMEZNIKI (18 igralcev) — četrtfinale: Pukšič (VKŠ)-Vogrinec (VTS) 2:0, Jug (VAS)-Geržina (VKŠ) 2:0, Kancler-Ferš (oba VKŠ) 2:1, Bezjak-Bratkovič (oba VKŠ) 2:0; polfinale: Jug-Pukšič 0:2, Bezjak-Kancler 2:0; finale: Bezjak-Pukšič 2:1.

Vrstni red posameznikov: 1. Bezjak, 2. Pukšič, 3. Kancler (vsi VKŠ), 4. Jug (VAS), 5. Bratkovič itd.

Dvojice (8 parov) — polfinale: Bezjak-Bratkovič (VKŠ) : Kancler-Vogrinec (VKŠ-VTS) 2:1; Pukšič-Zivko (VKŠ) : Jug-Vajgl (VAS) 2:1; finale: Bezjak-Bratkovič : Pukšič-Zivko 2:0.

Vrstni red parov: 1. Bezjak-Bratkovič (VKŠ), 2. Pukšič-Zivko (VKŠ), 3. Vogrinec-Kancler (VTS-VKŠ), 4. Jug-Vajgl (VAS) itd.

LAZAR

Še nekaj dni in letošnje športne sezone bo konec. Za nami je izredno pestro leto, polno uspehov in novih priznanj jugoslovanskega športa. Spomnimo se samo Slibarja in Cerarja, pa košarkarjev, nogometašev in mnogih drugih, ki so uspešno zastopali Jugoslavijo doma in po svetu.

1962

Prihodnje leto bo ponovno na sporedu cela vrsta svetovnih in evropskih prvenstev. Naše posebno zanimanje vija predosem svetovnim prvenstvom v Zakopanah (skakalci), Praži (Cerar), Čilu (nogometaši) in evropskemu prvenstvu v Beogradu (atletiki). Upajmo, da bo na teh prvenstvih padla kakšna kolanja tudi za naše športnike!

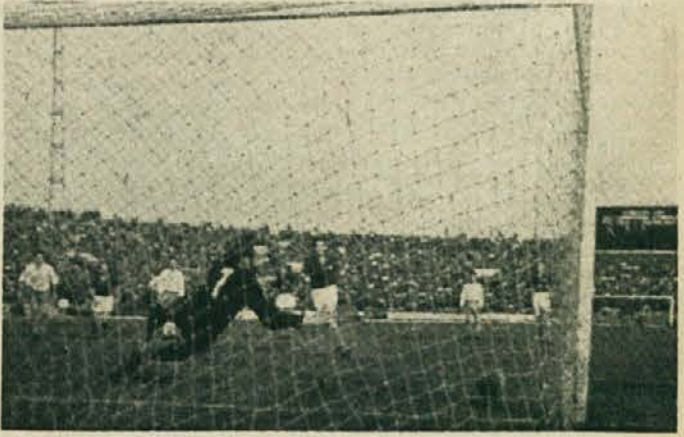
● MIRO CERAR, nekaj minut pred veliko zmago na evropskem prvenstvu v Luksemburgu.

● MARJAN PECAR je bil mimo Slibarja v minuli sezoni najuspešnejši jugoslovanski skakalec. Na posnetku vidimo enega izmed njegovih uspešnih skokov na velikem tekmovanju v Svici, kjer je med tekmovalci iz 11 držav osvojil odlično 2. mesto.

● DJANI KOVAC je naše največje upanje za evropsko prvenstvo v atletiki, ki bo prihodnje leto v Beogradu. Posnetek je z letošnjega tekmovanja za Balkansko prvenstvo in kaže tek na 400 m z ovirami.

● NOGOMETNA REPREZENTANCA JUGOSLAVIJE si je po naporih kvalifikacijskih tekmah pridobila pravico sodelovanja na svetovnem prvenstvu v Čilu. Naš posnetek je s kvalifikacijskega srečanja proti Poljakom v Beogradu (2:1), strelec gola pa Kaloperovič iz 11-metrovke.

TONE VOGRINEC:

„Zapostavljajo me!“

Srečam ga pred dnevi pri »Kompasu«.

— Urejaš potni list za Chamonix?

Brezvoljno zamahne z roko in mi pokaže vozovnico za Podvelko.

— Za dan, dva odhajam na Ribniško. Rokometa mi je dovolj, zahotelo se mi je snega, tako privatno...

— Kaj pa reprezentanca, zvezni treningi, svetovno prvenstvo?

— Veš, staram se, leta gredo...(!?)

Čitam pred dnevi v »Večeru«. Govori zvezni trener Marjan Magušar:

»... Vogrinca ne jemljemo v poštev kot prosperitetnega smučarja, ker je pravzaprav že zamudil najlepšo priložnost za to...«

Z devetnajstim leti prestar, zamudil...?

Čitam dopis Smučarske zveze Slovenije z dne 18. oktobra.

»... na Češko kočjo pozivamo naslednje kandidate — prva skupina: Lakota (26 let), Šumi (28), Jamnik (25), Dogša (19), Sporn (25), Križaj (čez 30), Detiček (19) in Klinar (21).«

—?!?—

Čitam dalje — druga skupina: Fanel, Lebe, Pustoslemšek, Wlodiga, Stare...

—?!?—

Pobrskam v arhivu. Polet, Večer, Narodni sport, Delo, Sport, Vjesnik...

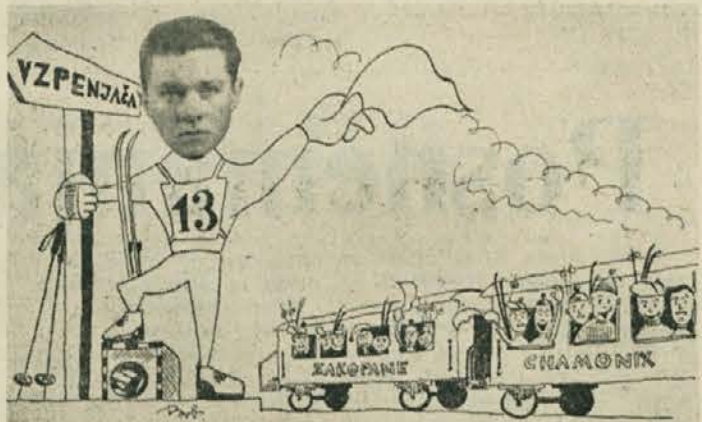
»... veliki uspeh Vogrinca na državnem prvenstvu — Vogrinec četrti v smuku — uspešen debut mladega Mariborčana v članski konkurenci — Jahorina — triumf Vogrinca in Dogša — Vogrinec pred Lakoto in Klinarjem...«

Šumi, Jamnik, Križaj, Vogrinec...

Se ne motim? Pogledam datum. Februar 1961...

FIS tekme v Kranjski gori. Samo 24 ur po napornem rokometnem turnirju. Brez mednarodne reputacije. Rezultati slabši...

Samo trenutek. Iščem dalje.

Na Češki kočji — četrti, za Akom — tretji, na mednarodnih tekmah v Avstriji — dvakrat prvi. Leto: 1961.

— Žal mi je! Toliko sem žrtvoval za smučanje, sedaj pa...

— Puško v koruzo?

— Nikakor ne! Potrudil se bom še bolj. Pod takšnimi pogoji pa bom le težko uspel. Zapostavljajo me...

NE TAKO, TOVARIŠ MAGUŠAR!

5-er

ZIMSKE STUDENTSKE SPORTNE IGRE bodo od 6. do 12. marca 1962 v Villarsu — znanem smučarskem kraju v francoski Svici. Jugoslavijo bo na tej Univerziadi zastopala 10-članska ekipa študentov, med katerimi bodo štirje tekači, dva tekmovalca in ena tekmovalka v alpskih disciplinah, dva skakalca in najverjetneje še ena tekmovalka v umetnem drsanju.

Po vrnitvi naše ekipe z zimskih športnih iger v Svici, bo po vsej verjetnosti v Kranjski gori na sporedu meduniverzitetno smučarsko prvenstvo Jugoslavije, z mednarodno udeležbo. Kot so nam zagotovili v prostorih Zve-

ze študentov, bodo na tem tekmovanju nastopili tudi nekateri najboljši smučarji mariborskih višjih šol.

UREDNIŠTVO »KATEDRE« bo po uspešnih prvenstvih v tenisu, malem nogometu in namiznem tenisu, organiziralo še v zimski sezoni prvenstvo mariborskih višjih šol v košarki. Prvenstvo bo predvidoma v prvi polovici meseca januarja. Za tekmovanje vlada med mariborskimi študenti že sedaj veliko zanimanje.

KAJ BOMO ŠTUDIRALI

V A Š

Dosedanji napori za hitrejšo povečanje kmetijske proizvodnje in socialistične preobrazbe naše vasi so pokazali, da je eden od osnovnih zaviralnih momentov tega procesa pomanjkanje višje kvalificiranega in socialistično jasno usmerjenega kmetijskega kadra. Še hitrejši tempo modernizacije kmetijstva s formiranjem velikih proizvodnih enot zahteva specializirane operativce, praktičnega organizatorja proizvodnje in tehnologa, ki bo poznal moderni način proizvodnje z uporabo sodobne tehnike. Visoko produktivna proizvodnja terja zaradi racionalne cenene tržne proizvodnje posebno znanje iz kmetijske ekonomike.

Višja agronomska šola v Mariboru bi naj izobraževala take strokovnjake, torej specializirane strokovnjake-praktike za neposredno organizacijo kmetijske proizvodnje na velikih socialističnih obratih. Čeprav bo dajala zaključeno izobrazbo, bo diplomantom hkrati omogočeno nadaljevati študij na drugi stopnji Agronomske fakultete v Ljubljani brez posebnih izpitov.

Ker predstavlja področje severovzhodne Slovenije naimočanjši kmetijski rajon naše republike je z ustano vitvijo VAS omogočeno kadrom iz tega področja da se bolj neposredno in lažje vključujejo v študij; zlasti velja to za slušatelje v delovnem razmerju. Šola, ki traja 2 leti (4 semestra), ima tri oddelke:

- poljedelskega,
- živinorejskega in
- vinarsko-sadlarskega.

Študijski program se razlikuje od programa Agronomske fakultete v Ljubljani v toliko, da ima višja agronomska šola nekaj manj teoretičnih predmetov, pač pa tehničnih, zlasti pa je obirniji program v predmetih iz kmetijskega strojništva. Ima tudi več poudarka na ekonomski strani predmetov. Študij je spojen s praktičnim delom na lastnem posestvu in na bližnjih posevkih OLO Maribor. Zaradi lastnega učnega posestva in neposredne bližine ostalih posestev je študentom omogočen lažji dnevni praktični ponk. V velikih in dobro opremljenih delavnicah kmetijske-strojne šole si lahko študenti izpopolnjujejo praktično znanje v kmetijski mehanizaciji.

Študij zahteva precej intenzivnega dela, ker poleg teorije zaposlujejo študente še vaje na terenu, v laboratorijih in praksa v proizvodnji. Šola je doslej že izdala najpotrebnejša skripta, pripravlja pa do konca študijskega leta še skripta iz ostalih predmetov. Tako je omogočen študij tudi vsem študentom v delovnem razmerju. Zanje prireja šola posebne seminarje za vse predmete, ki so spojeni s praktičnimi vajami.

Ko bomo premagali prve težave, bo šola lahko stopila v neposrednejši stik s posameznimi skupinami študentov na samih proizvodnih objektih in z njimi reševala konkretna vprašanja. Že danes so predavatelji v veliki meri povezani s posameznimi kmetijsko-gospodarskimi organizacijami, v prihodnje bo to delo še bolj organizirano in razširjeno na področju raziskovalne dejavnosti.

Vsem študentom je tudi omogočena oskrba (hrana in stanovanje) v tistem kraju.

Ing. Josip Butinar

Konferenca na ESŠ

Mladinski aktiv LMS na Ekonomski srednji šoli je 8. decembra tega leta sklical svojo redno letno konferenco. Poleg članov LMS, ki so se konference polnoštevilno udeležili, je vodstvo povabilo tudi predstavnike osnovnih organizacij LM ekonomskih srednjih šol iz Ljubljane, Trbovelj in Ptuj. Konferenca so se udeležili tudi predstavniki občinskega komiteja LMS Maribor-Center ter zastopniki mladinskih organizacij učiteljskega in srednje tehnične šole.

Zelo dobro je uspela razprava po končanih poročilih predsednika in zastopnikov komisij. V razpravljanje so aktivno posegali tudi povabljeni gostje in s tem pomagali pri izmenjavi izkušenj, ki so si jih pridobile v delu mladinske organizacije na njihovih šolah. Lela

NOGOMETASI TEHNIČNE SREDNJE ŠOLE so pred kratkim nastopili proti moštvu Branika in zmagali z rezultatom 1:0 (0:0). Edini gol je dosegel Pukšič, najboljši igralec na terenu pa je bil Kamenski. Mimo njega so v moštvu tehnikov nastopili še nekateri znani nogometaši kot Radulović, Untereiter, Lepenik in Najberg. Saš

Club Ljudske tehnike na Srednji kmetijski šoli po moči in kvaliteti

DRUGI V DRŽAVI

Na Srednji kmetijski šoli v Mariboru niso zelo zgovorni. Sami ne govorijo radi o doseženih uspehih na različnih poljih dejavnosti njihove mladinske organizacije. Zato pa je njihovo delo samo toliko bolj zgovorno. Danes ne bi radi govorili o vsem njihovem delu. Hoteli bi osvetliti samo delo kluba Ljudske tehnike.

Club Ljudske tehnike deluje na Srednji kmetijski šoli že od njene ustanovitve dalje. Vendar je prvini nekaj let delo še precej sepało. Predvsem ker ni bilo dovolj finančnih sredstev in ker šolski klub ni bil dovolj povezan z okrajnim in občinskim odborom Ljudske tehnike. Zivahno je pričel delovati s šolskim letom 1952/53. Takrat je postal klub LT množična panoga udeleževanja na njihovi šoli. Uprava šole jim je dodelila potrebne prostore, prav tako pa je njihov vsakoletni predsednik postal član občinskega in okrajnega odbora Ljudske tehnike. S tem so si zagotovili tudi osnovna denarna sredstva. Kot prvo so si uredili foto temnico. Z leti je njihov delokrog tako narasel, da imajo sedaj: foto sekcijo, kino sekcijo, čebelarstvo sekcijo in strojno-traktorsko sekcijo. Foto sekcija ima lepo opremljeno temnico z vsemi potrebnimi pribliklinami. Še pred leti je bila foto sekcija najaktivnejša in vsak absolvent Srednje kmetijske šole je dobil vsaj osnovne pojme o fotografski tehniki, posamezniki pa so postali pravi fotoamaterji-umetniki. Šola je darovala foto sekciji tudi nov fleš, ki ga lahko uporabljajo vsi člani sekcije.

Klub si je priskrbel tudi novo kinoaparaturu. Vsako leto organizirajo pod strokovnim vodstvom kino tečaj. Po končanem tečaju mora vsak član sekcije opraviti državni izpit in se tako usposobiti za profesionalnega kinooperaterja. Ker je med slušatelji Srednje kmetijske šole veliko zanimanje za čebelarstvo, je klub LT dal pobudo in naprosil

upravo šole, da jim je priskrbel čebelarstvo. Tako dela tudi čebelarstvo sekcija že s polno paro.

Vsakemu kmetijskemu tehniku je nujno potreben traktorski šoferski izpit. Ker šola sama, čeprav ima na razpolago potreben strojni park, ni mogla voditi teh tečajev, je klub LT organiziral strojno-traktorsko sekcijo, v katero so včlanjeni vsi slušatelji Srednje kmetijske šole. Sedaj je traktorska sekcija ena izmed najaktivnejših, saj mora usposobiti vseh svojih dve sto članov za traktoriste. Ker so jim manjkali potrebni prostori, so jih izprosil v upravi šole, prav tako pa so ob 15-letnici obstoja dobili za vestno delo nagrado elektro-strojnega društva »Metalna«. S tem denarjem so si uredili mehanično delavnico. Strojno-traktorska sekcija je pripravila 20. in 24. oktobra tega leta demonstracije kmetijskega strojnega parka za mariborske srednješolce. Demonstracij so se udeležile vse mariborske srednje šole, praktično so jih vodili slušatelji četrtega letnika, prav tako pa so nudili vsa strokovna in teoretična pojasnila.

Če bo mogoče dobiti dovolj finančnih sredstev, nameravajo ustanoviti še meteorološko sekcijo, ker sodijo, da mora vsak kmetijski tehnik imeti vsaj osnovne pojme o delovanju vremenskih postaj, česar pa s šolskim programom samim ne more dobiti v dovoljni meri. Nekaj interesentov imajo tudi za radioamaterski tečaj, vendar ga še za zdaj ne nameravajo ustanoviti. Interesente pa so napotili v mariborski klub radioamaterjev.

Na SKS imajo izpopolnjen strojni park

Lani so na državnem tekmovanju zasedli drugo mesto v jugoslovanskem merilu kot samostojen klub Ljudske tehnike.

Za zasluge ob 15-letnici LT je okrajni odbor LT Maribor podelil prizadevni organizaciji na

Srednji kmetijski šoli bronasto plaketo. Klub Ljudske tehnike pa se je povezal in prevzel patronat nad krožkom Ljudske tehnike na kamniški osemletni šoli in tako še razširil svoje področje dela.

Zveza ženskih društev Slovenije je skupno z Zvezo prijateljev mladine, Ljudsko mladino in Rdečim križem pred dnevi razpravljala o prizadevanjih za oblikovanje socialističnih odnosov med spoloma. Ob tem posvetovanju so razstavili tudi vse knjige in brošure, ki so izšle v zadnjih letih in obravnavajo spolne odnose med ljudmi.

od vsepovsod

Posnemanja

Solska vrata, ki se za vedno zapro za mladim človekom, ne pomenijo samo konec učenja šolskih predmetov, temveč pomenijo tudi konec opiranja na voditelje — pedagoge. Mlad človek se najde sam pred življenjskimi problemi. Ali jih bo mogel rešiti oziroma ali jih bo znal pravilno rešiti?

Da bi se to vprašanje o prihodnje manj pogosto pojavljalo, so začeli v okviru mladinskih aktivov po šolah, podjetjih in terenih ustanovljati tako imenovane »Sole za življenje«. Te šole naj bi dajale mladincem smernice za reševanje težav, ko bodo stopili v življenje popolnoma samostojni.

Na Ekonomski srednji šoli je ta oblika idejno-uzgojnega dela med mladino zelo priljubljena, kar se kaže v precejšnji udeležbi. Zaradi pomanjkanja prostorov pa so morali dijake razdeliti v dve skupini. Tako bodo najprej obiskovali cikel predavanj dijaki tretjih in četrtil letnikov. Po zaključku tega ciklusa pa se bodo s temi

oprašnji seznanili še dijaki prvih in drugih letnikov.

Prvo predavanje je bilo: »Razvoj družine in njena vloga v socialistični družbi«. Udeležba je bila zadovoljiva in dijaki so z navdušenjem spremljali predavanje tovarišice Rudolfove.

V naslednjih tednih bodo sledila predavanja: »Odnosi med dekletom in fantom«, »Kaj morata vedeti fant in dekle o sebi«, »Zakonska zveza«, »Nega dojenčkov« in podobno.

Ker predavanja na Ekonomski srednji šoli obiskujejo predvsem dekleta, bodo ta predavanja verjetno bolj specifičnega značaja.

Tudi v drugih mladinskih aktivih so »Sole za življenje« v lanskem šolskem letu ponekod lepo uspeli, predvsem na Srednji kmetijski šoli in na učiteljski.

Zanimanje dijakov razločno kaže, kako se mladi ljudje za-

Reforma mature na Hrvatskem

Svet za prosveto LR Hrvatske je na svoji seji 25. oktobra tega leta sklenil, da bodo na vseh hrvaških srednjih šolah spremenili dosednji način opravljanja zaključnega izpita. Nov način bo prišel v gimnazijah v pošteve že tekom šolskega leta 1961/62. Gimnazijci bodo opravljali zaključni izpit takole:

1. Vsi kandidati bodo opravljal pisneni in ustneni izpit iz hrvatsko-srbskega jezika in jugoslovanskih književnosti.

2. Kandidatje izbirajo teme za domačo nalogo samo iz učnih predmetov. Teme naj bodo praviloma kompleksne, pri tem pa je treba paziti, da ne bodo segale v preveliko specializacijo.

3. Ustni del izpita bodo kandidatje opravljal kakor preteklo leto, to pomeni, da bodo odgovarjali na vprašanja iz področja naloge, hkrati pa tudi iz celotne novni predmeta, iz katerega so izdelali domačo nalogo.

4. Teme za domačo nalogo dobijo kandidatje šele po uspešno končanem četrtem razredu, le v izjemnih primerih lahko teme razdelijo tudi prej. Pouk za dijake četrtega letnika bo trajal do 30. aprila, domačo nalogo pa morajo dokončati že do 20. maja.

Čeprav je Svet ugotovil, da predstavlja nova matura vsekar pozitivno novost v našem šolstvu, je vendar poudaril, da o se dogajale nepravilnosti in anomalije, ki jih je treba popraviti. O tem govore poročila gimnazijskih direktorjev in predsednikov izpitnih komisij. Čeprav se je nova matura uveljavila v hrvaškem šolstvu šele leto dni za Slovenijo, so tam vendar pravočasno opazili in skušajo zdaj

že preprečiti tistih nekaj drobnih napak, ki so se pri tem pojavljale. V našem časopisu smo v srednješolski rubriki že v prejšnjih številkah objavili nekaj opazk o našem načinu opravljanja zaključnega izpita.

Hrvaški šolniki so ugotovili predvsem sledeče napake: Težišče zaključnega izpita in sploh zadnjega letnika je bilo samo na domači nalogi. S tem so trpeli vsi ostali predmeti in kompleksno znanje posameznega kandidata. Mnogokrat teme niso bile ustrezne in je preširoka izbira predstavljala težave za profesorja in šolo. Mnogo tem ni bilo primernih in niso ustrezale znanju povprečnega gimnazijca, bile so ali preozke ali preširoke in prezahtevne. Obravnavale so vprašanja, ki niso bila v nikakršni zvezi z učnim načrtom in srednješolskim znanjem. Kandidatje so se omejili na ozek izbor literature, ki so jo le obnavljali ali pa kar prepisovali, ne da bi navajali vire. Predmete in profesorje, ki niso prišli v poštev pri izbiri maturitetnih tem, pa so zapostavljali.

Upamo, da bo do podobne reforme prišlo tudi pri nas, saj smo tudi pri nas, kjer imamo že leto dni prakse, opazili podobne napake.

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM OK LMS TOVARIŠEM SLAVKOM OŽBOLTOM

Premalo predavateljev

V času občinskih konferenc smo obiskali predsednika Okrajnega komiteja LMS v Mariboru tovariša Slavka Ožbolta in ga prosili za kratek razgovor. Čeprav izredno zaposlen, se je tovariš predsednik našemu vabilu odzval. Posredujemo vam njegove misli:

Kongres Ljudske mladine Slovenije bo 27. in 28. januarja 1962 v Kranju. O tem so razpravljali na rednih konferencah aktivov LMS, sedaj pa razpravljajo na občinskih konferencah LMS.

Nekaj problemov, za katere sodimo, da jim bo treba nakazati rešitev: Naša mladina po šolah se uči marsičesa, kar bi lahko odpadlo, če bi imeli urejene učne načrte. Pri tem želijo in bi morali mladi ljudje sodelovati in povedati svoje mnenje. Osnovna naloga šolske mladine, da se namreč mora učiti, je jasna. Organizacija Ljudske mladine pa mora to nalogo pojmovati tako, da se učijo vsi mladinci in mladinke, to se pravi, da je potrebna medsebojna pomoč in povežava.

Drug problem, ki tu nastaja, so predavatelji. Takoj lahko ugotovimo, da jih je premalo, da so zaposleni v gospodarstvu, da se ne morejo posvetiti samo šoli itd. Pri tem bi tudi ugotovili, da mladina predavatelja pogosto jemlje za zgled, kar pa, žal, ni vedno najboljše. Tu mislimo predvsem na idejno privrženost pedagoških delavcev. Ni nam vseno, kdo vzgaja našo mladino. Na zelo slabe razmere naletimo tudi tam, kjer naša mladina stanuje, to je v domovih, kjer ne morejo zaživeti domače skupnosti, odnosi pa so ponekod prav nemogoči.

V gospodarskih organizacijah in ustanovah se čedalje bolj uveljavlja načelo: vsakemu po njegovem delu, zato tudi mladina kaže izredno zanimanje po sodelovanju v vseh organih upravljanja. Tu je interesantna ugotovitev, da hočejo marsikje mladini ta interes oporekati. Ne gre tu za to, koliko mladine bo v posameznih delavskih svetih in UO sodelovalo, gre za aktivizacijo celotne mladine v kolektivih.

Mladinska organizacija mora skrbeti, da mladina poleg strokovnega znanja dobi vpogled tudi v družbeno življenje, kar ji bo po končanih šolah na delovnih mestih koristilo, to pa se od nje tudi pričakuje.

vredno

vedajo, da bodo prej ali slej naleteli na težave, ki jih bodo morali reševati sami. Zato bomo morali to obliko vzgoje še poglobiti.

Lela
DRUŠTVO ZA BORBO PROTI ALKOHOLIZMU V SARAJEVU

Organizacija Ljudske mladine na Srednji trgovski šoli v Sarajevu je v začetku tega meseca osnovala društvo za borbo proti alkoholizmu. V okviru »Mesec dni borbe proti alkoholizmu« so bila podobna društva ustanovljena tudi na ostalih sarajevskih srednjih šolah. Delo teh društev bo gotovo zelo zanimivo in verujemo, da bo aktivnost članov tega kluba uspeša pri omejevanju prekomernega uživanja alkohola med srednješolci. Kaj takega bi priporočali tudi pri nas, saj lahko večkrat tudi v mariborskih lokalih opazimo srednješolsko mladino, ki pretirava pri uživanju alkoholnih pijač, skuša posnemati navade »huliganov« in s svojim vedenjem blati ugled našega mesta.

Postavlja pa se vprašanje, kam z mladino, ki konča osemletko

Specializacija na ESŠ

Po lani izvedeni anketi se je nekaj dijakov na Ekonomski srednji šoli odločilo za specializacijo, to je za finančni razred.

Ta razred je v letošnjem šolskem letu prvič pričel z delom in zato se ne vemo, kako se bo obnesel.

Dijaki se lahko vpišejo v finančni razred šele po končanem tretjem letniku. Hkrati ko obiskujejo naslednji četrti letnik, se učijo tudi posebnih predmetov, ki so določeni za finančni razred.

Letos se je v ta razred prijavilo iz vseh štirih četrtih letnikov 28 dijakov. Ti dijaki obiskujejo vse dneve, razen četrta, pouk v svojem razredu. Vsak četrtek pa ima teh 28 dijakov skupni pouk, ki je namenjen specializaciji. Takrat imajo dijaki 5 učnih ur iz posebnih predmetov, in sicer: družbene finance, družbeni dohodek in splošni upravni postopek, takse. Ne poslušajo pa predavanj iz sledečih predmetov: prava, korespondence in strojeopisja. Te predmete imajo v tem času ostali četrtošolci. Velikega pomena in omembe vredno je to, da v finančnem razredu predavajo strokovnjaki iz prakse, uslužbenci okrajnih finančnih organov, ki se pri vsakdanjem delu srečujejo s tematiko svojih predavanj.

Specialni predmeti usmerjajo dijake v poklice, ki so v zvezi s financami. Obiskujejo ga predvsem tisti, ki se nameravajo po končani šoli zaposliti v bankah, občinah in na okraju.

Vsi dijaki — razen treh — so štipendisti, ki se bodo morali zaposliti pri ustanovi, ki jih štipendira. Velike prednosti pa bi nudil ta razred tudi dijakom, ki nameravajo nadaljevati šolanje, posebno na VKS.

V finančnem razredu pa je tudi nekaj pomanjkljivosti. To se odraža pri izdajanju skript, ki jih tiska dijaška zadruga na naši šoli. Dijaki dobe skripta šele po dveh ali treh urah predavanj — ali pa šele takrat, ko bi morali snov že predelati in začnejo predavatelji že s sprazevanjem. Upamo, da se bo to v kratkem popravilo in bodo uspehi še večji.

Dijaki tega razreda se za specialno snov zanimajo in imajo veselje do študija. Upamo, da bo zanimanje prihodnje leto še večje in da bodo podjetja in ustanove dobivali iz leta v leto več »financarjev«.

Lela

in se ne vključi v nadaljnje šolanje? Gospodarske organizacije jih ne sprejemajo, ker so premali ali pa fizično preslabi. Izgovorov je vedno dovolj. Ta problem se javlja vse pogosteje in je še večji pri mladinkah kot pri mladincih.

Mladina bo na kongresu tudi s ponosom razpravljala o rezultatih, doseženih na delovnih akcijah. Iz našega okraja je letos sodelovalo osem in pol brigad na zvezni delovni akciji, to je na cesti Bratstva in enotnosti, pet brigad pa na lokalnih delovnih akcijah. Vse brigade so bile udarne in posebno pohvaljene Brigade na zvezni delovni akciji so v tekmovanju za počastitev 20. obletnice revolucije prejele posebno priznanja, to je Trakove revolucije.

Mladina pazljivo izbira delegate, ki jo bodo zastopali na tej veliki mladinski manifestaciji. Problemov je veliko, zato tudi pričakujemo, da bo mladina delo na kongresu kritično pregledala, zadala pa si smernice za bodoče delo.

Posvet o mladinskih urah na šolah

Pred dnevi so se na pobudo CK LMS sestali predstavniki šolstva, delavskih in ljudskih univerz in LMS z namenom, da se pogovorijo o predlogu CK LMS, po katerem naj bi mladinske ure na šolah drugo stopnjo postale osnovna oblika idejnovo-zgojnega dela na teh šolah.

Iz življenja na prvi gimnaziji

Pisati o življenju in delu šeststo dijakov je vsekakor težko. Ne samo zato, ker ne morem biti o vseh problemih enako dobro obveščen, ampak tudi zato,

ker bi preveč lahko zdrknil v subjektivnost. In to bi bilo nerodno.

Najprej naj spregovorim o šolski skupnosti, ki bdi nad šolskimi uspehi, zatira prepisovanje nalog in neopravičeno izostajanje. Čeprav bo imela s to svojo osnovno nalogo še mnogo dela — saj je učni uspeh v nekaterih razredih prav zdaj precej slab (zrok je v neresnosti in upamo, da so te težave prehodnega značaja) — si je zadala tudi druge naloge: prebuditi hoče čimveč zanimanja za kulturo in telesno vzgojo. Zlasti za proo. Na šoli so sestavili komisijo, ki bo popisala vse dogajanje na šoli od osvoboditve dalje. Ta akcija bo v počastitev 20. obletnice ljudske vstaje. Osnovali so tudi komisijo za tisk, ki bo pisala o našem delu v mladinske časopise. V zvezi s tem naj omenim, da so dijaki z veseljem pozdravili izhajanje »Katedre«, ker so tako tudi oni dobili večje možnosti za obravnavanje svojih problemov preko tiska.

Dijaki bodo sami odgovarjali za inventar v delavnici, ki jo bomo dobili v najkrajšem času. Prav tako bodo pomagali pri upravljanju knjižnice in kabinetov.

Sklenili smo še poglobljati povezavo z gimnazijo v Ravnan, s katero že dolgo uspešno sodelujemo. To bo posebno koristno zato, ker tam že imajo tehnični pouk, ki smo ga začeli uvajati tudi na naši šoli. Tako nam bodo lahko posredovali svoje izkušnje. Poleg tega bomo skušali

navezati stike z ustrežno šolo v Greenwichu in s kakšno šolo iz Karlova, od koder smo že dobili prvo vabilo.

Mladinska organizacija bo pripravila vrsto predavanj o sodobnih oprasanjih. Predvsem bodo zanimiva tista, ki bodo govorila o današnjem položaju v svetu in o razvoju naše države. Predavanja bodo za tri različne stopnje. Tako se ne bo moglo zgoditi, da bi dijaki iz nižjih razredov problemov ne razumeli, višješolci pa bi se dolgočasili. Delovati bo začela tudi Šola za življenje. Saj je res potrebno, da bi bila mladina dobro poučena o odnosih med fantom in dekletom.

Mladino sproti obveščajo o važnejših dogodkih politični pregledi. V razredih jih imamo vsakih štirinajst dni ali vsaj vsak mesec enkrat.

Mladinska organizacija je organizirala tudi zelo sodobne oddaje po mikrofonu. Te so sijajno sredstvo za obveščevanje dijakov o tekočih dogodkih na šoli in o kulturnih prireditvah. Te oddaje so nekoliko zastale, vendar vsekakor ne za dolgo.

MKUD se bo držal tradicionalnega programa. Delali bomo v raznih sekcijah. Lansko leto smo iskali nove smeri pri pripravljanih proslavah, s čimer bomo nadaljevali tudi letos, če bo le mogoče. Lani smo uprizorili igro Miloša Mikelnja »Atomske bombe ni več« in tudi letos bomo pripravili kako dramo. Nerodno je, ker nimamo lastne dvorane, kjer bi se lahko vadili. Večeri, kjer nastopajo literati

Pomagajte nam!

Srednješolsko rubriko smo uvedli v letošnji prvi številki in bo tokrat že petič zagledala svet. S tem, da smo se odločili za ta korak, smo hoteli pomagati vam. Hoteli smo vas pritegniti v naše delo, vas seznanjati s problemi študija na mariborskih višjih šolah, s problemi šolske reforme itd., tako da vam olajšamo prestop iz srednješolskega študija na visokošolski. Nam, ki smo se morali v Mariboru boriti z osnovnimi težavami ob ustanavljanju višjih šol, ko še ni bilo pravih skript, učbenikov in niso še bili popolnoma izdelani študijski programi, ni nihče nudi take pomoči, kot jo mi skušamo nuditi vam.

Če sedaj analiziramo našo srednješolsko rubriko v teh nekaj številkah, opazamo, da bomo morali popolnoma jasno izdelati koncepcijo in oblike te strani, in jo, če bo zanimanja med srednješolci dovolj veliko, rubriko še razširili, posebno, ker nameravamo v novem letu postati štirinajstdnevnik in to v istem obsegu kot do sedaj. Potrebno je torej, da tesno sodelujemo drug z drugim.

Kaj si torej želimo od vas? Srednješolska rubrika naj predstavlja ogledalo, v katerem se bodo zrcalili vaši uspehi, neuspehi, problemi in težave vseh društvenih aktivnosti, šolskega in izvenšolskega udejstvovanja srednješolcev, mladinske organizacije, idejnopolitičnega, športnega dela itd., itd.

Obdržati nameravamo rubriko »Kaj bomo študirali?« in rubriko »Posnemanja vredno«, skoraj ves ostali prostor pa je vam na razpolago. Pišite o sebi! Na vsaki mariborski srednji šoli obstaja MKUD in skoro vsaka srednja šola izdaja svoje literarno glasilo. Preko MKUD se povežite z nami in delo bo steklo, saj je mnogo takih, ki radi pišejo in imajo za pisanje tudi vse potrebne predpogoje, pa nimajo glasila, kjer bi lahko svoje prispevke objavljali.

in glasbeniki, pa so za nas že tradicija in bomo s prvimi nastopi verjetno začeli že zelo kmalu. Imamo tudi velik pevski zbor in folklorno skupino.

Skratka — dejavnosti je dosti. Tudi zanimanje zanje je precejšnje, vendar ga bomo še povečevali. Prav je namreč, da dijaki čimveč sodelujejo pri upravljanju šole in v njenem kulturnem življenju.

Franček Rudolf

Uredimo si sobo!

Gotovo se mnogokrat trudite, da bi dobila vaša soba videz domačnosti in urejenosti, kar pa vam kljub vsakodnevnemu (!?) urejevanju in pospravljanju ne uspe. Priskočili vam bomo na pomoč.

Najprej si sobo kritično ogledajte in ugotovite vse napake, ki jih opazite. Nato se lotite popravilja poškodb in stvari, ki dajejo sobi neprijeten videz. Vse špranje zakitajmo ali pa prelepimo s plastično gobasto maso in jo pritrdimo z žeblički. Poškodovane dele pohištva — na primer zgornjo ploščo mize — lahko prevlečemo z ustreznim enobarvnim blagom. Poleg tega lahko naredimo iz istega blaga tudi blazino, ki nam lahko služi za dekoracijo na posteljnem pregrinjalu ali pa na stolu. Mnogokrat imamo tudi občutek, da soba zaudarja po vlagi, zatohlosti. Teža se lahko kaj hitro znebimo z enostavno pripravljeno tekočino (nekaj kapljic terpentina oljemo v posodo z enim litrom vode), ki jo pustimo nekaj časa v sobi. Da bo pod vaše sobe vedno čist, si pripravite nekaj parov krp z zankami (kot nekakšne natikače), ki jih lahko nalaknete na čevlje ako slučajno nimate copat.

Stene (predosem okružene) lahko prekrijemo z različnimi obeski, ki pa ne smejo biti s svojo pestrostjo preupadljivi. Naj naštejemo le nekaj takih stenskih obesk: razne slike,

skice (ki ste jih po možnosti sami naredili), obeski v obliki morskih školjk in podobno.

Na mizo ali na polico postavimo cvetje, pozimi pa, ko tega ni, si pomagamo s storži, ki jih pobarvane natakemo na pletilke in damo v vazo s smrečjem. Od lončnic so najbolj priporočljivi kaktusi, ki ne potrebujejo tolikšne nege kot ostale sobne rastline.

Tudi od barv opreme je odvisno naše dobro počutje. Nikar ne uporabljamo mrkih barv, ker bomo s tem dosegli ravno nasprotno. Na primer: sivemu pohištovu se lepo prilagajajo črna, siva, bela in rdeča barva; soba z rumenimi stenami je živahnjša, če bomo rabili še zeleno, motno koralno ali pa plavkastosivo barvo. Pa še nekaj o delovanju barv na naša čutila (povzetek iz Sodobnega gospodinjstva): siva barva povzroča občutek varnosti; modralajša napetost mišic, pod njenim vplivom se zmanjšujeta kroni pritisk in puls; rdeča barva deluje ugodno na tvorbo rdečih kronih telesc, a neugodno na število srčnih utripov, zvečujejo napetost mišic, povzroča močan kroni pritisk; rumena barva povzroča občutek sreče in deluje pozitivno na živčni sistem; zelena deluje pomirjevalno in dolgočasi. — Poleg barv naj bo tudi osvetljava prilagojena ostalim delom sobnega pohištva.

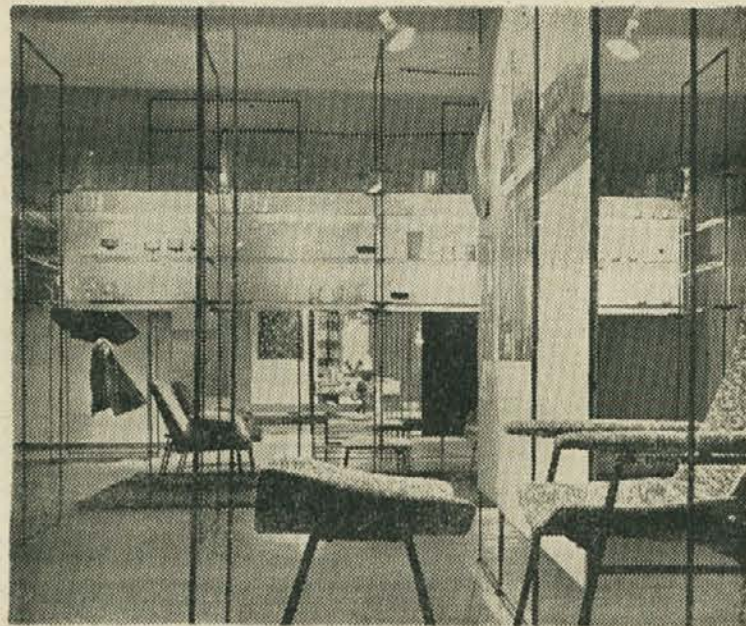
Pa še nekaj o razporeditvi opreme. Ob prostoru, kjer se učite, si uredite prostor s knjigami in drugimi učnimi pripomočki. S pomočjo španske stene, pregrajene omare ali pa zavese lahko sobo pregradimo v dva dela, s čimer bo ves prostor dobil bolj prijeten in domač videz. Izkoristite tudi zaprti vrata: nanje lahko obesite ogledalo, pod njim pa postavite

mizico (toaletno) s cvetjem. Naredimo lahko tudi police in si na njih uredimo biblioteko ali pa majhen bar, ki ga prikrijemo s pestro zaveso.

To naj bi bil na kratko opis

o ureditvi sobe. Pazite pa, da bodo vsi predmeti razporejeni v sobi tako, da bodo tvorili z ostalo opremo skladno celoto.

Boča

MODERNO OPREMLJENO STANOVANJE

(Posnetek z razstave slovenskih upodablajočih umetnikov.)

„ZAGREB“ 1962

Od 10. do 13. januarja bo v Zagrebu VIII. festival zabavne glasbe pod naslovom »Zagreb 62«. Od 229 skladb, ki so bile predložene, je žirija v sestavi: Ferdo Pomykalo, Bojan Hohnjec, Stjepan Mihaljinec, Mario Kinel in Ante Kuljevan, izbrala 34 skladb, od tega 24 plesnih sklad in 10 šansonov.

Javni koncerti bodo v veliki dvorani študentskega centra v Zagrebu. Vse popevke bodo posnete na ploščah »Jugoton«, tri večere festivala pa bo prenašala tudi televizija in vse večje domače radijske postaje.

Poleg osrednjih koncertov v študentskem centru predvidevajo tudi koncerte v vseh večjih dvoranah v Zagrebu, kjer bi izbrane skladbe peli mladi, manj

od 10. - 13. januarja

znani pevci. Tako bi pri ocenjevanju skladb sodelovalo več poslušalcev.

Predvidene nagrade so: 200 tisoč, 150.000 in 100.000 dinarjev za prve tri skladbe. Zveza komponistov zabavne glasbe Jugoslavije pa bo podelila avtorju prvo nagrado prehodni pokal. Poleg tega je predvidena podelitev skulpture kiparja Vojislava Bakića »Srebrna plica« ter nagrada »Večernjeg lista« iz Zagreba. Tudi Turistična zveza — Zagreb bo podelila nagrado 100.000 dinarjev, in sicer najboljši skladbi, ki bo opevala Zagreb. Avtor najboljšega šansona bo prejel nagrado 200.000 dinarjev.

Skupno sodeluje 20 avtorjev. Zanimivo je, da zmagovalci festivala »Opatija 1961«. Alfonz Vučer, sodeluje kar s petimi skladbami. Aranžmaje je pripravilo 17 aranžerjev, med njimi tudi Ljubljanci Bojan Adamič, Jože Priošek in Mario Rijavec.

NASVIDENJE V ZAGREBU... Djordje Marjanović

Skladbe bo pelo 16 najboljših jugoslovanskih pevcev ter vokalni ansambli »Duo Hany«, trio »Ti-Vi-Di«, kvartet »4M«, kvartet »Melos« in ansambel »Dalmacija«. Pevce bodo spremljali zabavni ansambli, sestavljeni iz članov velikega revijskega orkestra, ki šteje 56 članov.

Festival zabavne glasbe »Zagreb 62« bo eden naših največjih festivalov. Nanj so povabljeni tudi predstavniki iz Švice, Italije, Zahodne Nemčije, Francije, Bolgarije, Češkoslovaške in Poljske.

Prvi festival zabavnih melodij je bil v Zagrebu februarja leta 1954. Organizatorji predvidevajo, da bo jubilejni festival leta 1965 — to bo 10. festival — že z mednarodno udeležbo.

-ado.

Hočete ostati vitke?

Ni prijetno, če se moramo odpovedati mnogih zelo koristnih in privlačnih delov garderobe samo zato, ker nismo dovolj vitke. Edini način, s katerim dosežemo v takem primeru zaželjeni cilj, so vsakodnevne telovadne vaje.

Navajamo vam nekaj primerov:

a) Lezite in počasi dvigujte telo. Pri tem se morate z glavo, z rokami in stopali dotikati tal. Nato se spustite v prvotno lego.

b) To vajo ponavljajte najprej pet, kasneje pa že desetkrat.

c) Ostanite v prvotnem položaju, skrcite noge in jih z rokami pritegnite k telesu. Nato se kot zibelka premikajte menjaje na levo in desno stran bokov.

Te tri vaje vam bodo pomagale, da boste zmanjšali obseg bokov in beder, kar vas mnogokrat najbolj skrbi.

d) Sedite s prekrizanimi nogami (turško sedenje) in navpično dvignite roke. Nato se v pasu premikajte v krogu, nekaj časa v levo, nato v desno stran.

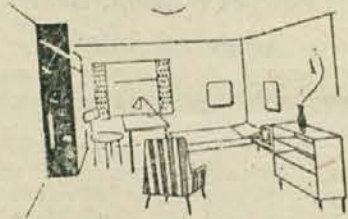
e) Lezite, roke stegnite vodoravno nazaj tako, da sta glava in trup čim višje. Lopatici naj se po možnosti dotikata druga druge. Nato počasi spuščajte glavo in prsni koš, ne da bi menjali položaj rok. Hrbtne mišice naj se počasi sprostijo. To vajo ponavljajte 10- do 20-krat.

f) Ostanite v prejšnjem položaju, oprite se z dlanmi ob tla in dvignite nazaj izproženo nogo. Vrnite se v prvotno lego istočasno spuščajoč nogo. Ponovite to vajo 10- do 12-krat tako, da menjavate enkrat desno in zopet levo nogo.

Ker potrebujejo pri gibanju trebušne mišice energijo, jo jemljejo iz maščobe, nastale na trebuhu. Zato so zelo priporočljive vaje pod označbami d), e), f) in g).

g) Lezite se na hrbet, z rokami ob telesu. Nato izvajajte z nogami gibe, kot bi vozili kolo. Po vsakem četrtem gibu privzdignite zgornji del telesa. Vajo ponavljajte 20- do 40-krat.

Najbolje bo, če vse navedene vaje izvajate na tleh. Razen tega — nikar ne odlašajte in pričnite z vajami čimprej! Pozdravljene!

Iz starega novo

Koliko je izrez kakšne naše obleke preveč odprt in želimo nositi obleko tudi pri delu in na cesti, se poslužimo sledečih predlogov:

Odrežimo rokave in napravimo praktično obleko z naramnicami, pod katero lahko nosimo bluze in puloverje. Če je krilo široko, ga po najnovejši modi zožite, iz blaga, ki vam pa pri tem ostane, pa napravite nov pas ali kravato, ki je zopet zelo moderna.

Zanimivi so tudi naslednji predlogi za obnovo obleke:

1. na belo-črni obleki so vstavljeni rokavi iz enobarvne črne tkanine, zalisci na žepih in črni rob (lahko kombinirate tudi s kakšno drugo skladno barvo);
2. gornji del obleke odrežemo v obliki predpasnika, nato naredimo hrbet in rokave iz druge odgovarjajoče barve;
3. enobarvni volneni obleki odrežemo rokave in jo odpremo do pasu, pod njo pa lahko nosimo bluze in puloverje
4. črni koktail-obleki vstavimo ob strani po vsej dolžini blago v pazljivo odbrani barvi. Vstavljeni deli se ob šivih sešijejo v nabore, a majhen trak zvezan v pentljo zakrivi šiv v pasu;
5. gornji del obleke odrežemo, na prejšnje mesto pa našijemo nov, v kimono rezani del, ki ga označimo s 3 cm širokim šivom, obrnjenim navzgor in navzdol.

Obleke, z novimi rokavi in postrani vstavljenimi deli, bodo postale zopet moderne in nove!

ZDRUŽENJE VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV V MARIBORU
IN UPRAVE SOL:

višja agronomska
višja ekonomsko komercialna
višja pravna
višja stomatološka
višja tehniška
pedagoška akademija

želiyo srečno in uspešno novo leto 1962

ZVEZA KOMUNISTOV
SLOVENIJE —
KOMITE VISOKOŠOLSКИH
ZAVODOV MARIBOR

čestita vsem
študentom
naše
domovine
ob novem letu

OKRAJNI ODBOR SZDL MARIBOR

Vam iskreno čestita ob novem letu

ZVEZA STUDENTOV
JUGOSLAVIJE — ODBOR
VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV
MARIBOR in
ZDRUŽENJA ŠTUDENTOV na:

višji agronomski šoli
višji ekonomsko komercialni šoli
višji pravni šoli
višji stomatološki šoli
višji tehniški šoli
pedagoški akademiji

*Srečno in
uspešno polno
novo leto
Vam želiyo*

OKRAJNI KOMITE ZKS MARIBOR

*Ob novem letu čestitamo
vsem študentom naše domovine*

Ob novem letu čestita

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR MARIBOR

OKRAJNI KOMITE LMS MARIBOR

želi vsem mladincem
srečno
novo leto 1962

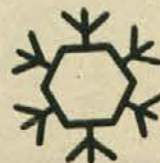
Občinski ljudski odbor
Maribor - Tabor

čestita
srečno novo
leto 1962

*Občinski ljudski
odbor Maribor-Center*

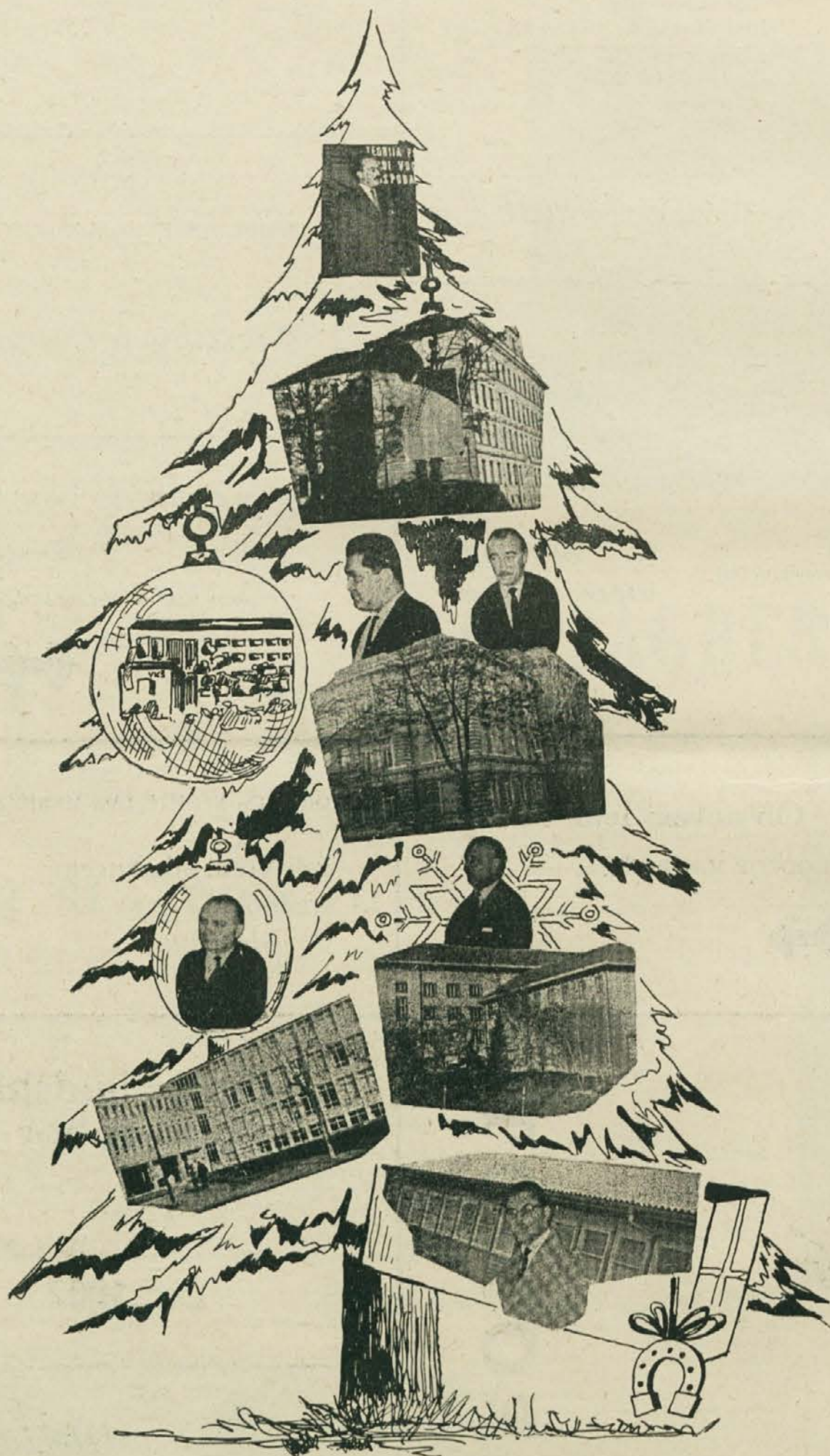
želi srečno novo
leto 1962
vsem študentom

Podjetje
Maribor, Sodna ulica

nudi cenjenim potrošnikom vse
vrste motornih vozil in
nadomestnih delov.

FERROMOTO

Nova novoletna jelka
v Mariboru